

Kako ste slišali papeža?

Po neki razpravi v Glasu koncila, objavljeni pred leti, da je marksizem intelektualna diktatura, je papež Janez Pavel II. z okoliščino Evangelij življenja prignal svet pred podobno vprašanje. In sicer, ali ni Karol Wojtyła ali pa kar celotna rimokatoliška Cerkev, ki jo on še vedno uradno posebja, simbol duhovne diktature, ko z encikliko postavlja vse na svetu na svoje domnevno pravo mesto? Papeževo zadnje besedilo bi lahko zvenelo kot starčevska polemika z mladostno neposlušnimi spermiji. Toda enciklika je preresno pisanje in daleč od komičnosti. Evangelij življenja je nastal kot odpor zoper stehinirani nori svet ljudi, ki z mehanskimi in nevidnimi tipalkami sega praktično v vsako poro Narave. Toda so stvari, ki jih ta svet počne zato, da bi duhovno in fizično preživel. Splav, v katerem odkriva papež zločin, je lahko rešitev ženske v stiski, npr. Kondom, ki ga v najnovejšem besedilu papež doživlja kot grešno sredstvo zoper svetost življenja, je morda vendarle predvsem kot varovalka zoper aids in prvi ukrep zoper po papeževo nečedni splav. Če se papež zavzema za življenje nerojenih, ima priložnost, da se z močjo svetovne avtoritete še odločneje postavi v bran življenja že rojenih: ljudi v mnogih svetovnih vojnah, tudi Muslimanov v bosanski. V anketi smo vpraševali, kaj občani menijo o papeževi sedanjih enciklikah.

JANJA JANKOVIČ, psihosocialna terapevka pri OO Rdečega križa Črnomelj: "Papež je z zadnjo encikliko apeliral na vernike, predvsem kar se tiče kontracepcije in splava, a menim, da vsi verniki niso istega mišljenja kot on, da bi torej imeli toliko otrok, kot jih bo dal bog. Mislim, da gre pri tem za poseganje v zasebno sfero, za odločitve, ki se tičejo posameznikov, kajti tudi posledice odločitev, kakršne koli pač bodo, bodo nosili sami."

ANA LILIČ, administratorka z Radovice pri Metliki: "Seveda bi vsak poskušal preprečiti drugemu samomor, če bi le mogel. Kar se tiče smrtnih kazni, je odvisno, ali jo imajo v državi uzakonjeno ali ne, kontracepcija in splav pa sta stvar posameznika. Nisem zagovornica splava, razen če gre za zdravstvene razloge, vendar pa se bodo ljudje na osnovi svojega načina življenja odločili. Cerkev pa naj se ne bi vmešavala v njihovo zasebno življenje."

ROZALIJA KEFERLE, gospodinja iz Šentlovenca: "Spoštujem papeža Janeza Pavla II. kot cerkvenega poglavarja, toda nisem ravno prepričana, da je nezmojljiv. Če sem prav razumela njegovo zadnjo encikliko, se zavzema tudi proti kontroli rojstev otrok oziroma proti splavu, in tu že mislim, da dela napako kot moški, ki ženski odreja, koliko otrok mora imeti. Jaz jih imam 4 in jih bom imela toliko, da jih bom lahko v naši družini spodobno preživela."

JANJA VALANT, prodajalka v Mini marketu Nina v Trzinu: "Prav nič nimam proti papežu Janezu Pavlu II., vendar imam občutek, da v svoji zadnji encikliki preveč razmišlja in deli nauke kot moški. Predvsem sem prepričana, da mora imeti ženska največje pravice svobodno odločati o rojstvu otroka, da bo otrok zaželen in da bo imel take gnotne in duhovne možnosti, da se bo razvil v celovito osebnost, ne pa da bi živel v pomanjkanju ljubezni in revščini."

VLASTA CURHALEK iz Kostanjevice: "Sem proti encikliki, saj ne priznava individualnosti. Tako na primer kontracepcijo zagovarjam, saj lahko le starša odločata o rojstvu otrok, ker sama najbolj vesta, koliko jih bosta lahko ljubila in vzdrževala. Na svetu je preveč nezahelenih otrok. Tudi v naravi obstajajo primeri, ko živali same povzročijo splav zaradi tujega potomstva in zaplodijo svojega."

EMILIJA DRŽANIČ, upokojenka iz Brežic: "Po mojem mora biti to absolutna odločitev posameznega človeka, ker vsak posameznik ve zase najbolje, kako bo šel skozi svoje življenje. Menim, da papeževe enciklika ne gre v korak s časom in ne dela v prid težnjam, da bi povečali število rojstev. Spet se bo dogajalo, da bodo reveži imeli veliko otrok, vendar pa zanje ne bodo mogli ustrezno poskrbeti."

META PRELESNIK, profesorica iz Kočevja: "S papeževimi odločitvami se strinjam, ker je svet v svoji evforiji in domišljivosti izgubil občutek za vrednote. Nekdo mora sodobnemu človeku odločno pokazati, kaj je prav, predvsem pa zaščititi vsako življenje od spočetja do smrti. Zato mi je papež všeč. Nisem za splav in ne za smrtno kazen. Vsa leta sem čakala, kdaj bom učila srečno generacijo, pa tega nisem dočakala."

MARTA VERDNIK, prodajalka v Blagovnici Mercator v Ribnici: "Otroka ni dovolj le roditi, ampak je treba zanj tudi materialno skrbeti in ga prav vzgajati, se pravi poskrbeti tudi za otrokovo prihodnost. Veliko otrok je v revnih družinah, kjer je pogosto težko že za kruh, da o drugem ne govorim. Bogataši, ki imajo vse možnosti, da bi za otroke kar najbolj poskrbeli, pa imajo v večini primerov malo otrok, morda enega ali pa sploh nobenega."

IVAN KRASKO, novinar Dnevnika iz Novega mesta: "Papež Wojtyła je vtisnil močan zgodovinski pečat Cerki in dobi. Enciklika Evangelij vitez je tako pomembna kot Rerum novarum papeža Leona XIII. iz leta 1891 ali Pacem in terris Janeza XXIII. iz leta 1963. Z okoliščino papež uresničuje svoj program prenove Cerke, njegova stališča pa z leti postajajo vedno bolj dogmatska. Okostenelost njegovih stališč je v tem, da so v nasprotju z dognanji znanosti."

Zakon o žrtvah vojne do maja letošnjega leta?

ZLSD podpira žrtve vojnega nasilja

BREŽICE - Tik pred 2. obravnavo zakona o žrtvah vojnega nasilja (v državnem zboru zboru naj bi ga obravnavali danes ali naslednji teden) je brežiška organizacija ZLSD v ponedeljek priredila javno tribuno, ki se je udeležil tudi Miran Potrč, vodja poslanske skupine te stranke, medtem ko je pristojni sekretar v ministru za delo svojo odsotnost opravičil.

"Verjamem, da bo zakon sprejet do 15. maja," je dejal predstavnikom izgnancev, internirancev, taboriščnikov, ukradenih otrok, vojnih ujetnikov in deportirancev Miran Potrč. Na javni tribuni, ki je pritegnila pozornost številnih žrtv vojnega in raznarodovalne politike, je bilo tudi več članov najvišjih organov Društva izgnancev Slovenije, med njimi Slavko Kunej in Vlado Deržič.

Nekatere zahteve so še enkrat pretehtali, Potrč pa jim je zagotovil, da imajo podporo 14 poslancev ZL za naslednje: priznanje pokojninske dobe za čas pregnanstva, tudi posebna pokojninska doba pred 15. letom starosti; možnost predčasnega upokojevanja pod posebnimi pogoji za ta čas; zagotovitev polnega zdravstvenega varstva ter priznanje statusa žrtve vojne in temeljne pravice do odškodnine.

Vlado Deržič je pojasnil, da vodstvo DIS ne podpira posameznih stališč (omenil je pisanje Novomeščanov), ker je legitimno samo gradivo, ki prihaja iz najvišjih organov društva. "S pravico do vojne odškodnine naj bi zakon zavezal vlado, da od agresorskih držav izterja odškodnino," je dejal Slavko Kunej, vendar je Potrč predlagal, da se to raje stori s posebnim

Za zdaj je renta predvidena v višini 300 (koncentracijsko taborišče), 200 (izgnanci, interniranci) ali 120 tolarjev (prisilno delo, pobegli izgnanci) za vsak mesec pomnoženo s številom mesecev (npr. 200 sit X 40 mesecev) - zmožek predstavlja rento, ki bi jo žrtve prejemale vsak mesec do konca življenja. Do odločitve o renti ali o izplačilu odškodnine v nekaj obrokih še ni prišlo, vendar se izgnanci zaradi starosti nagibajo k čim hitrejšemu načinu izplačevanja.

sklepom. "Nekatere stranke zahtevajo, naj se ta zakon sprejema istočasno z zakonom o popravni krivic. Samo izplačevanje odškodnin se bo urejalo z drugim zakonom. Menimo, da je bolje, če se opredelite za rento kot za izplačevanje odškodnine," je predlagal Potrč. Prepričan je namreč, da z rento ne bi dobili toliko manj: "Če bo ta zakon veljal za obe kategoriji (žrtve vojnega nasilja, popravna krivica), ste lahko prepričani, da boste dobili več in v krajšem času!"

B. DUŠIČ-GORNIK

ČETIRTO POBOTANJE NAJSLABŠE

NOVO MESTO - V četrtem krogu večstranskega pobota je v 146-prijavah dolensko gospodarstvo prijavilo 2,3 milijarde tolarjev obveznosti, negospodarstvo pa v 10 prijavih skupno 529 milijonov tolarjev. Pobotanje je bilo najslabše v letošnjem letu, saj je pobotani znesek v gospodarstvu znašal 13,7 odst., v negospodarstvu pa celo le 2,2 odst. Naslednji - peti krog pobota bo Agencija za plačilni promet, nadziranje in informiranje izvedla 6. maja.

LIVAR BO ZMANJŠAL ONESNAŽEVANJE - Na razmeroma slabo obiskani javni tribuni Zelene alternative Slovenije v Ivančni Gorici so pretekli četrtek krajani v ostri razpravi zahtevali predvsem, da tamkajšnje podjetje IMP Livar preneha onesnaževati okolje s prahom in plini. Dijaki tamkajšnje gimnazije so pripravili priložnostni kulturni program na tribuni, opozorili pa so tudi na izsledke meritev povprečne koncentracije dima in žveplovega dioksida, ki Ivančno Gorico uvrščajo med najbolj onesnažene slovenske kraje. Glavni direktor 400-članskega Livarja mag. Izidor Derganc je orisal napore kolektiva, ki mu je na račun 60- do 70-odstotnih plačil le uspelo nabaviti v Italiji rabljeno filtrirno napravo, na kupolne pečč bodo namestili kape oz. pokrove, da se ogenj zvečer ne bo videl kilometre daleč naokoli in, seveda, da ne bo več toliko škodljivih emisij. Po besedah mag. Derganca (na sliki z mikrofonom, poleg sodelavci in predstavniki ZAS in občine) naj bi bilo po remontu, najpozneje v maju, onesnaževanje zraka za več kot 90 odstotkov manjše. (Foto: P. Perc)

Gospodarstvo po Mencingerjevo

Posavski menedžerji prisluhnili analizi stanja in možnosti gospodarstva - Se bo zmanjšal priliv deviz? - Gradnja HE ne bo oživila posavskega gospodarstva

KRŠKO - O sedanjem stanju v slovenskem gospodarstvu je minulo sredo v Krškem na svoj značilni način govoril dr. Jože Mencinger. Razgovor je pripravilo Združenje podjetnikov Posavja v sodelovanju s klubi menedžerjev vseh treh občin.

Dr. Mencinger je optimistično govoril o gospodarski prihodnosti Slovenije, ki jo sedaj utrjuje tudi srečna okoliščina - gospodarska konjunktura v Evropi in svetu. Meni, da ni razlogov, da bi v letu 1995 rast slovenskega gospodarstva zaostajala za lanskeletno. Kot največjo pomanjkljivost sicer uspešne fiskalne politike je navedel, da ne obdajuje dovolj široke baze obdavčencev.

Po njegovem se ni bati velikih proračunskih primanjkljajev, saj zakon omejuje posojanje denarja centralne banke državi, zunaj ps se tudi ne da izposojati. Tri milijarde dolarjev deviznih rezerv je za gospodarstvo škodljivo, vendar je država v glavnem

že izčrpala možnosti popravka tečaja. Po Mencingerju vendar lahko upamo, da se bo zaostajanje tečaja za inflacijo ustavilo zaradi zmanjšane priliva

Dr. Mencinger je zadovoljen s privatizacijo, saj bo 85 odst. podjetij dobilo lastnike, ne najboljših, a edine možne. Vprašanje pa je, kakšna bo bodočnost lastništva zaposlenih in komu bodo investicijske družbe prodajale deleže v podjetjih (verjetno bo prihajalo spet do odliva denarja iz podjetij).

deviz. "Zaloge v nogavicah in avstrijskih bankah so omejene, država bo tudi morala začeti vračati tuje kredite

in plačevati obveznosti do tujih upnikov," je menil. Posavski menedžerji (zbralo se jih je komaj 15) so vpraševali po rešitvi za precejšen tolar, ki za 20 do 30 odst. zmanjšuje zaslužke izvoznikom. Dr. Mencinger je dejal, da Slovenija ne more vplivati na raz-

ELEKTRARNE NISO REŠITEV - Dr. Jože Mencinger je Posavcem vzel nekaj upanja, da si bo regija ali celo država kaj opomogla z naložbami v ceste oz. v posavskem primeru v hidroelektrarne. "To danes ne velja več, le posebej ne za manjšo državo, saj se dela opravljajo z malo ljudmi in z uvoženimi stroji in vzporednih učinkov na gospodarstvo ni mogoče pričakovati. (Foto: B. D. G.)"

merje med dolarjem in marko, izvozne subvencije pa je treba nekje dobiti. Ne vidi pa nobenega razloga, da Slovenija ne bi trgovala s Hrvaško in Balkanom. "Zagreb je vaše naravno okolje, vprašanje je le, kako bo Hrvaška odprta. Menim, da je dobro, da je Slovenija priznala dolg LB do hrvaških varčevalcev, saj je to dolgoročno veliko več vredno od samega zneska," je poudaril.

B. DUŠIČ-GORNIK

ZAHVALA ZA POMOČ - Ko so hralci najbolj bežali iz svoje domovine, so jih Metličani sprejeli kar 1.142. V zahvalo za pomoč, ko je bilo najbolj potrebno, je Hrvaško kulturno združenje za Dolenjsko in Belo krajino pripravilo Metličanom prireditve z željo, da bi šla zahvala po vsej Sloveniji. Udeležili so se je tudi metliški župan Branko Matkovič, hrvaški veleposlanik v Sloveniji mag. Miljenko Žagar in podžupan županije Karlovac Antun Kraljevič (od leve proti desni). (Foto: M.B.J.)

Prijatelja spoznaš v nesreči

Zahvala Hrvatskega kulturnega združenja za pomoč - Začetek sodelovanja med Karlovcem in Metliko

METLIKA - Hrvatsko kulturno združenje za Dolenjsko in Belo krajino je v petek v tukajšnjem kulturnem domu pripravilo prireditve, s katero so se metliškim občanom zahvalili za iskreno pomoč beguncem ob agresiji na Hrvaško. Svečanosti so se udeležili veleposlanik Republike Hrvaške v Sloveniji mag. Miljenko Žagar, podžupan županije Karlovac Antun Kraljevič in metliški župan Branko Matkovič, v kulturnem programu pa se je predstavil pevski zbor Zora iz Karlovca.

Veleposlanik Žagar, ki je prvič uradno obiskal Metliko, je tokratno srečanje označil, če že ne kot srečanje bratov, pa vsaj kot srečanje velikih prijateljev. Hrvati in Slovenci so bili vedno blizu ali skupaj in skupna usoda jih je vedno vezala med seboj. "Danes smo dve državi, dva naroda in morda je to najboljši način sodelovanja. Vsi dosedanja načini sodelovanja so bili slabša rešitev od tokratne. Danes smo eni z drugimi in eni ob drugih in kakor dva brata, dva dobra soseda, imamo priložnost, da se spoštujemo, si pomagamo in se imamo po svoje

radi. Ponosni smo lahko na vse, kar je bilo, a se hkrati učimo na napakah. Morebitne težave nas ne bodo odtegnile od dobrega sodelovanja v prihodnje," je dejal veleposlanik.

Antun Kraljevič, podžupan županije Karlovac, je dejal, da je ta večer začetek trajnega sodelovanja z Metličani, "a hkrati tudi začetek stabilizacije odnosov med državama, kajti vedno smo pripravljene narediti vse, kar je v interesu prihodnosti Hrvaške in Slovenije," je poudaril Kraljevič, metliški župan Branko Matkovič pa je dodal, da državi še nista storili vsega, da bi ljudem ob meji olajšali življenje. "Zato pa smo mi tukaj, da spominimo vsak svojo državo na dolžnost države do nas občanov," je dejal ter sodosod iz Hrvaške zaželel, da bi čim prej končali kalvarijo v vojno in postali gospodar na svoji zemlji.

M. BEZEK-JAKŠE

MIKLAVEC PREVZEL DOLŽNOST ATAŠEJA

LJUBLJANA - Polkovnik Milja Miklavc, magister obramboslovja, je 10. aprila prevzel za štiri leta dolžnost obrambnega, vojaškega, letalskega in pomorskega atašea Republike Slovenije v Združenih državah Amerike. Odhod vojaškega atašea v ZDA je rezultat podpisa Memoranduma o obrambnem in vojaškem sodelovanju med slovenskim in ameriškim ministrstvom za obrambo.

Mariborsko pismo

Boj za sanacijo mariborskega Tama se začel

Državni zbor je sprejel zakon o sanaciji

MARIBOR - V minulih tednih so bili vsi pogledi Mariborčanov usmerjeni v Tam in v Državni zbor, ki je odločal o usodi tega največjega podjetja v Mariboru in na Štajerskem. Sedaj, ko so poslanci v Državnem zboru vendarle po hitrem postopku sprejeli Zakon o sanaciji Tama, so si prebivalci štajerske metropole oddahnili. V Mariboru namreč že desetletja velja prepričanje, da je gospodarsko življenje mesta usodno povezano z razmerami v Tamu: kadar gre Tama slabo, gre slabo celotnemu mariborskemu gospodarstvu in obratno. Zakon o sanaciji Tama zato prinaša med delavce v mariborskem gospodarstvu nov žarek upanja.

Seveda se sedaj v Tamu začelja tekma s časom, saj so tamovci vladi in poslancem v državnem zboru veliko obljubili. Za okoli 14,7 milijarde tolarjev oz. 180 milijonov mark, kolikor naj bi slovensko državo stala sanacija Tama, naj bi tamovci letos dosegli 325 milijonov mark realizacije in izvozili za 250 milijonov mark kamionov in avtobusov. Tega pa ne bo lahko dosegli.

V zadnjih dneh je Tam na osnovi Zakona o sanaciji že prejel pre 2 milijardi tolarjev kreditov za obratna sredstva, kar pomeni, da bodo vsi stroji in pre 4 tisoč delavcev Tama kmalu v polnem pogonu. Na začetku tedna pa se bo sestala skupščina Tama, ki naj bi izbrala tudi novo poslovodno ekipo podjetja. V času, ko to poročamo, še ni znano, kdo je bil imenovan za prvega moža Tama, vendar poznalci pripisujejo največ možnosti za to magistru Edvinu Makucu. V minulem tednu so kot možnega generalnega direktorja Tama največkrat omenjali Zvezdana Žlebnika, ki je na Štajerskem in v Pomurju vodil sanacijske ekipe že v več podjetjih, vendar je proti njegovemu imenovanju dvignil glas mariborski župan dr. Alojz Križman. Morda bodo pristojni na ministrstvu za gospodarske dejavnosti tokrat prisluhnili dr. Križmanu, posebej se zato, ker ga niso poslušali, ko je pred leti v javnim pismom nasprotoval imenovanju Marjana Anžurja za direktorja oz. sanatorja Metalne. Kakšne neslavne rezultate je dala sanacija Metalne, pa je znano.

TOMAŽ KSELA

ZANIMANJE ZA ODPORNE STARE SORTE

LOŠKI POTOK - Pretekli teden je kmetijska pospeševalna služba organizirala praktičen prikaz obrezovanja sadnega drevja, cepljenja in škropljenja oz. uničevanja sadnih zajedalcev vključno z voluharjem, ki zadnja leta sadjarjem povzroča veliko škodo. Prikaz in predavanje je vodila inž. Ana Ogorelec. Loški potok ni najbolj primerno področje za sadjarje zaradi višine, zato se ljudje vse bolj zanimajo za nekdanje avtohtone sorte, ki so mnogo odpornejše do mraza in zajedalcev.

A. K.

VINO LJUBLJANA

Z NOVOMESKE TRZNICE

Na ponedeljkovi tržnici se je poznalo, da je prišel čas sajenja rož, saj so kar nekaj stonjic zasedli vrtnarji in ponujali bršljanke po 100 do 200 tolarjev, petunije po 200, marjetke po 100 in kane po 250 tolarjev. Ostala ponudba: neškropljena jabolka od 50 do 150, regrat 500, semena bučk, solate, sirka (kozarček) 100, domače klobase 1.200, jajca 20, slivovka 600, domači sir 700, šopek sadik solate braziljanke 100 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so bile pomaranče 90 tolarjev, hruške 153, jabolka 126, orehi 850, čebula 111, banane 155 tolarjev. Djeladini je zaračunal: pomaranče 120, orehe 950, limone 160, jabolka 150, banane 150, solata 150, radič 200, korenček 130, kivi 180 do 200, mlado čebulo 300 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotni sejmu so prodajalci pripeljali 260 do tri mesece starih pujskov in 60 starejših prašičev. Prvih so prodali 120 po 350 do 400 tolarjev, drugih pa 20 po 230 do 270 tolarjev kilogram žive teže.

ŠENTJERNEJ - V soboto, 8. aprila, je bilo na sejmu pripeljanih 259 pujskov do 30 kilogramov in 8 večjih. Manjši so bili po 380 do 420 tolarjev kilogram žive teže, večji pa po 220 do 260 tolarjev. Konje so ponujali po okoli 240 tolarjev kilogram žive teže, krave po 160 tolarjev kilogram in teleta po 480 do 500 tolarjev kilogram žive teže. Prodali so 83 majhnih pujskov, 1 konja, 1 tele in kravo. Tekstil, orodje, suho robo in drugo je ponujalo 59 stojničarjev, za hrano in pijačo pa so poskrbeli štirje bifeji.

Ocenjevanje vin v znamenju rekordov

Ocenjevanje vin za Vinsko vigred v Metliki je potrdilo, da je bila lanska vinska letina izredno dobra - Najvišja ocena za sivi pinot-izbor družine Plut iz Drašičev

METLIKA - Konec preteklega tedna sta dve petčlanski strokovni komisiji, ki sta jima predsedovala mag. Mojmir Wondra z ljubljanske Biotehniške fakultete in mag. Mitja Kocjančič iz Kmetijskega inštituta Slovenije, v Metliki ocenjevali vzorce vin lanskega letnika za vinsko razstavo v okviru letošnje Vinske vigredi. Tokrat so dali vinogradniki v oceno 660 vzorcev, kar je največ doslej.

To pa ni edini rekord letošnjega ocenjevanja. Komisiji sta namreč izločili le 56 vzorcev ali 8,5 odst., kar je najmanj doslej. Dosedanji rekord je bil iz lanskega ocenjevanja, ko je bilo izločenih 20,7 odst. vzorcev. Najpogostejša razloga za izločitev sta bili oksidacija in oksidacija-nevinski vonj, med izločenimi pa so prevladovali vzorci belokranjskega belega vina. Vinogradniki so sicer dali v oceno največ vzorcev mešanega belega vina, kar 290, belih sortnih vin je bilo 242

vzorcev, rdečih mešanih vin 69, rdečih sortnih vin 25, rozeja 15 vzorcev, predikatnih vin 16, medtem ko so bili trije vzorci predikatnih vin ocenjeni izven konkurence. Kot zanimivost še to, da so bili letos prvič na ocenjevanju v Metliki vzorci malvazije, rumelega plavca in kaberneta sovinnjona, torej vin, ki so netipična za belokranjski vinorodni okoliš. Prvič sta bila na ocenjevanju v Metliki tudi belokranjsko belo vino-barrique in žametna črnina-klalet.

Z najvišjo oceno, z 19 točkami, je bil tokrat ocenjen sivi pinot-izbor družine Plut iz Drašičev 48. Prav takšno oceno je dobilo vino laški rizling-izbor Janeza Janžekoviča z Radovice 85, ki pa je bilo ocenjeno izven konkurence, ker vinogradnik, tako kot še dva druga (katerih vzorca sta prav tako dobila več kot 18 točk), ni imel ustreznega potrdila za pridelavo predikatnih vin. Če smo že omenili nekaj rekordov letošnjega ocenjevanja, omenimo še, da je prav letos dobilo belokranjsko belo vino najvišjo oceno doslej, 17,6 točke, v oceno pa ga je prinesel Otmar Šturm iz Metlike, ki je imel v oceni največ vzorcev, kar 16.

Anton Omerzel, ki vzorno ureja lestvico vrhunskih vin z vseh dosedanjih razstav in pokušenj vin v okviru Vinske vigredi, je po tokratnem ocenjevanju v seznam vpisal še 38 vin, ki so bila ocenjena z 18 in več točkami. Po štiri vzorce vrhunskih vin so "prispevali" družina Plut iz Drašičev, Jože Prus s Krmačine in Otmar Šturm iz Metlike, po tri vzorce pa Janez Janžekovič z Radovice, družina Kostelec iz Drašičev in Milan Malnar iz Vavpče vasi. S po dvema vzorcema z vrhunsko oceno se lahko pohvalijo Peter Glaser iz Črnomlja, Janez Humljan z Boldraža, KZ Vinska klet Metlika in Jože Simičič z Železnikov. S po enim vzorcem vrhunškega vina so se na lestvico zapisali Zdravko Bahor z Dragovanje vasi, Slavko Cesar iz Kota pri Semiču, Silvo Derganc iz Semiča, družina Imširovič iz Črnomlja, družina Mavretič iz Drašičev, Martin Pečarič iz Čuril, Jože Stariha iz Drašičev, družina Strugar iz Črnomlja ter Peter Šnelj z Radovice.

M.B.-J.

KATERI BO NAJBOLJŠI? - Dve strokovni komisiji sta imeli veliko dela, da sta ocenili rekordno število vzorcev za razstavo belokranjskih vin, ki bo v okviru Vinske vigredi v Metliki od 19. do 21. maja. Delo sta si sicer razdelili, le predikatna bela vina so ocenili vsi ocenjevalci. (Foto: M.B.-J.)

KMETICE ŽELIJO VEČ ZNATI - Več kot 40 članic Društva kmetice Pišce se je konec marca zbralo na domu Zinke in njene mame Olge Leskovšek, kjer so v dveh skupinah sodelovale na tečaju peke potic in drobnega peciva iz kvasenega testa, ki ga je vodila Marija Prajnar iz Srednje živilske šole v Mariboru. Mentorica društva, ki deluje že 4. leto, je kmetijska svetovalka Andreja Špeljak. Članice se srečujejo na novoletnih srečanjih, izvedle pa so že tečaj peke kruha ter sodelovale na razstavi dobrot v Ptuj, kjer so prejele eno zlato in eno bronasto priznanje. Udeležile so se tudi tečaja o predelavi mleka, predavanja o suhomesnatih izdelkih, organizirale strokovno ekskurzijo in imele v Pišceh več pogostitev. "Želimo si pridobiti čimveč znanja, obupati stare običaje in ohraniti podeželje čim bolj prijazno, lepo in človeku primerno za življenje," je ob tečaju povedala predsednica društva Zinka Žibert. Na sliki: Po sedemurnem tečaju in dobrem kosilu prve skupine je s seznanjenjem z recepti in s pripravo izdelkov v krušni peč nadaljevala druga skupina ter zaključila s kmečko večerjo. (Foto: M. Vranetič)

kmetijski nasveti

Na produ sirk užene koruzo

Koruzo je zasluženo zakraljevala tudi na dolenskih poljih, kjer zavzema večjo njivsko površino, kot je dobro za kolobar. Dolgoročne posledice monokulture se pridejo, saj je tudi v naravi, ne le v ekonomski, "treba plačati vsako kosilo". Čeprav s stališča kolobarja to ni dosti napačnih tih tal, kakršni so pri nas na Krškem polju, je sirk celo bolj priporočljiv kot koruzo.

Po hranilni vrednosti sirk ne zaostaja za koruzo, pa čeprav ima v sebi večji delež surove vlaknine. Ima pa zato skoraj še enkrat večji pridelek poljščini skoraj beljakovin, medtem ko sta po energetski vrednosti obe pomembno krmno rastlini, ki je nekoliko po krivici zapostavljena. Ker je sorodna koruzi, jo je treba posejati isti čas, to je proti koncu medvrstne razdalje, potrebna količina semena na hektar pa znaša 10 do 12 kg. Za silažo in zeleno krmno pride v poštev še junjska setev, vendar je tedaj treba vreči polovico več semena, da bo posevek primerno gost, medvrstne razdalje pa naj bodo za pol manjše. Ko so rastline visoke do 80 cm, so najprimernejše za zeleni odkos. V času rasti ga je potrebno ponoviti trikrat, kar da izdatno količino zelene mase. Za prakso priporočajo naknadno setev sirkov po drugem odkosu mnogocvetne ljujke.

Po sirkovem posevku je mogoče tudi pasti. Mlade rastline imajo velik odstotek sladkorja, zato jih živina zelo rada žre. S pašo je priporočljivo začeti šele tedaj, ko se mladi sirmek približuje pol metra višine in ko ima približno 15 odst. suhe snovi. Razumljivo je, da je treba sirmek zahtevno 18 kg semena na hektar. Krave z gaženjem ne poškodujejo rastlinskega. Pašni sirmek je mogoče sejati tudi še kot strniščni dosevek in s tem koristno uporabiti spraznjene njivske površine. Strniščni sirmek ima tudi prednost pred koruzo, to je pitnikom, saj ima večji pridelek suhe snovi in je zavoljo tega boljši tudi za siliranje.

Inž. M. L.

- Trta če o lepem vremenu ocveta, vina obilno Dolenjcu obeta.
- Če breskve pred Gregorjem cveto, trije eno pojedjo.
- V kupici se jih je več utopilo, kakor v morju utonilo.
- Tam, kjer glad mori lenuha, tam najde prični dosti kruha.
- Ko je vinjena glava, marsikaj iz srca priplava.
- Kdor se z mlinarji brati, ne bo imel kmalu s čim orati.

TEHNIČNI PREGLEDI TRAKTORJEV

OBVESTILO

AMZS TEHNIČNA BAZA ČRNOMELJ organizira tehnične preglede traktorjev in traktorskih priklopnikov po sledečem razporedu:

- SEMIČ, v torek, 18. 4. 1995, od 11. do 17. ure
- ADLEŠIČI, v sredo, 19. 4. 1995, od 8. do 12. ure
- VINICA, v sredo, 19. 4. 1995, od 14. do 17. ure
- PODZEMELJ, v četrtek, 20. 4. 1995, od 11. do 17. ure
- METLIKA, v ponedeljek, 24. 4. 1995, od 8. do 12. ure
- ROSALNICE, v ponedeljek, 24. 4. 1995, od 14. do 17. ure
- SUHOR, v torek, 25. 4. 1995, od 8. do 17. ure
- SLAMNA VAS, v sredo, 26. 4. 1995, od 8. do 12. ure
- DRAŠIČI, v sredo, 26. 4. 1995, od 14. do 17. ure

Pregledi bodo na običajnih mestih. Na mestu tehničnih pregledov lahko sklenete zavarovanje, plačate cestno takso in podaljšate registracijo.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Prim. dr. Peter Kaps

Vino in zdravje (11)

"MAČEK" PO PITJU VINA

Ljudski pregovor: "Kdor ga veliko pije, ga kmalu zviže".

Tudi "mačka", bolezenski pojav po prekokani noči, so strokovnjaki znanstveno obravnavali in prišli do zanimivih ugotovitev. Poskusnim osebam so dajali piti čisti špirit, pa jih ni topo bolela glava, niso imeli gnusa po jedi, torej niso imeli vseh tistih znamenj, ki jim s skupnim imenom pravimo maček. V drugem poskusu je ena skupina pila vino, druga pa vodko. Ugotovili so, da je bilo med pivci vina znatno več mačka kot pri pivcih vodke. Vse kaže, da so za to krive sestavine vina, ne pa alkohol sam.

Alkohol in številne sestavine, ki so v vinu, zlasti pa še tiste sestavine, ki pridejo v vino med proizvodnim procesom, lahko pri nekaterih ljudeh povzročijo mačka, to je slabo počutje, glavobol, siljenje na bruhanje, utrujenost mišic, bolečine v želodcu itn. Nekatere snovi so za organizem v majhnih količinah lahko zelo pomembne, čeprav so po naravi toksične. Človekovo telo razgrajuje, nevtralizira in izloča strupene snovi iz organizma, če njihova koncentracija ne prekoračuje mejnih vrednosti.

Acetaldehid kot delni presnovek etanola v jetrih tudi ni za organizem tuja snov. Acetaldehid pa dobimo tudi v vinu. Nastane kot vmesna snov pri alkoholnem vrenju, podobno kot v jetrih pri zgorevanju alkohola. Acetaldehid pa se lahko veže z (SO₂) žveplovim dioksidom v aldehyd žveplaste kisline, npr. v močno žveplanih belih vinih, ki vsebujejo tudi do 300 µg/L acetaldehida (črna vina pa le izjemoma do 60 µg/L), ki tudi sodeluje pri nastanku mačka. Danes so številni avtorji mnenja, da etil-

ni alkohol ni neposredni krivec za slabo počutje, slabost in glavobol po zaužitju večjih količin vin. Mačka naj bi povzročile druge snovi v vinu, zlasti (SO₂) žveplov dioksid oz. njegove spojine s sestavinami vina, zlasti že omenjeni acetaldehid. Dodaten vpliv pa naj bi imeli še preutrujenost človeka, stres, neprepanost, preobčutljivost človeka na posamezne sestavine, opojni vpliv etilnega alkohola in zlasti biogeni amini v vinu.

Meja med zmernim, kulturnim pitjem alkoholne pijače in med že pretiranim pitjem je zelo nejasna. Izredno težko jo postavlja, saj je odvisna od človeka kot tudi od neposrednega in širšega okolja človeka.

V svetu obstajata v grobem dve razmejitvi: prva, zelo stroga, ki jo zagovarjajo zlasti psihiatri, pravi, da je vsakodnevno pitje kakršnihkoli količin vin (alkohola) že pretirano pitje, ki je zloraba alkohola; druga, manj stroga, ki jo zagovarjajo zlasti enologi in tudi številni potrošniki vina, pravi, da vino lahko pijemo redno, v zmerni količini med vsakim obrokom hrane. Priznana francoska enologa in higienika Morouze in Yoyeux sta predpisala normativ vina za kulturno zaužitje: ta dnevno zaužije 5 do 10 MJ, to je 18 do 20% energije v obliki alkohola glede na dnevno zaužito energijo oz. 966 do 1932 kJ, kar znese okoli 0,45 do 0,9 litra vina z okoli 9% alkohola oz. le 0,28 do 0,75 litra vina z 12% vol. alkohola. Številni priročniki omenjajo, da zdrav in odrasel človek lahko brez škode za zdravje dnevno zaužije od 0,6 do 0,7 litra srednje močnega vina, ženske pa le okoli 0,2 do 0,3 l na dan. Seveda naj bi vino pile le odrasle osebe, pri katerih sta rast in razvoj že končana.

(Konec prihodnjič)

Nevarnost pozebe

Obvestilo vinogradnikom

Prve škode zaradi pozebe so nastale že preteklo nedeljo. Ker pa je ob polni luni nevarnost ohladitve še večja, bo treba kaj ukreniti. Učinek elementa bora (priprava boraks in fertal B) na znižanje občutljivosti mladih rastlinskih poganjkov je že dolgo znan. Zato priporočam zainteresiranim, naj ga uporabijo. Ker ima še druge koristne učinke, se uporaba v vsakem primeru splača. V času, ko je še toplo, je potrebno

temeljito omočiti zelene dele z 0,2-odst. raztopino boraksa. Učinek je manjši, če škropimo šele takrat, ko je že zlahladilo, vendar je kljub temu koristno škropiti.

Drugi načini preprečevanja pozebe, kot so dimljenje, orosevanje (5 l vode na uro po 1 kv.m) in pokrivanje, so dragi in težje izvedljivi. Ker pa lahko komaj malo napeta očesa pozebe, če so mokra, je treba vsaj mlade sadike pokriti. S tem preprečimo uhajanje toplote iz tal, ki ogrevajo ozračje. Pokrivalo mora segati do tal in čim bolj tesniti.

JOŽE MALJEVIČ, dipl. inž. agr., svetovalec za vinogradništvo

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Velikonočne jedi s hrenom

Hren nam je na voljo vse mesece v letu, najboljši pa je v tistih, ki imajo v imenu črko r. V kuhinji uporabljamo predvsem korenino, ki vsebuje veliko vitamina C, kalija in kalcija. Ima pa tudi zdravilne lastnosti, podobne antibiotikom. Eterični olje v hrenu daje pekoče oster okus, ki pa se hitro razgubi, če naribanega puščamo na zraku.

Sveže nariban hren in pripravljene različne dodatke je za velikonočne praznike obredna jed, ki jo ponudimo k šunki. Takoj ko ga naribamo, ga pokapljamo z limoninim sokom, da ne potemni. Hren se poda k mnogim okusom in vrstam mesa, rib, sadja in zelenjave. Zelo okusno je HRENOVO MASLO, ki služi kot podlaga za obložene kruhke. Zanj potrebujemo 25 dag surovega masla, 10 dag sveže naribanega hrena, 1 žlico sesekljane peteršilja ali drobnjaka in sol. Surovo maslo zmečamo nad sopro, dodamo sol in penasto razmešamo. Nato dodamo na drobno zriban hren in sesekljan peteršilj, še enkrat premešamo in z namazom premešamo rezine kru-

ha ali prepečenca.

K praznični šunki bomo ponudili HREN Z JABOLKI. Hrenovo korenino dobro operemo, ostrgamo in na drobno naribamo ter pokapljamo z limoninim sokom. Dodamo nekaj nastrganih sočnih jabolk, sol in sladkor po okusu ter zakislimo z jabolčnim kisom. Tisti, ki težje prenašajo močan okus svežega hrena, naj ga raje pripravijo kot HRENOVO OMAKO. Zanj potrebujemo 5 dag olja ali margarine, 4 dag mehke moke, 3 žlice naribanega hrena, 3 dl mleka, sol in ščepec sladkorja. Maščobo malo segrejeemo, dodamo moko in mešamo, da se razpusti. Nato dodamo hren, zalijemo z mlekom in začini. Omako kuhamo 15 minut. Že od nekaj je najbolj priljubljena priloga h kuhani govedini.

K pečenemu mesu pa se zelo dobro poda KROMPIRJEV HREN. V oblikih kuhan krompir olupimo in pretlačimo. Pokapljamo ga z oljem, dodamo sol, nastrgan hren in prelujemo z jabolčnim kisom. Jed lahko obogatimo z narezanimi trdo kuhanimi jajci in peteršiljem.

Nezaupnica občinski vladavini

Negativna ocena nove občinske oblasti z županom na čelu in občinskega sveta

NOVO MESTO - Po sto dneh delovanja nove novomeške občinske oblasti pod vodstvom župana Koncilije je najmočnejša opozicijska stranka LDS, ki ima v svetu mestne občine 6 svetnikov od 32-ih, dala svojo oceno dela te vladavine. O tem sta na ponedeljkovi tiskovni konferenci govorila Jože Derganc in Boris Dular, najvišja funkcionarja občinskega odbora LDS in občinska svetnika. LDS Novo mesto ocenjuje delovanje občinske uprave in župana skrajno negativno, lahko bi rekli, da je za prvih 100 dni te vladavine našela 100 očitkov in zamer. Skratka - opozicija izreka občinski oblasti na čelu z županom popolno nezaupnico.

Po Dergancovi sodbi se občinska uprava, župan in občinski svet niso uglasili in, kljub temu da ima sedanja občinska oblast dvotretjinsko večino v svetu, ni opravila glavnih nalog, kot je sprejem poslovnika sveta, statut ni usklajen, svet še ni imenoval odborov, ni še sprejel zaključni račun lanskega proračuna. Liberalni demokrati očitajo poziciji omalovaževanje dela prejšnje oblasti in poudarjanje svoje večvrednosti, čeprav za to po njihovem nimajo nobene osnove, ob tem pa da jih navdaja paranoičen strah pred tistimi, za katere bi se lahko izkazalo, da res kaj znajo. "Priče smo izgube spomina pri ljudeh, ki so aktivno sodelovali v prejšnji občinski oblasti in strukturi, od župana do strankarskih prvakov in delavcev v občinski upravi," pravi Derganc. "Prav tako ti ljudje ne čutijo nobene odgovornosti za svoje prejšnje delo, tako lahko pričakujemo, da se ne bojo čutili odgovorni niti za to, kar počnejo danes."

Med drugim pa po njegovem mnenju sedanja občinska oblast danes "izumlja smodnik", svet pa naj bi se zanjo začel z njenim ustoličenjem. "Taka, kot je občinska uprava sedaj, nikoli ne more biti učinkovita! Čas je, da se po sto dneh neha ukvarjati sama s sabo. Na nobenem konkretnem področju občinskega življenja, od komunale do športa, ni naredila nič konkretnega, nima programa in še delovnih tez ne." Liberalci očitajo občinski oblasti oziroma županu osebno kup nepravilnosti, od ukinitve občinskih skladov do tega, da bi radi spremenili in po svoje prikrojili sestavo nadzornih svetov javnih zavodov, in to pred iztekom mandatov sedanjim članom, mimo statutov in drugih veljavni aktov. "Poleg tega je to tudi s človeškega vidika grd način, kot da sedanji člani ne opravljajo vestno svojih nalog. Tako so naredili na primer z občinsko volilno komisijo." Nadalje leti očitek na po domače speljano predajo vodenja investicij v

družbenih dejavnostih, ki ga je župan mimo javnega razpisa podelil Mirgrad. Pri opredelitvi krajevnih skupnosti v občinskem statutu po mnenju Derganca tudi "izumljajo smodnik" in ljudi posiljujejo s samoumevnimi stvarmi. "Niso pa dojeli, da krajevna skupnost ni politična institucija, ampak združba vseh tam živčih ljudi, ki hočejo skupaj reševati konkretne probleme svojega okolja. Občinska oblast lokalno samoupravo razume po svoje in posiljuje ljudi s svojimi "vizijami". Tako hočejo ukiniti zbornice krajanov, ker se bojijo, da bodo na njih ljudje postavljali zahteve po ustanovitvi novih občin, na primer v Žužemberku."

Boris Dular, eden od štirih podžupanov novomeške občine, je odstopil s tega položaja. V odstopni izjavi je med drugim zapisal: "Na kandidaturu za podžupana sem kljub pomislekom pristal v prepričanju, da bodo pozitivne izkušnje štiriletnega delovanja zadnje občinske skupščine omogočile konstruktivno delovanje pozicije in opozicije v svetu mestne občine... Zal se od izvolitve do danes županu kljub več pobudam, ki sem jih dal, ni zdelo potrebno niti enkrat sklicati podžupanov za dogovor o vsebinskem delu in skupnem naporu za kvaliteto dela občinske uprave... V taki situaciji ne vidim možnosti za vsebinski prispevek pri delu podžupana in zato ne želim več opravljati funkcije, ki je izključno protokolarna narave."

Na zadnji seji sveta mestne občine je kot podžupanja odstopila Joza Miklič.

Boris Dular je dejal, da je bila opozicija v skladu z volilnim rezultatom pripravljena sprejeti svoj delež tako pri vodenju kot pri odgovornosti, vendar je vladajoča koalicija vse prevzela v svoje roke in ne pusti nikogar blizu. "Občinski svet bi moral usmer-

jati občinsko politiko, vendar te funkcije sploh ne opravlja, marveč funkcionira izključno na sejah, in to le kot županov servis," pravi Dular. "Namesto da bi vodstvo občine naredilo za občino kaj koristnega, tako kot Mariborčani uspešno lobirajo v Ljubljani, da bi tako prišel kakšen proračunski denar v Novo mesto, slavi samo sebe, deli medalje in priznanja, prireja sprejeme in zganja mednarodni občinarski turizem!" A. B.

KEGLJANJE V BORBENIH IGRAH

NOVO MESTO - Tekmovalna komisija pri OKS Novo mesto vabi vse klube, društva, sekcije podjetij, društev upokojencev na tekmovalne ekipe v borbenih igrah, ki bo v soboto, 29. aprila, v Kanizarici. Ekipa, ki šteje 6 članov, je lahko tudi mešana. Rok za prijavo je do 22. aprila in sicer na naslov: Niko Goleš, Levstikova 14, 68210 Trebnje.

Malo za šalo, malo zares

Mlada Romka iz Žabjaka ravnateljico osnovne šole Bršljin, Tonetu Dragamu: "Nate gošpud ravnatelj. Vzemite piškot in poskušajte, kaj smo spekle me Ciganke na gospodinskem tečaju."

Asfalt in voda na Tolstem vrhu

Praznik KS Orehovica - Od kmečkih iger do zaključka kolesarske dirke - Laži o zadolženosti

OREHOVICA - Krajevna skupnost Orehovica je zadnje soboto praznila svoj praznik, ki so si ga izbrali v spomin na prvo bitko Gorjanskega bataljona z italijanskimi okupatorji 31. marca 1942 na obronkih Gorjanec. V družbenem domu v Orehovicah je bil ob tej priložnosti koncert moškega pevskega zbora Obrtnik iz Maribora in orehoviško-šentjernejškega mešanega zbora Ajda.

Franc Hudoklin, predsednik KS Orehovica in po novem tudi župan občine Šentjernej, kamor KS Orehovica sodi, je našel, kaj vse so v krajevni skupnosti naredili od prejšnjega praznika. V tem obdobju so največ naredili na Tolstem vrhu, kjer so asfaltirali okoli 4.500 m cest, eno največjih del pa je gradnja vodovoda na Tolstem vrhu. Izvedli so akcijo Očistimo našo krajevno skupnost, skupaj

Škocjan ruši prepreke

Sprejet statut in sistematizacija občinske uprave - Zaposleni trije profesionalci - Dela tečejo naprej

ŠKOCJAN - "Z delovanjem občine in občinskega sveta sem zelo zadovoljen, saj smo se uskladili, tako da zadeve, ki so v pristojnosti občine, tečejo nemoteno in obvladujemo celo težave, ki so bile v zakonu nedorečene. Manjše težave pa za začetek pravzaprav niso nič nenavadnega," pravi župan nove občine Škocjan, Janez Povšič. Čeprav za opravljeno delo nihče ne prejema osebnega dohodka, bodo, kot pravi Povšič, vztrajali, saj hočejo to občino upravičiti in dokazati, da je nova ureditve za ta prostor boljše.

Kljub temu da od mestne občine zaenkrat dvanajstine še ne dobivajo, komunalne stroške in druge stroške za tekoče delovanje občine krijejo iz prihranjenih sredstev krajevne skupnosti Škocjan. Na sejah sveta, ki so vse 100-odstotno obiskane, so že sprejeli statut, potrdili pa so tudi sistematizacijo občinske uprave: tako bodo od 1. maja finančnik, administrator in župan svoje delo opravljali poklicno. Zaključni račun občine Sevnica bodo potrdili pod pogojem, da za 13 milijonov tolarjev presežena javna poraba ni predmet delitvene bilance, tako da se primanjkljaj ne prenese na občino Škocjan.

Župana moti, ker novomeška občina še ni dala v proceduro zaključnega računa, ki je poleg delitvene bilance pogoj za proračun. Kljub temu že potekajo dela na cesti Klenovik - Bojniki, naročeni pa so tudi projekti za regionalno cesto Bučka - Zavrtec. Naertujejo tudi asfaltiranje javnih poti do gospodinjstev. Svoje sile bodo usmerili tudi na Bučko, ki še nima or-

Janez Povšič

ganiziranega odvoza smeti, zato je zelo veliko črnih odlagališč. Ker je področje Bučke zelo privlačno, bi lahko tu razvijali turizem. Potrebna bo tudi sanacija vodovoda v obeh krajevnih skupnostih, Bučki in Škocjanu, na srečo pa je vodnih virov dovolj. Že prihodnje šolsko leto pa bodo vsem učencem omogočili prevoz do matične osnovne šole, saj se sedaj iz območja Bučke del otrok vozi na Studenec in v Sevnico.

Škocjan je pretežno kmetijska občina, tretjina prebivalstva je zaposlena v industriji oziroma obrti. Na srečo nimajo podjetij, ki bi jim grozil stečaj, širi pa se privatna dejavnost. Zaradi razvoja podjetništva je veliko povpraševanje po obrtni coni, zato si je občinski svet zadal nalogo, da poskuša dobiti prostor in omogoči dejavnost.

T. GAZVODA

KS Šmarjeta želi svojo občino

K ustanovitvi vabijo tudi sosednjo KS Bela Cerkev - Ime bi bilo stvar dogovora - Po sedaj znanih informacijah o financiranju bo razvoj KS Šmarjeta zavrt

ŠMARJETA - V krajevni skupnosti Šmarjeta so v marcu potekali zbori krajanov, kjer je velika večina menila, da bi morali ponovno razpisati referendum za ustanovitev nove občine, podprli pa so to idejo, da bi to storili skupaj s KS Bela Cerkev. Res, da je prvi referendum za novo občino propadel, saj so bili pogoji in razmere takrat nejasni, sedaj pa je že očitno, da bo razvoj v KS Šmarjeta, ki je del mestne občine Novo mesto, obstal, čeprav je bilo v zadnjih petih letih veliko storjenega.

S sredstvi, ki jim jih bo namenila občina, ne bodo mogli niti vzdrževati objektov, kje so šele nove investicije, zato težnja po novi občini. Ne glede na rezultate teh prizadevanj pa bo KS Šmarjeta najkasneje do naslednjih volitev priključena eni izmed sosednjih občin, saj je občina Novo mesto kot mestna občina prevelika.

Na zborih so krajanje potrdili 6-člansko komisijo, ki ugotavlja postopke in možnosti za ustanovitev svoje občine, kakor tudi, ali so tudi krajanje Bele Cerkev pripravljeni na tak korak in povezovanje s sosednjo KS. Skupna občina bi imela znatne prednosti, predvsem manjše stroške uprave (potrebovali bi 2 - 3 ljudi) in boljše izkoriščenost skupnih infrastrukturnih objektov. Nova more-

z Rdečim križem pripravili tradicionalno srečanje starostnikov, krajevna skupnost stalno podpira pevski zbor Ajda, v dvorani družbenega doma je imel samostojni koncert pihalni orkester; na Gorjancih je krajevna skupnost pripravila kmečke igre, ki so se jih udeležile ekipe vseh 13 vasi. Še posebej so se potrudili pri organizaciji zadnje etape kolesarske dirke Po sloveniji 94, ki se je končala na Tolstem vrhu. Za zaključno prireditev te dirke so prejeli tudi visoko priznanje.

Krajevna skupnost finančno in tudi sicer podpira vsa štiri gasilska društva na svojem območju. "Vse to in še druge stvari je krajevna skupnost lahko izpeljala, ker ima podporo krajanov, ki vedno, kadar je treba, poprimajo za delo," pravi Hudoklin.

PLAKETA ZA TAJNICO - Na prazniku so plaketo krajevne skupnosti Orehovica izročili dolgoletni vestni in delavni tajnici te krajevne skupnosti Nataši Novak. (Foto: A. B.)

"Vendar tudi brez težav ni šlo. Zal so se med ljudmi razširile laži, o zadolženosti KS Orehovica, ki blatio delo članov sveta, čeprav so vseh pet let svojega mandata trdo, pošteno in uspešno delali za napredek krajevne skupnosti." A. B.

Župana, dobili toliko kot sedaj, bi to zneslo 2 milijona tolarjev, kar je v primerjavi s tem, kar dobi nova občina na enega prebivalca, skoraj nič-samo za to KS je to 52 milijonov tolarjev letno. Če pa bi bili organizirani v svojo občino, bi financiranje potekalo neposredno iz državnega proračuna glede na število prebivalcev. Proračun se sicer pokriva iz 30 odstotkov dohodnine, vendar, če to ne zadostuje, razliko krije državni proračun do 90 odstotkov povprečja v državi. Ne KS Šmarjeta ne KS Bela Cerkev pa v svetu mestne občine, ki šteje 32 svetnikov, nimata svojega predstavnika.

T. GAZVODA

PREKINILI PROGRAM - To se je zgodilo nedavno v osnovni šoli Dvor. Učenci in učence so pripravili zanimiv kulturni program. Popovedani so bili tudi s plesnimi koraki. Nekatere otrok je imelo ne preveč hitro točko, ki pa je bila dovolj hitra, da so učenci leženci proslave začutili, kako se strop in tla skoraj 90 let stare šole nevarno majo. Učenci so morali upočasniti korake in skrajšati plešno točko.

NOVA FUŽINA - V maju izide 15. številka dvorskega časopisa Fužina. Do konca aprila lahko pošljete na naslov KD Dvor, časopis Fužina, prispevke, kritike in potpisane Veseli bodo vsakega prispevalca. S. M.

IZLET NA BOČ

NOVO MESTO - Planitska skupina Trim kluba Krka vabi v soboto, 22. aprila, na izlet na Bočo. Odhod bo ob 7. uri zjutraj iz pred Krke v Ločni. Cena izleta je za odrasle 1.000, za otroke pa 600 tolarjev. Prijave zbira do 20. aprila na telefonski številki 312-737.

"Nisem v pravi stranki"

Zakaj Jože Florijančič ni bil izbran za v. d. načelnika, čeprav je edini ustrezal zahtevam?

NOVO MESTO - Proti koncu lanskega leta je bil v Uradnem listu objavljen razpis za vršilca dolžnosti načelnika Uprave enote Novo mesto; gre za tako imenovano državno upravo, ki deluje za območje nekdanje občine Novo mesto. V razpisu je bila zahtevana visoka izobrazba pravne, ekonomske, organizacijske ali druge družboslovne smeri ter 10 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na vodilnih mestih v državnih organih. Na razpis se je prijavil tudi Jože Florijančič, ki izpolnjuje te zahteve, saj je diplomirani pravnik in je 8 let neprekinjeno delal v državnih uradih. Poleg njega sta se na razpis prijavila še Franci Bačar, sedanji direktor Geodetske uprave, in Jože Preskar, zadnji predsednik novomeškega izvršnega sveta. Vlada je izbrala Preskarja, po poklicu diplomiranega gradbenega inženirja.

Jože Florijančič

lovni sodiščem, se za to ni odločil. "Sem pa vsaj izvedel, da jim je strokovni pripomoček pomagal pri izbiri pravega kandidata. Ta 'strokovni pripomoček' očitno ni bil na moji strani, pa čeprav sem edini izpolnjeval razpisne pogoje. Očitno nisem v pravi stranki. (Florijančič je član in funkcionar ZLSD in prejšnji dolgoletni član in funkcionar Zveze komunistov, op. p.). Mislim, da je moral postati načelnik Uprave enote liberalni demokrat, da se je tako obdržala kontinuiteta vladanja liberalcev iz prejšnjega obdobja, ko so obvladovali celotni novomeški izvršni svet. Le tako so lahko obdržali državno službo vsi, ki so jih postavili liberalni demokrati, ko so prišli na oblast in z njimi 'napolnili' takratni izvršni svet in občinsko upravo," je neposreden Florijančič. A. B.

Čeprav bi lahko Florijančič zoper ta sklep vložil tožbo pred de-

MOST - Kandijski most je tesno povezan z novomeškimi župani. Zgradili so ga leta 1898, v času županovanja dr. Segule. Predvojni župan dr. Režek, ki je bil tudi imovni odvetnik, ga je dal na svoje stroške prebarvati. V času sedanjega župana Koncilije pa se podira. Župan ta, da obstoji nevarnost, da se bo dotrajani most zrušil pod lastno težo, razlaga na raznih sestankih. In da je za njegovo obnovo potrebno 60 milijonov tolarjev, ki jih občina nima. V času županovanja dr. Segule so zgradili tudi dolensko železnico, po kateri se je v Ljubljano vozil dr. Režek. Pa menda ja ne bo v času županovanja Koncilije tudi te vzel vrag...

SLIKE - Če se bo že zgodilo najhujše in bo most zgrmel v Krko, bo župan poskrbel, da bomo ta most, ki je nekaj povezoval mestno občino s sosednjo podgorsko občino Šimšič-Stopiče, imeli ohranjen vsaj na fotografijah. Pred časom se seminarja o problemih in zagatah občinske uprave na Brdu ni udeležil nihče iz novomeške občine, je pa šel naslednji dan sam župan v Radence na seminar o arhiviranju fotografij.

KABINET - Sicer pa se s fotografiranjem slovesnih dogodkov, na katerih je prisoten župan, najprej je ukvarja šef njegovega kabineta Alojz Turk. Turka ta naporna obveza očitno tako izčrpa, da mu potem zmanjkuje koncentracije za druge kabinetske opravila. Pri tem pa tako hitro beži, da mu človek ne more slediti. Tako je gospod šef kabineta za cel mesec v zamudi. 7. aprila je postal vabilo za sprejem predstavnikov Zavoda za varstvo naravnih in kulturne dediščine pri županu 10. marca, sprejem makedonskega veleposlanika pa je 11. aprila napovedal za 13. marec. V opravilnici: županov šef kabineta je bil prej v službi na železnici...

OSIP - Novomeška občina ima kar štiri podžupane. Glede na to, da nihče od njih nima nobene konkretne naloge in zadolžitve, ljudje ugihajo, če jih niso imenovali za vsako nebesno stran ali za vsak letni čas po enega. V zadnjih dneh sta kar dva odstopila s tega položaja: Joža Miklič in Boris Dular. Ostajata pa še Tone Hrovat in Lojze Zupančič. Ker sta oba v zmagoviti občinski koaliciji, imata tako težo, da bognejad, da bi se skupaj znašla na dotrajanim kandijem mostu.

Ena gospa je rekla, da ima dva. Vida Čadonič-Špelč tako lepi noge, da je škoda, da ima samo dve.

SUHOKRANJSKI DROBIŽ

"NOV" PROSPEKT HOTELA ŽAGA NA JAMI - Turistični podmladek OS Žužemberk pod vodstvom učitelja Vlada Kostreva je izdal "nov" prospekt hotela na Jami, ki na hudomušen način predstavlja vso turistično ponudbo tega dela Dolenjske. V uvodu nas seznanja s kratkim opisom poti. Ob čudovitem meniju slapov lahko pod malim goščem dobite zastoj še senco Jutranji sveži zrak lepo diši po ribah iz sosednje ribogojnice. Vse sobe imajo naravno klimatsko napravo in domače hišne ljubljence. Priporočamo tudi rekreacijo in tuširanje pod slapovi.

PREKINILI PROGRAM - To se je zgodilo nedavno v osnovni šoli Dvor. Učenci in učence so pripravili zanimiv kulturni program. Popovedani so bili tudi s plesnimi koraki. Nekatere otrok je imelo ne preveč hitro točko, ki pa je bila dovolj hitra, da so učenci leženci proslave začutili, kako se strop in tla skoraj 90 let stare šole nevarno majo. Učenci so morali upočasniti korake in skrajšati plešno točko.

NOVA FUŽINA - V maju izide 15. številka dvorskega časopisa Fužina. Do konca aprila lahko pošljete na naslov KD Dvor, časopis Fužina, prispevke, kritike in potpisane Veseli bodo vsakega prispevalca. S. M.

IZLET NA BOČ

NOVO MESTO - Planitska skupina Trim kluba Krka vabi v soboto, 22. aprila, na izlet na Bočo. Odhod bo ob 7. uri zjutraj iz pred Krke v Ločni. Cena izleta je za odrasle 1.000, za otroke pa 600 tolarjev. Prijave zbira do 20. aprila na telefonski številki 312-737.

ZAOŠTALOST - Svetnik s Preloke je na zadnji seji črnomaljskega sveta spomnil, da bi v njihovi vasi potrebovali vodovod, o tem, kako oporečno vodo pijejo sedaj, pa raje ni hotel zglubljati besed. Zanimivo je, da je bilo že v kroniki preloške šole za šolsko leto 1950/51 zapisano, da bi bil kraj potreben vodovod, "saj ob sušnem letu ljudje nosijo vodo eno uro daleč po strmem bregu, živina pa bolega za različni boleznimi vsled pomanjkanja vode. Prav je, da se kraj gospodarsko dvigne, da dobi telefon in elektriko, da se poveže s svetom iz starodavne zaostalosti." Telefon in elektriko je Preloka v teh letih res dobila, ne pa vodovoda.

RAST - Ko je bila na dnevnem redu črnomaljskega občinskega sveta revija Rast in denar, ki naj bi ga zanjo oddali v občini, niso svetniki nič razpravljali in oporekali. Morda zato, ker je v gradivu pisalo, da so naročniki iz intelektualnega kroga, pa so se svetniki morda bali, da bi jim kdo očital, da ne sodijo v ta krog.

Semiške tropine

KLJUKE - Semiški župan Janko Bukovec tarna, da ga, kadar išče pomoč v kateri od državnih ustanov v Ljubljani, vratar še pošlje do tajnika, dije pa ne more. S "strici" si ne more pomagati, ker jih Belokranjci v Ljubljani skoraj nimajo. Črnomaljši, ki imajo že bolj izkušene občinarje, pa dobro vedo, da morajo, če hočejo kaj dobiti iz državne prestolnice, hoditi tja "kljuke pucat". A ne le to, vedo tudi, na kakšen način morajo to početi. Zato ne bi bilo odveč, če bi pripravili tečaj "pucanja ljubljanskih kljuk" tudi za Semičane, če se seveda ne boje, da jim ne bi potem sosedji iz nove občine zpred nosu odnesli denarja.

Sprehod po Metliki

IGRALKA VIOLETA TOMIČ JE BILA ob predstavi Tristana in Izolde v Metliki malce razočarana nad obiskom, saj je pričakovala v dvoranji svoje metliške prijateljce, ki naj bi napolnili kulturno dvorano. Violeta je namreč Metličanka, ki ima v mestu na sončni strani Gorjancev kar precej sošolcev, znancev in prijateljev. Kar nekaj teh se je v času, ko se je Violeta potila na odru, nacejalov eni od številnih metliških gostin. **PROFESORICA DARJA CIMERMAN** je postala nova članica prireditelne odbora Vinske vigrade, v katerem so doslej "gospodarili" samo moški. Gospa Darja je zadolžena za Bilten ter za celostno podoben tiskanega gradiva, od plakatov do vabil. V odboru ji deli včasih žensko družbo Greta Augustin, ki že vrsto let pripravlja skupaj z Aktivom kmečkih žena kulinarčne razstave. Zelo uspešno.

LANI SO BILI NA IZLETU PO BELI KRAJINI pevci pevskega zbora Podjuna iz avstrijskega Pliberka. Bilo jim je tako všeč, da so se letos ponudili za nastop na Vinski vigradi. Prepevali bodo v soboto, 20. maja, na grajskem dvorišču.

Trebanjske iveri

(POL)PISMENOST - Svetnik Janez Slak je na petkovem občinskem svetu predlagal malo več pravopisne pazljivosti pri čiščenju osnutka občinskega statuta, zlasti glede rabe velike začetnice pri krajevnih imenih, da jim ne bi kdo očital polpismenosti. Slak je tako omenil, da je potrebno zveliko začetnico pisati tudi Kamni Potok (kraj, kjer je doma podpredsednik občinskega sveta).

KATASTROFALNA SOLIDARNOST - Trebanjski zdravstveni dom zaradi nabave prepotrebne rentgen-lave hudo skrbi, če bodo sploh sploh plačali posojilo, zato je zanesljivo pričakovati, da bodo spet pomoč. Od podjetij in podjetnikov je za rentgen zdravstveni dom nabirmal poplava nekateri pravijo tudi katastrofno postala kronična.

GRB OBČINE - Svetnik DeSUS Janez Kovačič je velik lokalpatriot, občinski grb vzamejo mirenskega, če se ne morejo oni zmeniti, in da ne bi imeli stroškov z razpisom. Svetnik trebanjski grb čisto dober, Ciril Pungartnik pa dodal, da ni res, da svet KS Trebnje ne dovoljuje uporabe grba meso za zaradi formalnosti. Svetnik Milan Koman je udaril žebelj na glavo rekoč, da je pomembno, da se prostor identifikacija z grbom. Sicer pa sta na tej seji načelnika Pungartnik kot tudi v.d. občinskega svetnika Rman izgovorili s funkcijo, ki jo poklicno opravljata. Komu bodo namesto njihju naredili svetniški sij, pa prihodnjič.

IZ NAŠIH OBČIN

Energetski nasveti

V Črnomlju bodo prihodnji teden odprli energetske svetovalno pisarno

ČRNOMELJ - V torek, 18. aprila, bosta ministrstvo za gospodarske dejavnosti Republike Slovenije in občina Črnomelj v sodelovanju z Zavodom za raziskavo materiala in konstrukcij iz Ljubljane v Črnomlju svečano odprli energetske svetovalno pisarno. Po otvoritvi, ki bo v občinski sejni sobi ob 11. uri, bo okrogla miza o pomenu energetike za razvoj občine, ki jo bo vodil državni sekretar za energetiko Boris Sovič. Ob tej priložnosti bo v prostorih občine tudi razstava o smotni rabi energije.

Črnomaljska energetska svetovalna pisarna, ki bo imela sedež v poslovni stavbi v Kolodvorski 34 in bo odprta vsak torek in četrtek med 18. in 20. uro, je edina te vrste v Beli krajini in ena od trinajstih v večjih slovenskih mestih. V energetske svetovalnice bodo brezplačno in neodvisno od proizvajalcev in prodajalcev dajali nasvete o smotni rabi energije. Pomagali bodo občanom pri reševanju energetskih problemov in svetovali pri izbiri ogrevalnega sistema in naprav, zamenjavi ogrevalnih naprav, zmanjšanju porabe goriva ter izbiri ustreznega gradiva.

ŠE DVE ŠTIPENDIJI

SEMIČ - Semiška občina ima na različnih šolah in v letnikih šest študentov, ki se šolajo na VII. stopnji, po končanem šolanju pa naj bi opravljali vzgojno-izobraževalno delo. Ker so kadrovske potrebe v šolah velike, so se občinski svetniki strinjali, da za prihodnje šolsko leto občina razpiše še dve študentski za razredni pouk, študenti pa naj bi bili domačini.

VEČER SPIRITUALNE INDIJE

ČRNOMELJ - V četrtek, 20. aprila, bo ob 19. uri v tukajšnjem kulturnem domu večer spiritualne Indije, ki ga pripravljajo Hare Krišna center iz Ljubljane. Prisluhnili boste koncertu meditativne glasbe, predavanju o bhakti jogi, poskusili vegetarijanske jedi in si ogledali diaporo projekcije mističnih mest Indije.

POSKUSNI ZAJČKI - "S prehitro reformo lokalne samouprave dela država poskus na celi generaciji ljudi," so povedali predstavniki belokranjskih občin svojim gostom iz državnega sveta (od leve proti desni) Primožu Hainzu, dr. Ivanu Kristanu, Branku Matkoviču, ki je hkrati državni svetnik in metliški župan, ter Poldeu Bibiču. (Foto: M.B.-J.)

Najbolj vneto sejali o prazniku

Svetniki so v osnutku statuta občine Trebnje zapisali naj bo po novem občinski praznik 29. junij, rojstni dan Friderika Barage - Spet politizacija in delitev občanov?

TREBNJE - Po najdaljši in na trenutke tudi nekoliko žolčni razpravi na petkovem občinskem svetu o 7. točki osnutka statuta občine, ki govori o tem, kdaj občina Trebnje praznuje svoj praznik, bi zlobneži lahko menili, da je Trebanjem več za praznovanje kot za delo. A napedel so med tremi ponujenimi inačicami s srečnimi 13 glasovi svetnikov SKD in SLS požegnali prvo inačico, ki določa, da občina praznuje svoj praznik 29. junija, rojstni dan Friderika Barage, in spominske dneve 25. junij, 4. september in 17. oktober.

O pomenu misijonarja, jezikoslovca in kandidata za svetnika Friderika Barage, ne le za Indijance, temveč tudi za Slovence, so največ govorili svetniki SKD Janez Livk, Anton Urbančič in Janko Širec. Livk je menil, da je za nas Baraga več, kot Ciril in Metod, dodal pa je še, da bi občini praznovanje rojstnega dneva Barage lahko prineslo tudi koristi. Svetnika LDS Igor Teršar in Ciril Pungartnik sta se zavzemala za tretjo inačico, in sicer, da bi občina imela svoj občinski praznik 25. junija, ki je dan državnosti, spominski dnevi pa bili 29. junij, 4. september (dosedanji občinski praznik) in 17. oktober. Menila sta, da sicer nimata prav nič proti Baragi, da pa so še nekateri pomembni ljudje, ki imajo svoje korenine v

V državi ne gre za pravno varnost

Tako menijo belokranjski pravniki o neenakopravnem odnosu med občinskimi upravami in upravnimi enotami - V kaosu po reorganizaciji lokalne samouprave pravniki ponudili pomoč

SEMIČ - Društvo pravnikov Bele krajine, v katerega je od 59 belokranjskih pravnikov vključenih 43, je imelo pretekli teden v Semiču sestanek. Beseda je tekla predvsem o problematiki belokranjskih občin po reorganizaciji lokalne samouprave. Njihov glavni namen je bil dogovor o pomoči pravnikov pri reševanju težav v treh belokranjskih občinah.

Na sestanku, na katerem so bili tudi metliški in semiški župan ter predsednik črnomaljskega občinskega sveta, so ponovno poudarili, da je reforma prinesla celo vrsto nejasnosti, da so bile spremembe na lokalni ravni prehitre in pretrde, država pa se jih je lotila brez elaborata in financ. Vrsto potrebnih predpisov sprejemajo šele sedaj, kar močno ovira delo v novih občinah. Nejasne so pristojnosti med državo in občino, ni dovolj jasna vloga županov, ki tudi ne vedo, kako sistematizirati delovna mesta. Župani imajo premalo navodil ministrstva za lokalno samoupravo, kar se toliko bolj čuti v odnosu do upravnih enot v občinah, v primerjavi s katerimi so občinske uprave v neenakopravnem

položaju. Po treh mesecih se namreč občine ubadajo z začetnimi težavami, medtem ko upravne enote nimajo ne kadrovskih ne finančnih težav. Zato so pravniki menili, da v naši državi ne gre za pravno varnost.

Župani so ogorčeni nad namigi iz ministrstev, naj v občinah, če jim primanjkuje denarja, preprosto dvignejo davke. Opozarjajo pa, da država s premoženjem, ki si ga je vzela, ne bo mogla dobro gospodariti in da bi to veliko boljše opravile občine.

Belokranjski pravniki so prepričani, da se v občinah preveč ukvarjajo s problemi med župani in občinskimi sveti, predvsem pri sprejemanju statutov, ki bi že morali biti sprejeti. Pri

tem se močna strankarska trenja, ki se po mnenju pravnikov morajo nujno umiriti. Žal stranke v občinskih svetih niso sposobne sprejeti konsenza, kar je po ocenah pravnikov ena pglavitnih zavor, da ni bilo v občinah narejenih večjih premykov. Ko je država začela nekatere naloge že prenašati na občine, druge pa še bo, so pravniki svetovali občinam, naj med čakanjem tudi same pripravijo predloge, kaj želijo imeti od države. Sicer pa so v teh kaotičnih razmerah pravniki ponudili občinam pomoč glede na svoje znanje in izkušnje.

M.B.-J.

STRANKAM PO 30 TOLARJEV ZA GLAS

SEMIČ - Semiški svetniki so sprejeli predlog SKD o načinu financiranja političnih strank v občini. Tako bo vsaka stranka, ki ima v svetu svojega predstavnika, za vsak dobljeni glas na volitvah dobila od 1. januarja letos naprej po 30 tolarjev na mesec. Sicer pa so svetniki dali še tri predloge, ki pa so ostali v manjšini. Slišati je bilo, naj bi o financiranju strank zaradi varčevanja sklepali šele na prvi seji sveta v prihodnjem letu. Tretji predlog je bil, naj bi vsaka stranka prejela za dobljeni glas po 30 tolarjev, župan pa 20 tolarjev, četrti pa, naj bi strankam in županu pripadalo po 30 tolarjev za glas, vendar bi denar namenili za gradnjo osnovne šole.

TOKRAT DOBRO DEKLETA

MIRNA - Na mladinskem turnirju v Lendavi, ki se je točkovo tudi za državno mladinsko jakostno lestvico, je igralca mirnskega Toma Nina Šumi zasledla drugo mesto - v finalu jo je premagala Pulikova (Olimpija) - Katja Kolenc je bila tretja, Sonja Jaklič pa peta. 15-letni Uroš Kirm se je dobro upiral starejšim tekmečem in osvojil odlično 4. mesto. Mirnski igralci so odigrali 30 tekem in jih le sedem izgubili.

KIRM ZMAGAL NA MADŽARSKEM

MIRNA - Na mednarodnem mladinskem turnirju v madžarskem mestu Kaposvar je mladi mirnski badmintonist Uroš Kirm dosegel lep uspeh. Med igralci do 16. leta je v finalu premagal Madžara Csaba Szirka, z Murno pa sta zmagala še v igri dvojic, kjer sta v finalu premagala avstrijski par Riva - Wurm. Med igralci do 12. leta je Bojan Kolenc osvojil drugo mesto, potem ko je v polfinalu premagal madžarskega prvaka Tamasa Masterja.

ri, da se z reformo lokalne samouprave širi administracija. V Metliki, na primer, je upravna enota odšla z občine s 14 ljudmi, sedaj pa ima potrjeno sistematizacijo za 25 zaposlenih. Ob tem pa služba za reformo lokalne samouprave ne da od sebe nobene fige, se je po Prešernovo izrazil Matkovič.

M. BEZEK-JAKŠE

VELIKA HUMANITARNA PRIREDITEV

METLIKA - V ponedeljek, 17. aprila, bo v metliški športni dvorani ob 19.30 velika humanitarna prireditve, na kateri bodo nastopili ansambli: Tonija Verderberja, Tonija Hervola in Omizje, napovedovalci Vili Vodopivec, Janez Dolinar, Renata Mikec in Toni Gašperič, kantavtorja Jerca Mrzel in Adi Smolar, humoristična skupina Modra kronika, humorist Geza Farkaš ter domače pevske in tamburaške skupine. Zbrani denar bodo podelili mladi glasbenici Kristini Oberžan za nakup saksofona, polovico sredstev pa bo šlo za pomoč socialno ogroženim družinam. Prireditve sta spravila vkup dva belokranjska osnovnošolska ravnatelja: Toni Gašperič in Jože Mozetič, poimenovala pa sta jo "Z roko v roki".

opozoril, da si je država vzela področja, kjer je manj problemov, a občini prepuščala reševanje največjih težav.

Najbolj zgovoren je bil metliški župan Branko Matkovič, ki je hkrati vodja interesne skupine za zastopanje lokalnih interesov, ki predstavlja v državnem svetu večino. Grajal je koncentracijo odločanja in pomembnih ustanov v Ljubljani. "Občine moramo preko razpisov in natečajev klečplaziti za denar, ki nam ga pobere davkarjara in pošlje v Ljubljano. Naša

Metliški župan Matkovič je v prispevku, a ogorčeno dejal, da Belokranjci že stotič ponavljajo pred državnimi organi, da še vedno ni urejen maloobsejni promet ob južni meji, zato se prebivalci Bele krajine, ki je skoraj v celoti v 10-kilometrskem obsejnim pasu, počutijo tretjerazredne državljane. Na srečo bo do poletja v Metliki odprta vsaj carinska izpostava, v Črnomlju pa carinski referat.

občina je razen Metlike demografsko ogrožena, a je v zadnjih letih iz tega naslova dobila zelo malo denarja. Če bi vsi, ki so hodili prosit denar v Ljubljano, vzeli v roke krampe in lopate, bi v tem času gotovo opravili delo, ki bi bilo vredno več kot pomoč za demografsko ogrožene," je dejal Matkovič. Sicer pa so Belokranjci opo-

tudi krajevne skupnosti povedale svoje o občinskem prazniku. P. PERC.

Predsednik komisije za pripravo statuta občine Anton Urbančič je povedal, da so predloge za spremembe statuta podale LDS, Demokratična stranka upokojencev Slovenije (DeSUS) in SLS. Svetnik LDS Janez Slak, sicer zaposlen kot vodja geodetske uprave v Trebnjem, je poudaril, da so z območjem naselja določeni tudi zaselki, zato je po njegovem zadosti, če so v statutu po abecedni navedena le naselja. Za krajevne skupnosti sta pomembna zlasti 85. in 86. člen. Slednjega sta sooblikovala svetnik Pungartnik in svetnik DeSUS Janez Kovačič, govori pa o tem, da KS pridobiva prihodke iz lastnih in drugih virov ter da občina v celoti odstopa krajevnim skupnostim za skupno dogovorjene programe nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, lahko pa med drugim tudi del dohodnine.

Za taka popravila zmanjkuje denarja

Počasna gradnja ob Bistrici v Šentrupertu

ŠENTRUPERT - Ob tem, da je Bistrica v Šentrupertu domačinom v pomoč in veselje, jim povzroča tudi težave. Omenjeni potok se na nekem mestu že dalj časa zajeda v breg in ljudje v okolici si že nekaj let brezuspešno prizadevajo, da bi nastala škarpa, ki bi ustavila razdiralno vodno silo. O težavah ob Bistrici so pred nedavnim sporočili dežurni novinarji Dolenjskega lista. Dolej je vse v zvezi s prepotrebno utrditvijo brega Bistrice ostalo pri besedah. Tisti iz Šentruperta, ki so nas obvestili težavah z Bistrico, menijo, da bi Vodnogospodarsko podjetje Novo mesto najbrž že začelo graditi škarpno, če bi bila prosta pot gradbeni ekipi do tja, kjer voda izpodjeda breg in kjer bo potrebna škarpa. Hkrati se sprašujejo, ali je za poškodbo brega kriva bližnja elektrarna.

V VGP Novo mesto so v zvezi z urejanjem Bistrice povedali, da je imelo podjetje lani v načrtu tudi sanacijo zajede, vendar je takrat opustilo misel na gradnjo skarpe, ker so se pojavile težave glede načrtovane vožnje po zemljišču enega od domačinov. Kot navaja-

jo v VGP, je dostop preko omenjenega zemljišča edini smiselni dostop. Začasno uporabo te parcele bi lastniku izplačali tudi odškodnino. V VGP napovedujejo, da bodo kljub težavam omejenjo zajedo v bregu Bistrice letos odpravili.

Urejanje Bistrice sicer ni nova akcija. VGP je precej postorilo po poplavih, ki so bile leta 1990. Takrat začeto sodobno sonaravno urejanje tega vodotoka bodo letos nadaljevali in ga predvidoma to leto zaključili. S tem bodo Bistrico obdelali nad Šentrupertom in pod njim, medtem ko v kraju ostaja struga še v precej naravnem

V VGP Novo mesto navajajo, da je na Dolenjskem in v Posavju zelo veliko primerov, kot ga predstavlja poškodovani breg Bistrice. Ker podjetje pogosto prejema obvestila o "nujnih" popravilih na vodotokih, pozna razmere, vendar ne more kaj dosti pomagati. S tako malo denarja, kot ga ima podjetje na voljo, skoraj ne bo moglo v prihodnje odpravljati težav, kot je omenjena zajeda v Šentrupertu. V VGP Novo mesto tudi menijo, da bodo zato vodotoki v prihodnje v slabšem stanju, kot so zdaj.

stanju. Verjetno bi ta šentruperski vodotok že uredili, če ne bi bilo nesoglasij o trasi struge.

Letos bodo v zvezi z Bistrico v Šentrupertu organizirali lokacijsko razpravo.

L. M.

Potoške vesti

Krajevna skupnost Loški potok načrtuje dve čistilni napravi. Prednost bo seveda imela tista v predelu vasi Travniki, jeze pa se vaščani Retji, ki se jim iz zgorajnjega dela vasi stekajo vse mogoče "dobrote". Del njiv se je spremenil v močvirje, kar lastnikom ni pogodu, vaški odbor pa nemočno posluša godrnjanje, predvsem v letnem času, ko se širijo razne vonjave, ki so vse prej kot prijetne.

Ustanovljene agrarne skupnosti še dolgo ne bodo samostojno gospodarile z gozdovi in drugimi zemljišči, ki so bila nekdanj last vasi, danes pa ima nad njimi patronat država. Gozdarji imajo še vedno gozdove pod svojim okriljem, le sekati ne smejo. Prav v teh gozdovih pa so močna legla podlubnikov. Pri tem se zastavlja vprašanje, ali bo uspelo zajedalca zatreti in čigava je ta naloga.

Gasilsko društvo Travniki je eno izmed najmlajših v občini, zato mu seveda primanjkuje oprema, med katero spada motorna brigalna in avto. Ko bo zažvela nova organiziranost v občini, pričakujejo, da bodo tudi oni deležni nujnih investicij, nekaj pa pričakujejo tudi od delitve premoženja GZ Ribnica.

Letošnja zima je bila prvič po nekaj letih spet taka, da bi bilo možno organizirati tekmovanja. Pa jih ni bilo. Tudi obe skalalnici samevata. Mogoče se bo kaj premaknilo sedaj, ko je izvoljen občinski odbor za šport in kulturo.

A. KOŠMERL

VALANTOVO - Eden najboljših slovenskih avtomobilistov Samo Valant se je v petek odpovedal mednarodnemu rallyju v Avstriji, ker je v Tržišču ravno na ta dan v bivšem gasilskem domu odprl mini market Nina. Ker družinsko podjetje Ruda zaposluje že 44 delavcev, pogodbeno pa še 6 z delom na domu, se nekateri šalijo, da se bo Tržišče kmalu preimenovalo v Valantovo. Na posnetku: Aupičeva mama z Vrhka je ob vrtniži z dela v vinogradu na Malkovcu prijetno presenetila Sama Valanta s t.i. kmečkim šopkom in pohvalila odločitev za to trgovino. (Foto: P. Perc)

OTVORITEV FUJI EXPRESA - V prostorih Name v Kočevju, se prvi sredi mesta, so 24. marca odprli novi studio "Fuji expres", v katerem hitro (v eni uri) razvijejo barvne filme in izdelajo fotografije. Na otvoritvi so to pridobitev za Kočevje predstavili in pozdravili predsednik Fotografske zveze Slovenije Ferugio Hrvatini, predstavnik Fuji filma v Sloveniji Matjaž Dolinšek, predstavnik Fuji filma za Evropo Wolfgang Leberzipf iz Avstrije, direktor Name Kočevje Jože Mihelič, ekipa novega studia pa je predstavil lastnik oz. podjetnik Toni Prus iz Ribnice. Na fotografiji: s svečane otvoritve. (Foto: J. Primc)

Ob potokih kože in akumulatorji

Med čistilno akcijo vodotokov v sevniški občini nabrali za več kot 17 ton smeti in odkrili 18 črnih odlagališč - Sodelovali predvsem učenci - Prihodnje leto na vrsti Sava?

SEVNICA - Med akcijo čiščenja brežin potokov in Mirne na območju sevniške občine so 1. aprila, predvsem učenci osnovnih šol pa tudi ribiči in lovci, nabrali za okrog 13 ton raznih odpadkov ter za 4500 kg kosovnih odpadkov. Odkrili so 18 "črnih" smetišč.

Tajnik sevniške ribiške družine Silvo Osovnikar je kot koordinator zadovoljen z akcijo. Zahvalil se je vsem sodelujočim v tej akciji, pomembni za bolj čisto in zdravo okolje, zlasti šolam, lovskim družinam Studence, Boštanj in Tržišče, gasilskim društvom Blanca, Boštanj in Sevnica za odvoz smeti in sevniški Komunali. Čiščenja brežin Save se tokrat niso lotili, saj je to bolj Sizičovo delo, dokler gorvodno ne poistojijo in uredijo smeti(še) ob Savi, kajti po dobronamernih akcijah, ki jih je že pred leti

Kandidati za župana

RIBNICA - Na zadnjem sestanku volilne komisije za volitve novega ribniškega župana so izvedli tudi zbranje vrstnega reda kandidatov na glasovnicah, ki je tak: 1. Alojz Česaček (ZLSD), 2. Jože Tanko (SDSS), 3. Franc Mihelič (SKD), 4. Franc Lovšin (samostojni), 5. Bojan Pipenbahr (samostojni). Prvi krog volitev bo v nedeljo, 23. aprila, drugi (če bo potreben) pa 7. maja. Druga krogla ne bo, če bo v prvem eden izmed kandidatov dobil nad 50 odst. glasov tistih volilcev, ki bodo prišli na volitve.

ČISTILNA AKCIJA

OSILNICA - V dneh od 17. do 23. aprila bo na pobudo občine potekala v vsej občini čistilna akcija okolja, torej javnih površin in okolice domov. Pred vrati je turistična sezona, od katere si Osilničani veliko obetajo. Osilniški župan Anton Kovac vabi na akcijo vse ljubitelje prelepe doline, ki jo obiskujejo skozi vse poletje. Vabi tudi tiste, ki imajo tu vikende, in tiste, ki z dobrimi in slabimi navesti žele "pomagati", ki se del udeležujejo bolj s slabim pisanjem kot pa z rokami. Posebno ekološko čiščenje Čabranke in Kolpe bodo izvedli člani Ribiške sekcije in okoliških družin, ki se bo 30. aprila začela ob 8. uri in bo trajala do 14. ure. Po akciji se bodo udeleženci zbrali pri lovskem domu v Ribjeku na priložnostnem družabnem srečanju.

A. K.

BOGOMIR ŠTEFANIČ NAJ BO NAČELNIK

KOČEVJE - Na zadnji seji občinskega sveta je bilo podano pozitivno mnenje k imenovanju Bogomirja Štefaniča za načelnika upravne enote Kočevje (zdaj je v.d. načelnika). Ta točka je bila po burni razpravi dodatno uvrščena na dnevni red seje, saj je bilo več svetnikov proti, da bi dovoljevali dodatno uvrščanje na dnevni red in bi morda to postalo celo praksa.

Bojazen, da bi župan pral denar

Najbolj to vznemirja nekatere bivše (premagane) kandidate za župana in njihove zaveznike - Naj bo župan poklicni ali nepoklicni? - Živahno o osnutku statuta

KOČEVJE - Med razpravo o osnutku statuta občine Kočevje se je najbolj zapletlo pri uradnem predlogu komisije za statutarna vprašanja, da "župan in tajnik opravljata svojo funkcijo poklicno." Po temeljiti razpravi je bilo sklenjeno: "Župan opravlja svojo funkcijo praviloma poklicno, tajnik pa poklicno". Iz razprave in glasovanja se da nedvomno sklepati, da tak sklep pomeni, da župan lahko opravlja župansko dolžnost poklicno ali pa nepoklicno.

Očitno so želeli nekateri "zmirati" župana. Tako bi imeli spet volitve, kot jih bodo imeli v Ribnici. Vincenc Janša (SKD), ki je bil na zadnjih volitvah protikandidat sedanjemu županu Janku Vebru, je med drugim izrazil prepričanje, da sta težko združljivi funkciji župana in direktorja javnega podjetja (župan Veber je namreč direktor podjetja Hydrovod), saj bi bil po njegovem župan tako sam sebi šef, podjetje Hydrovod pa bi lahko postalo firma za pranje denarja. Vinko Pintar (LDS in eden izmed kandidatov za župana na zadnjih volitvah) se je vprašal, če je fizično sploh možno opravljati hkrati dve tako odgovorni dolžnosti, in pri tem spomnil tudi na županovo bolezen, zaradi katere je bila sedanja seja prestavljena.

Za opravljanje obeh dolžnosti hkrati ni zakonske omejitve. Občinski svet ustanavlja javna podjetja in imenuje direktorje, torej ni bojazni, da bi si župan prisvojil preveč pristojnosti. Hydrovod kontrolirajo kar 4 občine, v katerih skrbi za vodo, zato pranje denarja ni možno (s tem pa se ni strinjal Vinko Pintar in še nekateri). Župan je menil, da je lažje prati denar v zasebnem podjetju kot v javnem in naj bi torej "določene varovalke" potem veljale za vsa podjetja, ne le javna. Potem so o "varovalkah" glasovali in je bila večina proti njihovi uvedbi, svetnik Tone Rakovič (samostojni) pa je ob tem vzkliknil: "Sem proti, ker gre za neumnost!"

Z večino glasov so svetniki tudi izglasovali, da župan lahko opravlja svojo dolžnost nepoklicno. Župan

OSILNIČANI USTANAVLJAJO SVOJO RIBIŠKO DRUŽINO

OSILNICA - Na pobudo občinskega sveta občine Osilnica je bil 11. marca sklican zbor ribičev z območja Osilnice, RD Kočevje, ŠRD Goran z Broda na Kolpi in ŠRD Čabranka iz Čabra. Namen sklica je bil ustanovitev ribiške družine v Osilnici in dogovor o skupnih akcijah. Trenutno pa so za Osilnico ustanovili le sekcijo, ki bo še vedno spadala pod RD Kočevje, hkrati pa sprejeli sklep, da sekcija pripravi vse potrebno, da se RD Osilnica ustanovi še letos. Sprejeli so tudi cenik letnih dovolilnic. Za 10-dnevno dovolilnico bo treba odšteti 3.200, za 20-dnevno pa 4.800 tolarjev. Dovolilnice bo prodajal blagajnik sekcije Albin Erent, Osilnica 11. Določen je tudi ribolovni režim. V Čabranki je dovoljeno muharjenje s palico in eno umetno muho, kar velja tudi za Kolpo. Od sotočja obeh rek od izvira Kolpe pa je dovoljeno muharjenje in vodna kroglica z eno umetno muho.

A. K.

MIRTOVŠKI ŠRATELJ

"Sem prosil Boga, naj razsvetli glave naših, osilniških, svetnikov-krščanskih demokratov in tistih, ki so jih volili, pa se je zjokal in me prosil, naj ne zahtevam od njega nemogočega."

Veber je poudaril, da se je v podjetju dogovoril, da bo župansko dolžnost opravljal nepoklicno, in če bi jo moral poklicno, se bo raje odločil za službo v podjetju kot za županstvo.

TAJNICA JE VLASTA MARUŠIČ

KOČEVJE - Vlasto Marušič, pravico, ki je bila tudi sodnica za prekrške občine Kočevje, so imenovali za tajnico občinske skupščine. To se je zgodilo na nadaljevanju zadnje seje občinskega sveta 6. aprila, ki je bila 4. aprila prekinjena popolnoči.

PO GLASU GA POZNA

RIBNICA - V Ribnici so predstavili Franca Miheliča kot kandidata SKD za župana. Prisoten je bil tudi predsednik SKD Lojze Peterle, ki je dejal, da že po Francetovem glasu pozna, da je dober človek in bo dober župan. Domačinka Stanka je skritizirala kandidata za župana, domačo SKD in dodala, da to počne, kljub temu da ga predsednik Peterle pozna po glasu kot dobrega. Pa je vskočil v besedo spet Lojze Peterle in dejal:

- Poznam ga po glasu, sva včasih skupaj pela!

P.c

LOJZE PETERLE MED RIBNIČANI - Redni letni zbor SKD Ribnica je bil 5. aprila. Na njem so izvolili tudi novo vodstvo. V drugem delu zborja pa je predsednik SKD Lojze Peterle predstavil delo in prizadevanja stranke ("Mi smo zanič, a boljnih ni") po vključevanju Slovenije v evropsko zvezo ("Tretji bo treba evropske orehe"), se zavezal za strankni časopis ("Dramiljo", povzet po novomeškem odboru SKD) itd. Nato so predstavili še Franceta Miheliča, kandidata SKD za ribniškega župana. Njegovi kandidaturi je oporekale Stanka Hitij-Hočevar, dolgoletna tajnica ribniške SKD, in navedla tudi argumente, ki sta jih nato bolj ali manj uspešno "potolkla" poslanec in dosedanji predsednik SKD Ribnica Benjamin Henigman in France Mihelič, zavojo česar se je Stanka Hitij-Hočevar, ustanovna članica SKD, poslovala od politike. Na fotografiji od leve proti desni: delovni predsednik zborja Lojze Bojc, v sredini Lojze Peterle in desno poslanec Benjamin Henigman. (Foto: J. Primc)

Kruhek je osvojil Terme

Sevniška pekarna Kozoletovih "Kruhek" spodbudila konkurenco - Jedo Sevničani najboljši kruh?

SEVNICA - Kar 46 vrst kruha in peciva že pečejo v sevniški zasebni pekarni Kruhek. Po izdelke Kruhka v lično preurejeno družinsko hišo Kozoletovih tik ob osnovni šoli Sava Kladnika prihajajo spotoma številni gostje čateških Term, ko se vračajo domov proti Hrastniku in Zagorju. Tisti, ki so okusne izdelke sevniškega Kruhka okusili v zdravilišču, bi radi še domačim prinesli nekaj tet dobrot iz Posavja. Ko je samostojni podjetnik 42-letni Karel Kozole pred tremi leti, po dveh desetletjih dela v sevniški pekarni, začel na svoje, verjetno niti sam ni verjel, da bodo posli tako dobro stekli. Sevniški Kruhek je spodbudil konkurenco, da se je še bolj potrudila, in zdaj ponuja kupcem tako široko paleto kakovostnih izdelkov, da so Sevničani med tistimi Slovenci, ki jedo najboljši kruh.

Olga Kozole

V čateške Terme je Kruhek pridrli povsem naključno. Tja so namreč Kruhkove izdelke prinesli gostje, in ko jih je vodstvo Term poskusilo, so jim bili nekateri Kruhkovi izdelki zelo všeč. Kruhek je zatem pripravil za poskušajo celoten proizvodni asortiment in v močni konkurenci je bil led dokončno prebit. Kruhek je dobil daleč največjega in najpomembnejšega odjemalca. Med njegovimi najbolj priljubljenimi kruhi so polnozrnat,

bio, ajdov, ovseni, koroški, sojin, gospodinje pa posebej pohvalijo zelo dobre mlince.

"Še kot otroci smo morali v družini, kjer je bilo rojenih 7 otrok trdo delati, saj je samo oče služil denarce. Še pri 20 letih sem prispevala k družinskemu proračunu marsikakšen dinar s furami z našimi konji. Zato mi ni težko niti sedaj, ko grem v pekarno pomagat možu ob 5. uri in pridem ven ob 19. uri. Najdlje sem zaposlena kot prodajalka. Mož ima dva dobra pomočnika, ki zasluzita tudi okrog 120 tisočakov mesečno, in dva učenca. Ko bova z možem opešala, bo prevzela obratovalnico hči Natalija, ki obiskuje srednjo agroživilsko šolo," pripoveduje Olga Kozole.

P. P.

Drobne iz Kočevja

KDO BO NAPISAL HIMNO? - Občina Kočevje ima žig z grbom mesta v sredini. Nekateri predlagajo, da bi morala občina imeti še občinski grb, zastavo, pečat in tudi svojo himno. Za grb in zastavo še nekako gre, težje bo s komponiranjem himne. Nekateri predlagajo, naj bi povzeli kar melodijo po Kečevski pesmi, drugi pa opozarjajo, da je to melodijo za svojo himno že prevzela neka vojaška organizacija.

PRIZNANJA ZASLUŽNIM - Po enem izmed predlogov naj bi spet slovesneje praznovali občinski praznik in takrat podeljevali tudi občinska priznanja zaslužnim, kot so jih nekdaj. Kandidatov za priznanja bo gotovo dovolj, saj smo imeli velika kandidata za župana, ki so se hvale li eden bolj od drugega.

"OBOROŽITI SE" ZA SEJO - Nekateri ugotavljajo, da se bo potrebno za občinsko sejo v bodoče temeljiteje pripraviti. Ne gre za orožje, čeprav so dvoboji burni, pač pa bo treba nositi s seboj ne le hrano in pijačo, ampak tudi odeje, saj je zadnja seja trajala do polnoči, potem pa so jo prekinili, ker so nekateri zaradi pomanjkanja vitaminov omagali.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Se strinjaš s tistimi, ki pravijo, da bo lahko kočevski župan pral denar? - Seveda se, saj je Hydrovod, katerega direktor je župan, edino podjetje, ki razpolaga z zadostnimi količinami vode.

Ribniški zobotrebci

NOVI ČASI - Zgodilo se je, da mama ni mogla v vrtec po otroka in je telefonirala očetu, naj gre po njega. Očetej pa imajo svoje skrbi, saj morajo rešiti vrsto problematičnih praznih lemov za kakšnim šankom. Zvečer sta se dobila oče in mama doma in ugotovila, da nekaj manjka. Pohitela sta v vrtec, tam pa je na vratih vstrel listek, da dobita otroka pri varštilu na domu... Zgodba se je tokrat srečno končala.

NE VOLIJO PAPEŽA - V Malogori pod Sv. Ano se vedno kadi. Vedno dar v deželo ne prihajajo Turki, tudi še ne turisti pa tudi papeža ne volijo. To je večni ogenj, ki gori na osebni njem odlagališču odpadkov za ribniško občino.

ENI TJA, DRUGI SEM - Minulotjedno nedeljo je domače planinsko društvo organiziralo izlet na Šmarno gorjo. V Ribnici pa kljub odsotnosti planincev ni bil dolgčas, saj je bil sredi dneva v Ideal centru koncert godbe iz Cerknice.

VSE BOLJ CENTER - Ribniški Ideal center postaja vse bolj glavni poslovni center Ribnice, ki konkurrira Blagovnici. Tudi promet v gostišču tega centra je že večji kot v gostišču Blagovnice. Zaslužne za to so tudi podjetne podjetnice.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Zakaj je okoli zabojnika za steklo polno razbitega stekla? - Da tudi nepismeni ve, da je zabojnik za steklo.

Sevniški paberki

ŠOPKI IN POLJUBI - Najpomembnejši kulturni dogodek preteklega tedna je bil gotovo jubilejni koncert loškega mešanega pevskega zbora Primoža Trubarja. Na sobotnem koncertu je občinstvu ugajala tudi bolj zahtevni prvi del sporedne pretežno renesančnih pesmi. Vrhunec prijetnega razpoloženja in nekakšnega sožitja pa je nastal ob koncu ubranega petja slovenskih umetnikov in ljudskih pesmi, tudi zaradi domiselnega scenskega nastopa Zborovodkinja Taja Gorisšek, gotovo najbolj zaslužna za ponovni pevski zbor, je dobila od svojih pevcev kopico cvetja. A tudi ona in korepetitor Franci Strajnar ml. sta s cvetjem in poljubmi "obdelala" pevce in pevke. A ker je teh precej več kot možak je bil Franci na sobotni večer najpogostejši in poljubljan moški.

MINIRANJE KAMNOLOMA - Nedavno miniranje v kamnolomu Logu je naznanilo začetek nove gradbene sezone. Tega dogodka se najmanj veselijo sosedje kamnoloma, ki sprašujejo, kdaj bo konec koriščenja kamnoloma, ki načelno njihove živce in uničuje ceste.

STISKA - V zadnjem času je vobka stiska s časopisnim prostorom Dolenjskem listu. Zato nekateri precej nestrpno čakajo, da bodo "Dolenjcu" vendarle ugledali svoje prispevke. Prosimo za potrpljenje.

ZDAJ BORKO

SEVNICA - Staro trško jeleto Sevnice je v zadnjih letih bogatejša za številne zasebne prodajalne prtilične stanovanjske hiše. Kljub nikovih na Glavnem trgu je dragopredeljek v aprilu pričel z malo prodajno trgovino barj. Takoj za tapet, orodja Boris Kladnik.

IZ NAŠIH OBČIN

Turist potrebuje tudi informacije

Letni občni zbor turističnega društva Kostanjevica

KOSTANJEVICA - Ko pride turist v Kostanjevico, je ponavadi prepuščen svoji iznajdljivosti, saj v tem turističnem mestu ni kraja, kjer bi lahko dobili celoten vpogled v ponudbo. Zato so se Kostanjevčani na letnem občnem zboru Turističnega društva zavzeli, da bodo čim prej, po možnosti še pred začetkom poletne turistične sezone, vzpostavili turistični biro, možno bi bilo v prostorih krajevne skupnosti.

Letos bodo nadaljevali tudi že začete akcije: obnovili bodo informacije o turistični ponudbi in prireditvah, udeleževali se bodo prireditev širšega in lokalnega pomena, v načrtih imajo izdelavo prospekta Kostanjevice ali krajev ob Krki. Izdelali in postavili bodo še dodatne panoje za reklamne namene v obliki kozolcev, sodelovali v projektu podgorjanske vinske ceste in kolesarskih poti, posebna pozornost pa bo namenjena turističnemu podmladku. Komisija bo tudi letos večkrat v letu ocenjevala urejenost okolja hiš, lokalov, rek.

Letni občni zbor turističnega društva je bil priložnost za podelitev priznanj za najlepše urejeno okolico domov in hiš: podelili so 11 priznanj, med njimi tudi gasilskemu društvu Kostanjevica in restavraciji Pod Gorjanci.

Krajani so opozorili na problem odvoza kosovnih odpadkov. Ti bi morali biti pogostejši, da ne bi veliki kosi pohištva in opreme končevali v naravi. Zato bo Kostak naslednji odvoz kosovnih odpadkov ponovno organiziral v oktobru.

T. G.

KONCERTA NE BO

KRŠKO - Predvidenega velikonocnega koncerta v Kulturnem domu Krško, ki naj bi bil v petek, 14. aprila, ne bo.

DA JE LE DELO - V breštaniškem Tespacku izdelajo na mesec 3 milijone kvadratnih metrov valovitega kartona, 70 odst. od te količine tudi sami oblikujejo v končne izdelke, ki največ služijo kot transportna embalaža. Pred leti je bilo v tovarni zaposlenih 300, zdaj jih za tretjino več dela opravi samo 225. Podjetje, ki je v večinski avstrijski lasti, zagotavlja delavcem izhodnišne bruto plače, ki so najmanj za 10 odst. višje od plač po branžni kolektivni pogodbi. Delavci, ki vedo, kaj se pravi trdo delati, s plačilom niso povsem zadovoljni, vendar jim veliko pomeni tudi to, da imajo zanesljivo delovno mesto in redno plačo. (Foto: B. D. G.)

Letos začetek gradnje nove šole

Sredstva zagotovi država - Če bo namesto telovadnice večnamenska dvorana, naj bi del sredstev zanjo zagotovili krajanji KS Brežice, Šentlenart in Zakot - Bukošek

BREŽICE - Da bodo dobile Brežice novo srednjo ekonomsko šolo, je dejstvo, temeljni kamen bo namreč položen že letos julija. V okviru gradnje šole je predvidena tudi izgradnja telovadnice velikosti 1080 m², za kar bo sredstva zagotovilo Ministrstvo za šolstvo in šport. Država bi tako prispevala 800.000 tolarjev (9.756.098 nemških mark), občina pa za nakup zemlje in ureditev komunalne infrastrukture okoli 1.987.805 nemških mark.

Če bi hotela občina dobiti milijardo tolarjev, bi morala zbrati 280.000.000 tolarjev, kar bi na prebivalca občine zneslo nekaj več kot 11.000 tolarjev. Glede na sklep skupščine občine Brežice pa mora ožja družbena skupnost prispevati 15 odstotkov prispevka občine h gradnji pomembnejših družbenih objektov na njenem območju, zato bi morale krajevne skupnosti Brežice, Šentlenart in Zakot - Bukošek prispevati 42.000.000 tolarjev, kar bi na enega krajana teh KS zneslo 5.621 tolarja.

Zato so predsedniki skupščin omenjenih KS sklicali skupni zbor občanov KS. Čeprav je okoli 60 prisotnih na koncu skoraj enoglasno (proti 7) podprlo razširitev telovadnice v večnamensko dvorano, je razprava pokazala, da se ljudje pravzaprav bojijo tako velikih investicij, ker so bili v preteklosti že večkrat razočarani. Da je šola potrebna, so

Društvo naj bi povežalo Rome

Dogovori jim ne grejo najbolje - Bo društvo premagalo začetne težave in združilo Rome k skupnim aktivnostim? - Tudi letos proslava ob dnevu Romov v Krškem

GORICA, KRŠKO - Na sam dan Romov so v krškem Kulturnem domu pripravili prireditev, na kateri so se predstavili romski otroci, učenci OŠ Leskovec. Prireditve je z nekoliko tuje pomoči pripravilo Romsko društvo "Rom" iz Krškega. Društvo deluje kakšne dve leti, odkar praznujejo romski dan in odkar, če smo pošteno, so krški Romi sploh zvedeli za svoj "praznik".

Delo v društvu in tudi članstvo se ni prav zaživelo, najbolj moteča je neorganiziranost in poleg nje še nesoglasja med Romi. "Ni denarja za boljše delo, lahko bi pripravili še kakšno prireditev, si uredili nogometno igrišče, priredili veselico, pa se ne znamo dogovoriti. Če že je kaj denarja na razpolago, se takoj pojavijo dvomi o tem, kako bo denar porabljen," pravi predsednik društva Zdravko Kovačič iz naselja Kerinov grm pri Gorici.

Kovačič meni, da bi društvo lahko pomenilo začetek dogovarjanja med Romi za skupno delo. Pri tem jim ne gre le za kulturo in šport, ampak bolj za druge nerešene zadeve. "Odkar sem predsednik društva, sem bil že večkrat v Ljubljani pri g. Winklerju in pri Bogataju, v Krškem pri županu in še kje. Vse so mi povedali, a ne drži nič od tega. Tu v Kerinovem grmu smo na tuji zemlji, graditi ne smemo, drugam pa nas tudi ne preselijo. Zdjaj čez polje bi si dokončali zidane hiše,

Društvo Rom bo v Krškem težko skrbelo za ohranjanje identitete romske skupine, ki je izgubila svoje običaje, plesne, pesmi, kulturo in način preživljanja, oklepa se v svojega jezika. Kovačič upa, da se bo lažje organizirati, ko bodo porasli otroci, ki se učijo reda v šoli. Po desetletjih nenavadnega ravnanja z Romi bi kazalo Rome spet "naučiti", da bodo sami skrbeli za svoje preživetje in kaj postorili za svoj boljši jutri. Večno čakanje na občinsko in državno pomoč jim dolgoročno ne prinaša nič dobrega.

pa ne vemo, če nas bodo selili ali ne," pravi Kovačič.

Lokalne volitve so mimo in romska evforija tudi, Romi pa ostajajo sredi polja v lesenih barakah, do katerih vodi blatna cesta. (To bi, če bi bili le malo složni, že zdavnaj lahko nasuli z gramozom iz črne gramoznice v neposredni bližini naselja.) Nekateri obdelujejo vrtove, redno ni zaposlen nihče, zato pa se večkrat poskušajo v sezonskih delih. Tako so lani uspešno obirali hruške, zdaj pa spet čakajo

ŠPORTNE IGRE

BREŽICE - Obrtna zbornica Brežice tudi letos pripravlja Posavske športne igre obrtnikov in zaposlenih v zasebnem sektorju, ki bodo predvidoma 13. maja, kot obsejemske prireditve Brežiškega sejma obrti in podjetništva. Razpisano je tekmovanje za nogomet, rokomet, tenis, kegljanje, gostinsko strežbo in spretnostno vožnjo s kolesi, za zaključek pa še Karaoke.

potrdili vsi. Predstavniki šole so orisali sedanje stanje v srednji šoli, kjer pouk poteka na petih krajih, interes za te programe (ekonomski tehnik, gimnazija, trgovce) pa je iz leta v leto večji za oddelek ali dva, tako da bodo morali mogoče že v prihodnjem šolskem letu razmisliti o še eni dodatni

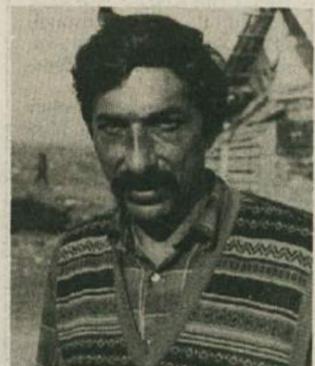
Krajanji so izrazili nezadovoljstvo, ker pri dofinanciranju niso upoštevali širše skupnosti, saj ne bodo imeli od novogradnje koristi le krajanji treh KS, zato so izrazili željo, da poskusijo pridobiti sredstva tudi izven svojega območja. Prav tako so podvomili o višini predvidenih sredstev, izvedeli pa so, da je predvidena gradnja v Šentlenartu odpadla zaradi težav pri odkupu zemlje. Opozorili so tudi na kvaliteto zemlje, saj je to po urbanistični plati 1. kmetijsko območje, po bonitetnih razredih pa nekoliko nižje. Odločitev bodo spejeli in pripravili v krajevnih skupnostih, občina pa bo to posredovala državi.

lokaciji, da bi se izognili popoldanski izmeni. Že sedaj pa so razmere v šoli slabše kot pred 50-imi leti.

T. GAZVODA

priložnosti, morda že pri obiranju jagod.

Nekateri hodijo izdelovat zidake, drugi na delo s podjetnikom Kovačičem. Naš sogovornik, predsednik društva Rom, je namreč po novem letu po pogodbi z Elektrom prevzel čiščenje prostora pod daljnovodi. Februarja je začel s sečnjo podstrati pod daljnovodom od Semeča do TE Brestanica, zdaj pa dela na novi trasi od Armeškega do Podsrde. "Delavce

Zdravko Kovačič

Velika nevarnost naravnih nesreč

Območje Brežic varno samo pred vulkani

BREŽICE - Občino Brežice lahko vsak čas doleti vsaka izmed naravnih nesreč, varna je le pred vulkanskimi izbruhji, zato je vloga civilne zaščite izjemnega pomena. O njeni vlogi v lokalni samoupravi je na skupnem sestanku članov Občinskega štaba civilne zaščite in predstavnikov občinske uprave spregovoril državni sekretar v ministrovstvu za obrambo Miran Bogataj.

Srečanje je bilo tudi priložnost za podelitev priznanj in zahval za delo v civilni zaščiti. Nekdanji člani Marjan Arnsšek, Ivan Lapuh in Terezija Pangerčič so prejeli najvišja državna priznanja, Vili Zupančič, Petar Huis,

Terezija Pangerčič

Zdravko Kuharič, Stanislav Erlih in Slobodan Sokolič pa knjižna darila.

Stabi Civilne zaščite, ki so prej spadali pod sekretariat za ljudsko obrambo, so sedaj v celoti v pristojnosti in odgovornosti občine. Kot je povedal Miran Bogataj, oblikovanje zakonodaje na tem področju sega še v čase skupne države Jugoslavije, letos pa želijo novelirati celotno zakonodajo. Na lokalno samoupravo in tristenjsko organiziranost civilne zaščite so se postopno pripravljali že dalj časa, tako da je z začetkom leta zaživelo 13 regijskih uprav, od nekdanjega štabnega sistema pa so prešli na individualni sistem reševanja in vodenja. Številčno so mobilizirane sile zmanjšali, pomembne pa so interesne organizacije in reševalne službe, ki jih vključujejo v sistem. Po Bogatajevih besedah je pri nas dovolj vseh sil za obvladovanje nesreč.

T. G.

težko dobim, čeprav lahko na delovni dan (ne od jutra do večera) zaslužijo tudi po 4 tisočake ali celo več," pove Kovačič.

B. DUŠIČ GORNIK

"Ne pozabite na darovanje krvi!" poziva Rdeči križ

Krvodajalska akcija bo v torek in sredo v Brežicah

BREŽICE - V Brežicah beležijo že nekaj let približno isto število krvodajalcev, vendar pa ne zadovoljivega števila krvodajalcev na akcijo. Lani se je spomladanski in jesenski akciji odzvalo nekaj manj kot 500 darovalcev krvi. To je prav gotovo tudi posledica majhnih kolektivov, v katerih se pozna vsaka odsotnost z dela, pa tudi podeljenja, kjer je ljudi težko zvesti od dela na polju.

Na sedežu brežiške organizacije RK si želijo, da bi krvi ne dajala le ozka skupina ljudi, ki se odzove dvakrat letno. Bojijo se tudi, da bo v podjetjih vse manj posluha za tovrstno humani-

Občinska organizacija Rdečega križa poziva vse občane, da se v torek ali sredo (18. in 19. aprila) v čim večjem številu udeležijo humanitarne krvodajalske akcije, ki bo potekala oba dneva med 7. in 13. uro v prostorih nekdanjega salona pohištva pri hotelu Turist v Brežicah.

tarno dejavnost. "Dejstvo je, da je akcija anonimna in humanitarna ter da del stroškov nosi gospodarstvo," pravi Mira Davidovič, "vendar je vse več zdravljenja, pri katerem brez krvnih derivatov ne gre. Pred leti smo primerjali, koliko krvi porabi brežiška bolnišnica za naše bolnike in koliko je damo občani, pa smo ugotovili velik primanjkljaj."

B. D. G.

Odbor SDSS se zavzema za združitev sil

Cilj: razvoj Bizeljskega

BIZELJSKO - Člani nedavno ustanovljenega krajevnega odbora SDSS so konec marca krajonom KS Bizeljsko predstavili svoje vodstvo ter program, nato pa se lotili tudi razpravljanja o perečih problemih v kraju. Izrazili so željo po čim tesnejšem sodelovanju s sedanjim vodstvom krajevnih skupnosti. "Bizeljanci moramo pokazati, da smo zmožni stopiti skupaj v kritičnih trenutkih, združiti sile in jih usmeriti v razvoj," je dejal predsednik krajevnega odbora Milko Vrščec.

Na področju zadružništva se odbor Socialdemokratske stranke zavzema za eno močno zadrugo, ki bi dajala kmetu smeri razvoja, zaščito in sodobno življenje. Možnosti za zaposlovanje vidijo na področju trgovine in kmečkega turizma ter v ponovni vzpostavitvi obratovanja zdaj opuščenih obratov. Na državni zbor naj bi poslali zahtevo, naj država prizna izgnanecem, ukrajenim otrokom in prisilnim mobilizirancem vse pravice od delovne dobe do zdravstvenega zavarovanja.

Na področju varovanja okolja izpostavljajo ponovno ureditev zemljišč na odsluženih peskokopih in kamnolomih, sanacijo črnih odlagališč odpadkov in povečanje števila zabojnikov za odvoz odpadkov ter ureditev kanalizacije v strnjajnih zaselkih. Zavzemajo se tudi za odprtje mejnih prehodov na Sotli (Nova vas, Stara vas in Rakovec) in za maloobmejne dovolilnice. Želijo si oživitev kulturnega življenja v kraju, podpirajo zahteve šole po prostorih za računalništvo, zavzemajo se za ureditev vinskemu muzeja ter za oblikovanje zaščitnega grba njihovega kraja, ki bi ga uporabljali na vseh svojih izdelkih.

MILENA VRANETIČ

Novo v Brežicah

ŠOLA NI ŠALA - Šala pa tudi ni, če imajo učenci v neposredni bližini veliko skušnjav zbujočih kotičkov. Če se je bilo doslej treba bati bližnjih kafičev in barov, bo kmalu glavna nevarnost pretila iz drugega konca. Za gimnazijo ob Čermeljevi ulici v Brežicah bodo Terme Catež odprle novo slaščičarno z lastnimi izdelki. Kaj vse čaka oboge dijake: nabiranje holersterola, pretirana debelost, gnili zobje, pokvarjeni želodci in prazne denarice. Če že bodo med vsemi možnostmi izbrali slaščičarno, vsaj upamo, da bodo previdni. V sosednjem prostoru jih bo namreč po novem čakala borza dela!

VODLJIVA MNOŽICA - Zgovoren primer, kako deluje fenomen množice, se je zgodil v soboto zvečer v Pišecah. Na jubilejnem koncertu tamkajšnjega ženskega zbora je nastopil tudi tamburaški orkester s solistko. Tik preden je začela peti, se je odkašljala, kar je normalno. Čudno je bilo le to, da je to njeno dejanje izzvalo vsesplošno odkašljevanje po vsej dvorani.

POLENA - Gasilci so vrli fantje in marsikdaj storijo kako koristno. Danes so dobro opremljeni in tudi usposobljeni, vendar, kot zatrjujejo Kapelci, niso pripravljeni pobirati polen, ki jim jih pod noge mečejo nekateri. In to v Dolenskem listu.

IZ SLONA MIS - V Brežicah imajo poseben običaj. Lahko bi rekli, da vsako leto vsaj enkrat zatresejo goro in dajejo občutek, da bodo že pokazali pokvarjeni oblaki, nazadnje pa izpod gore pridrobi miška, ki se nevedno sprašuje: "Le kaj sem jim ubožica storila?" Ob poročilih o poslovanju občine, po vseh dnevih, ko so po občinskih papirjih brskali inspektorji, kriminalisti in še kdo, se je rodilo samo mnogo kričanja. Zadevo so preložili na drugič, dotlej pa se bodo že česa domislili. Sicer pa, kolikor je mogoče zvedeti, uradnih ovadov zoper bivše vodilne občinarje ni.

V času od 31. marca do 9. aprila so v brežiški poročnišnici rodile Vesna Šoško iz Dvorce - Barbaro, Renata Omerzel z Raven - Mitja, Suzana Olovec z Ostrca - Andrejo, grada - Ivana, Alma Ismič iz Krškega - Nadino, Mojca Veršec iz Sevnice - Jana, Marija Trbovc iz Brezanice - Tjaša, Jožica Gabrič iz iz Orehovega - Alena, Martina Sehurman s Sel - Eleno, Liljana Jurberne iz Trnovca - dečka in Tatjana Vučajnik iz Gberja - Domna. Čestitamo!

OTVORITEV STALNE RAZSTAVE SLIKARJA ALOJZA KONCA

SEVNICA - Na sevniškem gradu je imel tukajšnji akademski slikar Alojz Konec svoj likovni atelje. Konec se je odločil, da 38 svojih umetniških slik iz svoje zbirke podari Sevničanom, in ta dela so od srede, 12. aprila na ogled na stalni razstavi na sevniškem gradu. Ob otvoritvi je umetnika predstavil dr. Milček Komelj, v kulturnem programu pa je sodeloval tudi oktet Jurij Dalmatin iz Sevnice. Veliko zaslug pri postavitvi zbirke ima tudi Obdelava ravne plastike Resnik iz Krškega.

KONCERT TREH UMETNIC V TREBNJEM

TREBNJE - Glasbena šola Trebnje je v sredo, 12. aprila, zvečer pripravila koncert mezosopranistke Rhone Kimchi, klarinetistke Klare Stanič in pianistke Damjane Zupan. Med drugim so umetnice izvajale dela Mozarta, Schuberta, Ravela in Debussyja.

KONCERT HARMONIKARJEV

LOŠKI POTOK - V petek, 7. aprila, so se s priložnostnim koncertom v dvorani osnovne šole predstavili harmonikaši, učenci 1., 2. in 5. letnika glasbene šole. Nastopili so posamezniki, za zaključek pa harmonikarski orkester, ki ga že nekaj let zelo uspešno vodi prof. Nikolovski. Prireditelji bi morali v bodoče zbirati primernejše dneve in ure, kar je pokazal skromni obisk sicer kvalitetnega nastopa.

A. KOŠMERL

PRIZNANJE BOJKI KMET - Za predano delo na kulturnem področju je organizatorica kulturne dejavnosti v Krki Bojka Kmet (na levi) dobila priznanje Zveze kulturnih organizacij Novo mesto. Na obnem zboru KUD Krka ji ga je izročila Branka Moškon. (Foto: A. B.)

Na delo hodijo skozi galerijo

Občni zbor KUD Krka - Krka prispeva skoraj 9 milijonov tolarjev - Inž. Bernik še naprej predsednik

NOVO MESTO - Za Kulturno-umetniškimi društvom Krka je zelo uspešno leto. O tem in o načrtih za letošnje leto je tekla beseda na obnem zboru tega društva, ki deluje v okviru tovarne zdravil Krka.

Tako je njihov svet za knjigo s soorganizatorji pripravil 17. dolenski knjižni sejem z vrsto prireditve; sedaj pa so že v sklepni fazi priprav za 18. sejem, ki bo od 8. do 12. maja. KUD usklajuje tudi prodajo knjig v Krki, dvakrat na mesec pa tovarno obišče potujoča knjižnica. Lani so pripravili tudi več kulturnih izletov, med drugim so si ogledali stiške rokopise in Čebejev Krizev pot. Pripravili so vrsto likovnih in drugih razstav. Lansko leto se je začelo z razstavo del, ki so nastala na 14. Krkinem srečanju slikarjev, in se končalo z razstavo del vseh sedmih udeležencev 15. Krkinega srečanja slikarjev. Razstave v avli Krkine upravne stavbe si ogleda povprečno po 2.000 ljudi, za krkaše pa tako in tako velja, da hodijo na delo skozi galerijo.

Krkin mešani pevski zbor deluje že 25. leto, sedaj šteje 55 pevk in pevcev in je precej pomlajen. Lani je imel zbor vrsto odmevnih nastopov, najpomembnejše je bilo vsekakor gostovanje pri slovenski manjšini v Gornjem Seniku na Madžarskem.

Lani so v Ljubljani odprli novo Krkino galerijo, v kateri so pripravili 9 razstav. V Ljubljani že četrto leto deluje Krkin gledališki klub, ki enkrat na mesec privabi v Krkino dvorano po 200 in več obiskovalcev. Med

Petdeset let gimnazije v Črnomlju

Bogat spored prireditev

ČRNOMELJ - Gledališka skupina KUD-a Jasa na Srednji šoli Črnomelj se je v soboto zvečer uspešno predstavila občinstvu z delom francoskega dramatika Jeana Anouilha Orkester. Nastopali bodo tudi na gimnaziadi na Ptuj in že takoj po predstavi so dobili ponudbo za gostovanje. V tem šolskem letu praznuje črnomaljska gimnazija 50-letnico obstoja in vrstila se bodo številne kulturne prireditve; med drugim se bo dijakom predstavil Ivo Ban z monodramo Dosje, 26. aprila pa bo za dijake gledališka predstava Zalezujč Godota, delo Draga Jančarja.

26. aprila bomo pripravili odprti dan šole, na katerem se bo staršem in ostalim obiskovalcem predstavila tudi gledališka skupina. Člani KUD-a Jasa so se odločili, da bodo predstavili Otona Župančiča na video-kaseti in pripravili srečanje s Tonetom Pavčkom.

V sklopu kulturnih prireditev bosta tudi dva koncerta. Nastopila bosta nekdanja dijaka črnomaljske gimnazije: solist na kitari Igor Saje in študentka Akademije za glasbo - pianistka Nana Kure.

Proslava 50-letnice obstoja gimnazije bo v soboto, 6. maja. Ob tej priložnosti bomo izdali zbornik, v katerem bodo bralci našli marsikaj zanimivega. Proslava bo v Kulturnem domu, srečanje sedanjih in nekdanjih profesorjev in gimnazijcev pa bo na Srednji šoli. Pričakujemo veliko udeležbo in se veselimo snidenja.

G. V. M.

Pele ob desetletnici

V Kulturnem društvu Orlica so praznovali jubilej ženskega pevskega zbora

PIŠECE - Ženski pevski zbor kulturnega društva Orlica iz Pišec je minulo soboto s celovečernim koncertom obeležil 10-letnico obstoja. Slavile so pevke, med katerimi jih kar 9 vztraja že od začetka, in tudi njihov zborovodja Vinko Žerjav, ki Pišečanke ves čas vodi pri petju.

Dvorano domačega večnamenskega doma so poleg domačinov napolnili tudi predstavniki društev in zborov, s katerimi sodelujejo, ter predstavniki Zveze kulturnih organizacij občine Brežice. Pevke so zapele 11 pesmi in ob zaključku še ob spremljavi Tamburaškega orkestra KUD Oton Župančič Artiče, gosta koncerta. Tamburaši, ki jih vodi prof. Dragutin Križanič, so občinstvo navdušili z igranjem in s spremljavo vokalne solistke Elizabete Križanič.

Pišško kulturno društvo je imelo svoj prvi občni zbor daljnega leta 1909 in odtlej so se ljudje v kraju zbirali, peli, igrali igre, plesali. Nekaj let je deloval samo oktet (zdaj moški oktet poje redno že 17 let), nato lovski zbor, po letu 1984 pa sta začela z delom še folklorna skupina in ženski pevski zbor. V društvu si želijo čimveč članov, ki bi pomenili dobro nalozbo za naprej, žal pa so v tako majhnem kraju za članstvo marsikaj težave.

B. D. G.

ZAPELE ZA OKROGLO - Devet pevk vztraja pri zboru že od začetka, kar je spoštovanja vredno, še posebej, če vemo, da gre za ženski zbor, in to v tako majhnem kraju, kot so Pišeci. (Foto: B. D. G.)

Pečatna zgodovina Novega mesta

V počastitev 630. obletnice ustanovitve Novega mesta so v Dolenjskem muzeju odprli razstavo pečatnikov - 40 pečatnikov in izvorni dokumenti s pečati - Izšel tudi katalog

NOVO MESTO - Minuli petek, 7. aprila, torej prav na rojstni dan dolenske metropole, ki je postala mesto pred 630 leti, ko je habburški vojvoda Rudolf IV., imenovan tudi Ustanovitelj, izdal privilegijsko listino svojemu novoustanovljenemu mestu, so v Dolenjskem muzeju slovesno odprli razstavo pečatnikov Novega mesta. Na otvoritvi, ki sta jo s svojim nastopom popestrila mešani pevski zbor Pomlad in Novomeški pihalni kvintet, so o razstavi in njenem pomenu ter o prazničnem trenutku govorili v.d. ravnatelj Dolenjskega muzeja Zdenko Picelj, avtorica razstave kustodinja Majda Pungercar in novomeški župan Franci Koncilija.

MESTU ZA ROJSTNI DAN - Razstavo pečatnikov Novega mesta so v Dolenjskem muzeju odprli prav na dan 630. obletnice ustanovitve mesta. Na sliki: avtorica razstave kustodinja Majda Pungercar je po otvoritvi goste popejlala po zanimivi razstavi.

Na razstavi je predstavljenih 40 pečatnikov, ki jih je avtorica razstave izbrala iz depojev Dolenjskega muzeja, nekaj pa sta jih posodila novomeška enota Zgodovinskega arhiva Ljubljana ter Kolegiatni kapitelj. Hkrati s pečatniki so na ogled tudi nekateri izvorni dokumenti, na katerih so pečatniki odtisnjeni. Pečatniki oziroma njihovi odtisi, pečati v vosku, kovini ali neposredno na papir so potrjevalci verodostojnosti dokumentov in spremljajo človeški rod že tisočletja. Za zgodovinsko znanost so eden od pomembnih, čeravno ne zelo zgodovinskih virov, vendar je mogoče z njimi na zanimiv način predstaviti delček zgodovine, na razstavi v Dolenjskem muzeju novomeške zgodovine od 17. stoletja dalje. Novo mesto je dobilo svoj pečatnik kmalu po ustanovitvi, na njem pa je upodobljen ustanovitelj mesta, kar je redek primer pri nas in v svetu. Podoba Ustanovitelja se potem pogosto pojavlja na mnogih novomeških pečatnikih. Prav zanimivo je na razstavi slediti, koliko različnih imen je mesto v svoji zgodovini imelo, od prvotnega Rudolphswerda, kasnejšega Rudolphswertera in

Rudolfovega do Neustadta, Neustadla in Novega mesta. Pazljivo je obiskovalcu pa se bo iz razstavljenega gradiva razkrilo še kaj drugega, saj pečatniki in dokumenti govorijo o zgodovini mestne, občinske, državne in vojaške uprave, o obrti in industriji ter družbenem življenju v Novem mestu pa še o čem drugem.

Razstava je trajneje zabeležena v katalogu, ki je izšel ob tej priložnosti, v njem pa je z besedo (v slovenski in angleščini) in sliko predstavljenih 40 pečatnikov.

M. MARKEL

PREDSTAVITEV P. GERBČEVE "HARLEKINA"

NOVO MESTO - V veliki čitalnici Knjižnice Mirana Jarca bo danes, 13. aprila, ob 19. uri predstavitev pesniške zbirke Patricije Gerbec "Harlekin". To je lani izšla v zbirki Siga pri Dolenjski založbi. Obiskovalcem se bosta predstavila avtorica in urednik Franci Šali olinistka Petra Gačnik in harmonikar Branko Rožman.

VELIKONOČNA OTROŠKA DELAVNICA

NOVO MESTO - Danes popoldne se bo zaključila dvodnevna likovna delavnica, ki jo je organizirala Knjižnica Mirana Jarca na oddelku za mladino. Delavnico je vodila Mojca Pelko, otroci pa so v njej izdelovali pihale in zajčke. S seboj so prinesli le otrokuhana jajca in domišljijo za barve in ostalo pa je poskrbela knjižnica.

KONCERT "POMLADI" DOLENJSKE TOPLICE

tukajšnjem Zdraviliškem domu je bil v petek, 7. aprila, ob 20. uri koncert mešanega pevskega zbora Pomlad, ki ga vodi Jožica Prus.

• Naše predstave o nacionalizmu drugih povedo več kot o njihovem prav o našem lastnem. (M. Velikonja)

"Svoje mesto pod soncem iščemo"

V počastitev svetovnega dneva Romov predstavitev prve romske pesniške zbirke na Dolenjskem - Rajko Šajnovič piše v arhaični dolenski romščini in slovenščini

NOVO MESTO - Pred svetovnim dnevom Romov so dolenski Romi v počastitev tega svojega praznika naredili na zunaj ne tako opazen, a vendar pomemben korak: potrdili so se tudi na polju poezije in z verzji novomeškega romskega pesnika Rajka Šajnoviča zapisali svoj obstoj in identiteto na strani knjige. Tiskarna Novo mesto -Dolenjska založba je namreč izdala Šajnovičevo dvojezično pesniško zbirko Pot/Drom, ki je prva pesniška zbirka kakega dolenskega Roma sploh. Prejšnji četrtek zvečer so jo predstavili v Domu kulture.

Na predstavitvi, ki so se je udeležili poleg avtorjevih znancev in prijateljev Romov tudi številni "civilni", je o pesniku in knjigi govoril urednik Franci Šali, nekaj besed je povedal Rajko Šajnovič, spregovorila pa sta tudi novomeški župan Franci Koncilija in

Peter Winkler z Urada za narodnosti Republike Slovenije, ki je gmotno podprl izid zbirke. Romski svet čustvovanj so gostom približale recitacije

• Izid te pesniške zbirke moramo videti drugače kot izid drugih knjig. Z njo so dolenski Romi naredili nov korak na poti, ki jih bo popeljala z družbenega obrobja. Od tod se lahko resnično premaknejo le sami, pri čemer je prispevek romskih intelektualcev in umetnikov neprecenljivega pomena. Ko bo romska skupnost ustvarila in razvila svoj duhovni potencial, bo našla svoje mesto pod soncem, ki ga zdaj, kot je zapisal Šajnovič v eni od svojih pesmi, še išče.

Šajnovičevih pesmi v slovenščini in romščini ter romska folklorna skupina iz Žabjaka, ki je zapela nekaj romskih pesmi, med njimi tudi nekaj novih, ki so nastale po Šajnovičevih verzih.

Rajko Šajnovič je svojo prvo pesem napisal pred dobrimi desetimi leti, poslej mu ustvarjalni izvir ni več presahnil in nabralo se je za cel kup verzij popisanih listov, na katerih so zaživeli čustveni in duhovni svet do-

lenskih Romov, njihova upanja in razočaranja, trenutki radosti in bolečin, ljubezni, veselja, žalosti in umiranja, predvsem pa revščine in družbene zapostavljenosti. Urednik Franci Šali je pesniku pomagal urediti pesniško gradivo, ki je zdaj razporejeno v šest ciklov: Čergarko, Ciganski otroci, Časi, Cvet smrti in Pot. Posebnost Šajnovičevega pesniškega ustvarjanja je seveda že sama tematika, ki jo obvladuje s preprostim jezikom, s katerim pa ustvari tudi nekaj izvornih in močnih metafor. Pesmi so izvorno napisane v romščini ter jih pesnik šele potem prepeši v slovenščino. Kot pravi poznavalka Romov Pavla Štrukelj, ki se je tudi udeležila predstavitve, piše Šajnovič v dolenski romščini; to je romski dialekt, ki je po mnogih svojih sestavinah najbolj arhaičen od vseh romskih narečij pri nas.

M. MARKELJ

NI ZANIMANJA ZA PRIREDITVE

RIBNICA - Z dvema prireditvama - v petek je gostovalo gledališče iz Kranja, v soboto pa še cerkniška godba na pihala - so v Ribnici odprli dvorano v središču Ideal. Žal je bil obisk na obeh prireditvah sila skromen, na prvi so prodali le 60 vstopnic, nekaj več obiskovalcev pa je bilo na koncertu godbenikov. Ribničani, kot kaže, še niso najbolj navdušeni nad kulturnimi prireditvami, morda pa čakajo, da začne obratovati kino dvorana.

RAST IMA NOVE IZDAJATELJE

NOVO MESTO - Organizacijsko preoblikovanje Rasti, revije za literaturo, kulturo in družbeno vprašanja, je korak naprej. Svet mestne občine Novo mesto je na seji 30. marca sklenil, da postane njen izdajatelj, 15 občin z območja širše Dolenjske in Zavarovalnica Tilia pa so soizdajateljice. Naslov uredništva in tajništva Rasti je poslej: Mestna občina Novo mesto, Novi trg 6, Novo mesto. Sodelavci in naročniki revije naj poslej uporabljajo telefonsko številko 068-321-040, za sporočila po faksu pa 068-322-731.

UTRIP ROMSKE DUŠE - Na predstavitvi prve dolenske romske pesniške zbirke so obiskovalci lahko slišali pesmi Rajka Šajnoviča (na sliki levo) v slovenščini, romščini in še zapete iz mladih grl članov folklorne skupine iz Žabjaka. (Foto: MiM)

ŽE ČETRTA SLIKA ZA BOLNIŠNICO - V četrtek zvečer so v galeriji bolnišnice v Novem mestu odprli razstavo slikarja Dušana Filipčiča (levo), ki je pred leti razstavljal v Dolenjski galeriji. Tokrat se je predstavil z novjšimi deli, ki jih je zbranim na otvoritvi predstavil kustos muzeja Jožef Matijević (na sliki desno). Direktor bolnice dr. Tone Starc se je slikarju zahvalil za sliko, ki se je pridružil trem, ki že polnijo stalno bolnišnično galerijo. Prireditve je bila posvečena 7. aprilu dnevu zdravja. (Foto: J. Pavlin)

NOVO MESTO PO KITAJSKO - V Galeriji Krka so minuli petek, 7. aprila, zvečer odprli razstavo slik v Sloveniji udomljene kitajske akademske slikarke Huo Wang Wang, ki že dvajset let živi in dela v Ljubljani, novomeškim ljubiteljem likovne umetnosti ni neznan, saj je imela v Novem mestu že kar tri samostojne razstave, sodelovala pa je tudi na lanskem Krkinem slikarskem srečanju. Novo mesto z okolico je očino prileglo njeno zanimanje in letos je nastikala več slik o motivi mesta in okolice. Slike so hkrati z nekaj njenimi starejšimi deli na ogled na tej razstavi. Kot je dejal Jože Hudeček, ki je na svoj vehementni način spregovoril o slikarki, je Wangova s kitajsko likovno govornico zapisala svoje videnje dolenske metropole ter nam tako podala drugačno videnje mesta, kot so nam ga darovali številni slovenski umetniki, ki so doslej upodobili Novo mesto. Otvoritev razstave ki so se udeležili tudi predstavniki kitajske ambasade, je z nastopom mešanega pevk Mie Znidarič in kitarista Žarka Živkovića izvenela tudi kar prijeten koncert večno zelenih jazzovsko obarvanih melodij. Na sliki: kitajska umetnica Huo qin Wang in novomeški župan Koncilija. (M. Markelj)

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

NAŠLI NABOJE - V torek, 4. aprila, ob 15.40 so krški policisti opravili hišno preiskavo pri 34-letnem Bojanu V. iz Kostanjevice in našli okoli 40 nabojev.

NAŠLI BOMBO IN BEL PRAH - V sredo, 5. aprila, popoldne so policisti na parkirnem prostoru ob magistralni cesti Obrežje - Gmajna ob Prilipah našli manjšo plastično vrečko, v kateri je bila ročna bomba in bel prah ostrega vonja, ki povzroča draženje.

UKRADEL KOLO - 21-letni M. K. iz Novega mesta je utemeljeno osumljen tatvine, ker je 2. aprila pred stanovanjskim blokom v Ragovski ulici v Novem mestu ukradel kolo z motorjem ter lastnika B. B. iz Novega mesta oškodoval za 20.000 tolarjev.

OBDOBIJAČ - V noči na 31. marec je neznanec na parkirnem prostoru v ulici Pod smreko v Črnomlju iz osebnega avta Zastava 126 ukradel srednji odbijač z registrsko tablico in lastnika A. K. s tem dejanjem oškodoval za okoli 15.000 tolarjev.

UKRADEL HRASTOVA DEBLA - Konec marca je neznanec na regionalni cesti Črnomelj - Tribuče odpeljal okoli 10 kubičnih metrov hrastovih debel in s tem lastnika I. B. iz Kočevja oškodoval za 200.000 tolarjev.

POSLUŠAL BO RADIO - V noči na 6. april je neznanec v Črnomlju na parkirnem prostoru v osebni avto demontiral avtoradio in ga odnesel. Lastnika V. H. iz Črnomlja je oškodoval za 10.000 tolarjev.

VLOMILI V VIKEND - Od 5. do 7. aprila je neznanec v vikend last C. J. iz Sevnice in odnesel radiokasetofon, dva kozarca medu in več suhomasnih izdelkov.

POLJAK PRODAJAL RAZLIČNO BLAGO - 8. aprila so brežiški policisti v bližini Mrzlake vasi ustavili avtomobil poljskega državljanca, saj so bili obveščeni, da prodaja različne predmete. V avtu je imel več nerjavečih posod, kotno brusilko, jedilni pribor, telefon, avtoradio in vrtni stroj. Primer je že prevzela tržna inšpekcija.

VLOMIL V AVTO - V petek, 7. aprila, je neznanec v garaži hiši na Novem trgu v Novem mestu vlomil v osebni avto PTT podjetja Novo mesto in ukradel avtoradio, slušalko mobilnega in sončna očala z etujem. Policisti osumljenca še iščejo.

NI MIRU MED ROMI

KOČEVJE - Policisti so bili 5. aprila ob 18.45 obveščeni, da se na Trati prepejajo Romi. Ugotovili so, da je najprej Š. F. vzel malico S. P., nakar sta se sprla in stepla. Š. F. je nato odšel domov, a se je kmalu vrnil s sorodstvom vred k S. P. Začel se je sprosen pretep, zaradi katerega bodo vsi udeleženci Romi romali k sodniku za prekrške. Sporočilo o pretepu v romskem naselju v Mestnem logu pa so dobili policisti že prej, 3. aprila ob 21.55. Policisti so zvedeli tako resnico oz. "resnico": B. M. naj bi razgrajal po ciganskem taboru in pri tem udaril nekoga otroka. Prijavili so ga sodniku za prekrške.

OSUMLJEN ŠESTIH VLOMOV V VIKENDE

TREBNJE - 38-letni F. N. iz Celja je utemeljeno osumljen vlomov v šest vikendov na območju Trebnja. To je storil v noči na 7. april, odnesel pa je različne predmete in oškodoval osem povzročiteljev večjo materialno škodo. Policisti so osumljenca 9. aprila privedli k preiskovalnemu sodniku okrožnega sodišča v Novem mestu.

KRONIKA NESREČ

ZBIL OTROKA - V petek, 7. aprila, ob 16.40 je 20-letni M. K. s Kala vozil ko je pripeljal v Ulico 21. oktobra v Črnomlju, je nenadoma na cesto skočil mobilna kljub zaviranju ni uspelo ustaviti, zato je otroka zbil. Hudo ranjen se zdravi v novomeški bolnišnici.

IZGUBIL OBLAST NAD VOZILOM - V soboto nekaj po polnoči je 22-letni Bojan Š. iz Krškega vozil osebni avto po lokalni makadamski cesti z Drnovega proti Poti na beli breg. Na cesti izven Drnovega ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo na neutrjeno

Prehitra vožnja glavni vzrok nesreč

Na območju UNZ Novo mesto je lani 12 oseb izgubilo življenje - Več kot tretjino denarnih kazni zaradi prekoraitev hitrosti - Skoraj 1.000 ur učinkovitih meritev hitrosti

NOVO MESTO - Postaja prometne policije Novo mesto je v preteklem letu posvetila največ pozornosti nadzoru in kontroli cestnega prometa in obravnavanju prometnih nesreč, ki jih je bilo lani bistveno več kot leto prej. Glavni vzrok je ustanovitev operativne skupine za obravnavanje prometnih nesreč v oktobru, ki je prevzela v obravnavo vse prometne nesreče, tudi hujše. Tako so lani na območju UNZ Novo mesto zabeležili 420 nesreč, v katerih je 12 oseb izgubilo življenje, 45 oseb pa se je hudo poškodovalo.

Andrej Senica

Najpogostejše so povzročitelji prometnih nesreč stari 24 do 34 let, sledijo pa jim tisti med 18. in 24. letom, pri vseh pa je poglaviti vzrok nepri-

lagojena hitrost, sledita ji nepravilno prehitavanje in neustrezna varnostna razdalja. Postaja prometne policije Novo mesto je lani obravnavala tudi 10 prometnih nesreč s pobežem, od katerih je 7 ostalo neraziskanih.

Na magistralni cesti št. 1 (Bič - Grmovlje) so obravnavali 154 nesreč ali 17 odstotkov manj kot leto prej, šest primerov se je končalo s smrtjo. Na tej cesti se je največ nesreč zgodilo na odseku Trebnje - Karteljevo (61), ena oseba je v tem delu izgubila življenje. Nevaren je bil tudi odsek Bič - Trebnje, kjer se je zgodilo 39 nesreč, s prav tako smrtnim izidom.

Na magistralni cesti št. 4 (Karteljevo - Metlika) in 4-1 (Mačkovec - Ločna) je PPP Novo mesto obravnavala 87 nesreč, kar je za dobro tretjino več kot leto prej, na srečo pa se ni nobena končala tragično. Najbolj nevaren je bil odsek Žabja vas - Metlika, kjer se je zgodilo tri četrtine nesreč, 11 oseb pa se je hudo poškodovalo.

Lani je PPP Novo mesto dala 2.284 predlogov za uvedbo postopka o prekršku, kar pomeni za tretjino več kot leto prej. Predlogi so bili dani za 3.014 kršitev cestnoprometnih predpisov, izrekli so več kot 6.000 denarnih kazni, od katerih sta bili dve tretjini plačani takoj, za ostale so policisti napisali plačilne naloge, v 8-ih dneh pa jih je plačala tretjina. Kršitelji so v 83 primerih vložili ugovor; v 4 pri-

• **Kot ocenjuje komandir Postaje prometne policije Novo mesto Andrej Senica, je enota svoje delo v lanskem letu dobro opravila. Izpolnili so vse namenovane naloge, področje dela pa so kljub zmanjšanju števila delavcev razširili. Dvignila se je tudi strokovnost, zlasti pri mlajših policistih, kjer so pomembno vlogo mentorstva odigrali izkušeni policisti v enoti.**

merih so ugovore ugodno rešili zaradi administrativne napake policista oziroma nepravilne kvalifikacije prekrška. Več kot eno tretjino denarnih kazni so policisti izrekli zaradi prekoraitev hitrosti.

T. GAZVODA

Rešitev ni v parkirni

Težave s parkiranjem že nevdržne - Ne pobiranje parkirnine, ampak gradnja novih parkirnih prostorov

ČRNO MELJ - V preteklih letih je bilo na sejah črnomaljske občinske skupščine večkrat slišati pobude in celo zahteve, naj bi v mestnem jedru, predvsem na Trgu svobode, uredili parkiranje s pobiranjem parkirnine. S predlogi, naj končno uredijo parkiranje v mestu, pa so že na začetku mandata pričeli tudi občinski svetniki. In, zanimivo, tudi ti razmišljajo o plačevanju parkirnine.

Na občini pa vztrajajo pri svojem, da je pobiranje parkirnine v starem mestnem jedru vprašljivo. Ob tem navajajo več razlogov. Eden izmed njih so izkušnje iz drugih mest. V Brežicah, na primer, sta tako Komunalno podjetje kot za njim zasebno podjetje pobirala parkirno le nekaj mesecev, čeprav je na voljo okrog 200 parkirnih. V Novem mestu primanjkljaj pri pobiranju parkirnine na Glavnem trgu pokrijejo iz občinskega proračuna.

Kočevska stranpota

KOLESA KRADEJO - Minuli teden so dobili kočevski policisti več prijav o ukradenih pa tudi najdenih kolesih. Dve so našli v Rinži, lastnika pa še nista znana.

KRADLI ŽAROMETE - 8. aprila sta dva lastnika avtomobilov Yugo iz Kočevja obvestila policijo, da jima je neznanec ponoči z avtov ukradel po en žaromet. Enaka prijava je prišla istega dne še iz Črnege Potoka, le da je bil tokrat odtrgan žaromet s "pejčka" (Z-126).

ZGREŠIL JE CESTO - 5. aprila okoli 14.40 je peljal po Ljubljanski cesti v Kočevju M. J., pri občinski stavbi je zapeljal na hodnik za pešce in trčil v drevo, ki je doslej zaustavilo že več vozil. Na avtu je za 200.000 tolarjev škoda. Lažje poškodovani voznik je bil odpeljan v ZD. Vozil je pod vplivom alkohola.

ZMANJKALO ELEKTRIKE - Neznanec je 5. aprila okoli 18.20 v Klinji vasi pri Kočevju vrgele žico na daljnovod in tako povzročil kratek stik, zaradi česar je na tem območju zmanjkalo elektrike.

ZABOJNIK V RINŽI - Neznanec s ponoči 5. aprila odpeljal izpred "Metke" manjši zabojnik, se z njim mučili do Gaja, tam pa so ga vrgli v Rinžo.

HITRO POGASILI POŽAR - V Kajuhovem naselju 2 so se 8. aprila okoli 3. ure zaradi kratkega stika vnele kombi plošče. Na srečo so stanovalci hitro opazili požar in ga pogasili, da je le za okoli 50.000 tolarjev škoda.

travnato bankino in je obstal na njivi. Bojan se je hudo poškodoval, na vozilu pa je škoda za 250.000 tolarjev.

ZARADI PREHITRE VOŽNJE ČELNO TRČENJE - V soboto je 17-letni G. M. iz Sevnice vozil avto iz Boštanj proti Sevnici. V Sevnici ga je zaradi prehitre vožnje zaneslo na levo stran v trenutku, ko je nasproti pripeljal 28-letni Jurij K. iz Sevnice. Ta je sicer sunkovito zavrl in zavil na rob vozišča, vendar čelnega trčenja ni mogel preprečiti. Voznik G. M. in njegova 18-letna sopoltnica sta se hudo poškodovala, B. Š. in D. Š., oba sopoltnika v istem avtomobilu, sta dobila lažje poškodbe.

Na črnomaljskem Trgu svobode pa je po mnenju občinarjev zaračunavanje parkirnine še bolj vprašljivo kot v omenjenih mestih. Na voljo je namreč le okrog 75 parkirnih na treh lokacijah. Zaradi tega bi nastale precejšnje težave pri sprotnem pobiranju parkirnine in veliki stroški izterjav. In še eden paradoks: ob uvedbi parkirnine bi se izkazalo, da bi za stalne rezervacije za jeklene konjičke zaposlenih v središču mesta porabili vsa parkirna mesta, saj drugih parkirnih ni.

Zato so na občini prepričani, da je bolje denar, ki bi ga porabili za pokrivanje izgub pri pobiranju parkirnine, vložiti v urejanje parkirnih prostorov v bližini mestnega jedra. Sicer so že pred leti sklenili, da bodo vsako leto zgradili eno parkirnišče, a iz tega ni bilo nič. Dolgoročno rešitev pa je po njihovem mogoča le s prekatégorizacijo glavnih cest v središču mesta v mestne ulice. To pa bo moč šele takrat, ko bodo zgradili obvoznico in mesto na novo prometno uredili.

M.B.-J.

"MOČNI" V ZAVETJU NOČI

SEVNICA - Zadnje čase v tem posavskem mestu posvečajo več pozornosti lepši podobi kraja. Tako npr. ureja prostor okrog spomenika sv. Martina na Glavnem trgu. Tudi nova sevnška tržnica privablja vse več prodajalcev in strank. Na njenem robu blizu hotela Ajdovec so postavili tudi lično fontano. A kaj, ko so se je v noči s petka na soboto lotili nepridipravi. Temeljito so polomili njene betonske dele in prevrnili. Enako jo je skupilo več smetnjakov ob cesti.

A. Ž.

VEČ KONTROLE, A ZNOSNEJE

KOLPСКА DOLINA - Na meji ob Kolpi je po dograditvi obkoljske ceste po slovenskem obzreju, ki še ni tehnično prevzeta, čutili več kontrole kot prej. Tudi na hrvaški strani Kolpe je prisotnost policistov pogostejša. Vendar domačini in drugi pošteni potniki nimajo težav in tako je prav. Večših je bilo čutili, kot da policisti iščejo, kako bi ljudi za vsako malenkost lahko kaznovali (nekateri še vedno opozarjajo na "nevzdržne razmere ob meji"), vendar se stanje izboljšuje in je težav vedno manj. Meja je pač meja in nekaj nevsčnosti bo ostalo, vendar večjih za prebivalce te doline in dvolastnike ne bi smelo biti.

RAZGRAJALA V LOKALU

KRŠKO - V soboto, 8. aprila, zvečer sta Atif S. in Fadil H., oba državljana Bosne in Hercegovine, ki začasno bivata v Krškem, prišla v lokal Derby. Ker sta bila vinjena, nista več dobila alkoholnih pijač, zato sta začela razbijati kozarce in drug inventar. Povzročila sta za okoli 20.000 tolarjev škodo, srečala pa se bosta tudi s sodnikom za prekrške.

po dolenski deželi

• **Da kontaktnih ključev v avtomobilu ni varno pustiti, je prejšnji teden spoznal M. B. iz Novega mesta, ko je avto parkirano pred novomeškim BTC-jem. Ključki so namreč zasrbeli 21-letnega R. T. iz Brežic, ki je pogumno sedel v avto in se odpravil do skladišča podjetja Dolenjka, kjer je odvzeli avto pustil in se vrnil nazaj, saj je imel pred BTC-jem še svoj avto. Oškodovanec je celotno štorijo opazoval in takoj poklical može v modrem, tako da se je moral Brežičan zadovoljiti le z enim avtom.**

• **Če ste se že kdaj hudovali nad visokimi takсами, ko ste dobili nov potni list, vas lahko potolažimo, da so nekateri zanj pripravljene odšteti veliko več, kot to ponavadi z godrnjanjem storimo mi. Ramiza in Amina sta prišli namreč v Dobovo s hrvaškim potnim listom, za katerega sta morali odšteti 1.000 nemških mark, seveda pa je bil ponarejen, zato sta med svojim junaškim pohodom v obljubljeni deželi ponovno pristali na Hrvaškem.**

Prenovili dom in prevzeli novo brizgalno

Slovesno na občnem zboru Gasilskega društva Kapele

KAPELE - 108-člansko Gasilsko društvo Kapele, ki bo prihodnje leto praznovalo 70-letnico, je sobotni občni zbor izkoristilo tudi za manjšo slovesnost ob zaključeni obnovi notranjosti gasilskega doma in za

ŠAMPANJEC OB VESELEM DOGODKU - Poveljnik in gospodar kapelskega društva Ivan Hotko (na sliki) je odprl steklenico šampanjca Vina Brežice, ki so ga napolnili v čast kapelskega rojaka Andreja Žrnovca, da bi proslavili prenovljeno notranjost gasilskega doma in prevzem brizgalne. (Foto: B. D. G.)

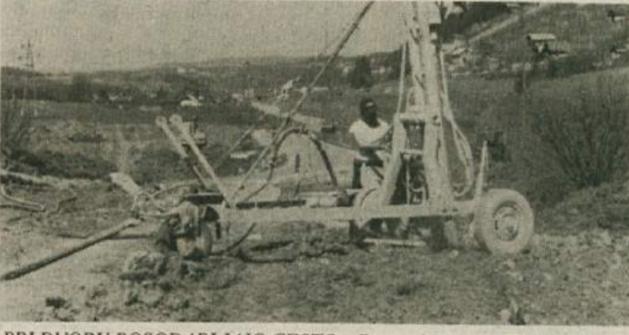
uradni prevzem nove motorne brizgalne znamke Rosenbauer.

Kapelski gasilski dom je z razpadajočimi okni in oblogami ter z dotrajanimi napeljavami že nekaj časa klical po obnovi. Notranjost je z veliko vnmemo oblikoval arhitekt Karl Filipič, glavni izvajalec pa je bilo Mirzarstvo Kramar. Prenova dvorane je stala 3,2 milijona tolarjev, 75 odst. tega bodo pokrili z lastnimi sredstvi in s prispevki sponzorjev, ostalo pa z občinskimi in krajevnimi sredstvi ter s sredstvi iz naslova programa CRPOV.

"Da znamo delati, smo dokazali že večkrat. Postavili smo javno razsvetljavo, uredili središče KS in okolico doma s posaditvijo preko 300 okrasnih dreves, zgradili novo garažo, klubski prostor, poskrbeli za sodobno gasilsko tehniko in opremo za posredovanje v primeru nesreč," je v poročilu o delu povedal predsednik društva Franc Urek.

Člani tega gasilskega društva so lani trikrat posredovali z gašenjem. V mesecu požarne varnosti so pregledali vse hidrante in opozorili na napake ter sodelovali na skupni vaji sektorja. Po besedah poveljnika gasilcev Ivana Hotka društvo zdaj lahko bolje dela, saj ima stabilno ukv postajo, ki omogoča večjo moč sprejemanja in oddajanja signalov. Prav tako so veseli tudi nove motorne brizgalne, ki je sicer rabljena, a so jo že preizkusili in ugotovili, da jim bo dobro služila.

B. D. G.

PRI DVORU POSODABLJAJO CESTO - Cesta od Dvora proti Soteski je trenutno veliko gradbišče. Zemeljska dela opravlja podjetje Slavka Vidmarja (Zužemberčanom poznan tudi kot lastnik peskokopa). 2,5 km dolgi odsek ceste bo tako krajši kar za nekaj sto metrov; številni ovinki in vzpetine pa bodo odstranjeni. Dela tečejo vse dni in računajo, da bo teren pripravljen za asfalt do konca maja. Na sliki: Tone Kovač, delavec pri stroju za vrtnje lukenj. (Foto: S. Mirtič)

KURJENJE V NARAVI JE PREPOVEDANO! - Lepo vreme je na polja, travnike in gozdove privabilo veliko ljudi, ki so začeli tudi s spomladanskim čiščenjem odpadkov v naravi. Kljub številnim opozorilom je v Sloveniji v prvih šestih dneh aprila v naravi hujše zagorelo kar 20-krat. Kako nevarno je požiganje, so spoznali v torek, 4. aprila, tudi pri A. iz okolice Kostanjevice, ko so na gozdni poseki med Prekopo in Kostanjevico kurili odpadni les. Veter je ogenj razširil po celi površini, zato je obstajala nevarnost, da bi zagorelo tudi v iglastem gozdu v neposredni bližini kurjišča. Ogenj je najprej lokaliziral sosed, ki je s cisterno gnojnice takoj priskočil na pomoč, hiri pa so bili tudi kostanjeviški gasilci in gasilci poklicne gasilske enote iz Krškega, ki jim je uspelo ogenj v dveh urah pogasiti. Naj na tem mestu še enkrat opozorimo na uredbo o varstvu pred požarom v naravnem okolju, ki kurjenje v naravi prepoveduje. Kurjenje je dovoljeno le v nekaterih primerih, vendar je za to potrebno pridobiti ustrezno dovoljenje. (Foto: T. Gazvoda)

Cisterna kot rojstvo in trgateg

Vzneseni toni sevnških gasilcev ob prihodu nove avtomobilske cisterne - Naložba okrog 15 milijonov tolarjev - Čestitke - PGD Sevnica se pomlaja in krepi

SEVNICA - "Nova avtocisterna je velika pridobitev ne le za Prostovoljno gasilsko društvo Sevnica in samo mesto, ampak precej širše. Je tudi rezultat resnično dobrega sodelovanja društva s krajanji, podjetji in ustanovami." Tako vzneseno je govoril predsednik sevnškega društva Anton Koren te dni na upravnem odboru PGD, na zelo dobro obiskanem letnem občnem zboru društva pa je nadaljeval z metaforami, češ da so lahko gasilci podobno kot sevnški vinogradniki zadovoljni z "letošnjim pridelkom in trgatvijo". Koren je še posebej poudaril, da so s tem celo presegli načrte, da pa so delali kot dobri gospodarji in zakonito.

Številni gostje iz posavskih in zavarstvenih gasilskih društev ter iz bratranega PGD Spodnja Polskava so Sevnčanom iskreno čestitali za doseženo, saj nimajo osipa članstva kot se žal dogaja mnogim društvom, temveč celo nasprotno - mladinska vrsta se je še okrepila. Sevnški gasilci so zelo uspešni pri pridobivanju novega znanja, izobraževanju in usposabljanju, za kar gre priznanje tudi občinski oz. območni gasilski zvezi in osnovni šoli. "Okoli cisterne hodimo in jo zvedavo opazujemo kot otroci, z njo bomo delali profesionalno," je dejal predsednik Koren in se zahvalil članom, ki so pobirali prostovoljne prispevke, in ljudem, ki so prispevali. Gasilci ne poznajo primera, da bi kdo odklonil prispevek! Za novo avtomobilsko cisterno so bili pobudni-

ki in so za uresničitev te nujne naložbe tudi največ postorili: Anton Koren, Alojz Motore, Friderik Pečnik, Milan Kajič in Janko Stopar.

Vsem sponzorjem se bodo posebej zahvalili ob uradnem prevzemu cisterne junija letos ob Sevnškem poletju 95, katerega osrednja prireditelj bo že 15. srečanje gasilskih pihalnih godb Slovenije. Morda so sevnškimi gasilcem še najbolj godile besede Jožeta Udovca, predsednika PGD Boštanj, "večnega konkurenta" sevnškega društva, ki je čestital sosedom z levega brega Save "za izjemne dosežke in brez kančka zavisti za novo cisterno. Kot sosedje bomo še močnejši. Želim, da bi se dokazovali na tekmovanjih, ne na požarih," je dodal Udovc.

P. P.

NOVA AVTOCISTERNA - Leto 1993 so sevnški gasilci z dotrajano 5000-litrsko avtocisterno prepeljali potrefji milijon litrov vode na domačije od Čelovnika do Klada in prevozili 16.000 km. To je dodatno spodbudilo društvo, da je začelo priprave za nabavo nove cisterne. Po besedah poveljnika PGD Janka Stoparja je bilo le še vprašanje časa, kdaj jih bo 16 let stara cisterna pustila na cedlu. Podpredsednik PGD Sevnica Alojz Motore je povedal, da se je dobava nove cisterne (na posnetku), ki bi jo moral mariborski Karoserist nadgraditi sredi septembra lani, zavlekla zaradi stečaja Karoserista. Celotna naložba je doslej veljala 14,740.000 tolarjev. (Foto: P. P.)

• USPEH MARATONCEV - Na mednarodnem tekmovanju v malem maratonu v Zrečah sta nastopila tudi znana kočevska dolgočprogaša. Igor Martič je v skupini tekmovalcev do 30 let osvojil četrto mesto, Matija Ozanič pa je med tekmovalce do 40. leta zmagal. 23. aprila bosta nastopila na maratonu na Dunaju. (M. G.)

• ODBOJKA - Kočevske odbojkarice, ki se krčevito borijo za obstanek v 1. A ligo so tokrat v gosteh z 0:3 izgubile z vodilnim Cimosom in so s tremi zmagami na četrtem mestu, ki jim še zagotavlja obstanek, vendar jih do konca čakata še dve tekmi.

• KEGLJANJE - Na dolenjskem prvenstvu v kegljanju v Kanižarici je zmagal Željko Goleš, ki bo dolenjsko kegljaško skupnost zastopal na državnem prvenstvu. Drugi je bil S. Dvojmoč in tretji D. Modrinjak. (N. G.)

• TENIS - od 13. do 16. aprila bo na igriščih teniškega kluba Krško odprto prvenstvo Krškega za člane in članice. Pričakujejo mednarodno udeležbo.

• BADMINTON - Uroš Škerbiš si je z zmago na zadnjem letošnjem pionirskem turnirju, ki so ga Mirčani pripravili v Trebnjem, zagotovil prvo mesto na slovenski jakostni lestvici za igralce do 14. leta. V finalu je po izenačenem boju z 2:1 premagal Lendavčana Miho Horvata.

• TENIS - Na mednarodnem teniškem turnirju v Umagu je med igralci do 12. leta nastopilo 6 Novomeščanov, trem pa je uspelo uvrstiti se na zaključni turnir. Tadej Pucelj, Miha Bende in Gašper Župevec so se uvrstili med 16 najboljših.

• KEGLJANJE - V Krškem se je končalo dolenjsko prvenstvo v dvojicah. Med ženskami sta zmagali članice trebanjskega Mercatorja Milena Veber in Angelea Dalmacija. (N. G.)

• ŠAH - Šahovski klub Triglav iz Krškega je uspešno pripravil ekipna kadetska državna prvenstva, na katerih pa so domači šahisti tudi uspešno nastopili - pri fantih so zmagali, pri dečkih pa so bili drugi. Starotržani so zmagali pri deklicah in pri dečkih, med dečki in med fanti pa so bili tretji. (V. K.)

• ATLETIKA - Na teku Vivicitta v Ljubljani je med članicami zmagala Novomeščanka Mateja Udovč, med člani pa je bil Robert Dragan tretji.

• KARATE - Na karateškem turnirju v slogu sankukai, ki so ga konec marca pripravili trebanjski karateisti - nastopilo je vseh 10 slovenskih klubov, ki se ukvarjajo s to vrstjo karateja - so največ medalj osvojili Domžalčani in člani KK Forum, v srednje teški kategoriji pa se je s prvim mestom izkazal domačin Stanko Meglič.

• TRENERSKI TEČAJI

NOVO MESTO - Ljubljanska fakulteta za šport pripravlja tečaje za trenerje košarke, kegljanja, odbojke, rokometna, namiznega tenisa, karateja, juda, športne gimnastike in tenisa. Kandidati se lahko prijavijo do 14. aprila.

SEVNIŠKA JE POZNAVALSKA

Zakaj je Dušan Kokalj postal trener Sevnčanov - Predsednik Interierja Radej Kokalju zaprl vrata

SEVNICA - "Mislim, da je trenutni vrstni red v vzhodni skupini druge državne rokometne lige realen odraz razmerja moči (1. Interier Krško, 2. Pomurka Bakovci, 3. Lisea Sevnica), toda če se bo v končnici pokazala kakršnakoli možnost, jo bomo izkoristili. Vem, da je Tone Tiselj, prejšnji trener Lisee, naredil največ, kar je lahko," je ob koncu pogovora dejal novi sevnški trener Dušan Kokalj.

Dušan Kokalj prihaja iz revirjev, igral je za trboveljski Rudar, kot trener pa si je dobro ime pridobil v Ajdovščini in v Krškem, pol leta pa je vadal tudi Dobovčane. Da so ga v Krškem zamenjali z Abasom Arslanagičem, nekdanjim vratarjem zlate jugoslovanske reprezentance, je kriv poraz s Preventom v povratni tekmi slovenskega pokala v gosteh za 10 zadetkov (doma je Interier zmagal le s sedmimi goli razlike!). Drago Radej, predsednik krškega Interierja je Kokalju ponudil mesto Arslanagičevega pomočnika, kar pa Kokalju ni ustrezalo.

"Drago Radej je rekel, da so zdaj zame vrata Krškega zaprta, ker sem šel v Sevnico. S tem se sploh ne obremenjujem. Lisea je organizacijsko dosti boljši klub kot Interier in ima,

kot mi je povedal že Tiselj, zelo korektno upravo. V Sevnici Franc Špan dobro dela z mladinci, medtem ko vadbo vseh selekcij usklajuje Janez Simončič. Prvo moštvo vadi najmanj petkrat tedensko. Sevnica je rokometno središče z najmočnejšo tradicijo v Posavju, saj so v Silčevih časih Sevničani igrali celo v 2. zvezni ligo, predvsem pa je odločila publika; sevnška je poznavalska, krška preveč gledališka, dobovska pa divjaška."

P. P.

Interier ob 20-letnici Podbočja

Ob jubileju košarkarskega moštva iz Podbočja se je njegov naslednik uvrstil v prvo ligo - To sta jim zagotovili zmagi nad Ilirijo in Idrijo - Kraljevič izključen

KRŠKO - Krški košarkarski klub Interier si je dve tekmi pred zaključkom sezone z zmago nad Idrijo že zagotovil mesto med najboljšimi slovenskimi košarkarskimi moštvi, ki se bodo prihodnjo sezono skupaj s slovitim Smeltom Olimpijo borila za naslov državnega prvaka. Interier je moštvo, ki ima svoje korenine v Podbočju, uvrstitev v prvo ligo pa je najlepše darilo in največji uspeh ob 20-letnici kluba.

Potem ko so v rednem delu prvenstva košarkarji krškega Interierja izgubili le srečanje z Iskro Litusom v Litiji, je bila naloga krških košarkarjev v končnici za uvrstitev v A-1 ligo, ko so se najboljšim štirim A-2 ligašem pridružili še zadnji štirje A-1 ligaši, precej težja, saj se je hitro izkazalo, da bodo moštva, ki jih je Interier v rednem delu prvenstva premagoval brez posebnih težav, v končnici igrala bolje, saj je motiv uvrstitev v A-1 ligo - izredno močan.

Čeprav na začetku končnice za uvrstitev v A-1 ligo Krčanom, ko so izmenično zmagovali in izgubljali, ni kazalo najbolje, se je v drugi polovici končnice le obrestovala poteza trenerja Đurića, ki je pred začetkom končnice precej pozornosti posvetil telesni pripravljenosti svojih igralcev, kar jim je prilo prav predvsem v zadnjih minutah pomembnih tekem. Da jim uvrstitev v A-1 ligo ne more uiti, je bilo jasno že sredi prejšnjega tedna po zmagi z 90:82

(39:40) nad Ilirijo v Ljubljani (Stevens 26, Šantelj 15, Zaturski 12, Kraljevič 12, Ademi 11, Samar 10, Lučev 4). Na potrditev pa je bilo treba počakati le še tri dni, ko se je Interier na domačem igrišču v leskoviški športni dvorani srečal z neposrednim tekmeccem za uvrstitev v A-1 ligo Idrijo.

Tekma med Interierjem in Idrijo je bila izenačena le do 6. minute, ko so gostje pri izidu 11:11 drugič in zadnjič izenačili. V naslednjih treh minutah so Krčani dosegli delni izid 11:1 in v nadaljevanju uspešno zadrževali prednost okoli 10 košev, kakršno so imeli tudi ob polčasu (47:37). Tudi v nadaljevanju srečanja so Krčani ohranjali prednost 6 do 12 točk ter na koncu, ko sta oba trenerja poslala na igrišče po nekaj igralcev s klopi, zmagali z 88:74. Kljub pomembnosti ne preveč živčno tekmo je z nepremišljeno potezo dve minuti pred koncem, ko je bilo pravzaprav že

vse odločeno, pokvaril krški center Mario Kraljevič. Ta je s komolcem udaril Vasjo Mihlija, direktorja iz ajdovske Tekstine - žoge ta čas ni bilo v njuni bližini - da je z grdo presekanom levo arkapdo obležal na tleh; rano so mu kasneje oskrbeli v ljubljanskem kliničnem centru. Sodnika sta Kraljeviča izključila do konca srečanja, najbrž pa ga zaradi nešportne poteze čaka tudi klubska kazen.

I. V.

Organizacijski direktor svetovnega mladinskega prvenstva je v petek iz rok direktorja Hyundai Avtostrada Mira Bogataja prevzel ključ avtomobila Accent in kombija HP 100, ki sta namenjena vadbi mladinskega moštva za velodrom.

Kolesarski organizatorji se trudijo

Snubijo pokrovitelje

NOVO MESTO - V Novem mestu delujeta kar dva organizacijska odbora, ki pripravljata veliki kolesarski prireditvi, oba pa imata največ dela z zbiranjem denarja, brez katerega obeh prireditev ne bi bilo. Organizatorji letošnje kolesarske dirke Po Sloveniji so v ponedeljek na ljubljanskem magistratu podpisali pogodbe s Krko, Avtoimpexom, RTV Slovenije in Delom, v kratkem pa bo prišel na vrsto tudi Petrol, ki je nekaj časa omahoval med pokroviteljstvom mladinskega svetovnega prvenstva, na koncu pa se je, kot kaže, odločil za obe prireditvi. Tudi v društvu Ciklo tour, hčeri kolesarskega društva Krka, ki se trudi za organizacijo mladinskega svetovnega prvenstva, imajo polne roke dela. Po besedah Jožeta Majesa je potrebna dokumentacija za velodrom v Češki vasi že urejena, maja bodo začeli pripravljati zemljišče, les za velodrom pa je menda že na poti iz Kameruna proti Marseillu, vendar za dva meseca zamuja, kar pa bodo poskušali nadoknaditi s pospešenim sušenjem. Čeprav uradnega obvestila o tem še ni, pa smo iz zaupnih virov izvedeli, da se organizatorji z gradbeniki dogovarjajo o pokritem velodromu.

V PRVI LIGI - Leskoviški strelci so letošnji prvaki druge lige in so z uvrstitvijo v družbo najboljših slovenskih strelcev dosegli dosedaj največji uspeh strelske družine Leskovec. V drugi ligi so tekmovali dve leti, lani so bili šesti, letos pa so presenetili prav vse, saj so sezono kot edina ekipa v vseh slovenskih ligah končali neporaženi, čeprav so za ekipo nastopali mladinci in en sam član. Na sliki: leskoviška ekipa Tina Grabnar, Dejan Županc, Jože Arh (trener), Jože Koritnik in Branko Benčin. Tina in Dejan sta slovenska mladinska reprezentanta.

IZLET NA NANOS

NOVO MESTO - Planinska sekcija Intel servis bo v soboto, 22. aprila, pripravila planinski izlet na 1261 m visoki Nanos. Odhod avtobusa bo s parkirišča nasproti novomeške avtobusne postaje ob sedmih zjutraj, izlet bo vodil planinski vodnik Mladen Živkovič, pripravite pa se lahko Marku Remsu po telefonu 321 712 (dopoldne) ali pa 26 811 (popoldne).

POLNA MREŽA

AJDOVŠČINA - Na nedeljski tekmi so Ajdovski gostom iz Kočevja nasuli kar šest zadetkov, čeprav je začetek tekme pripadel Kočevcem. Vujčić je zamudil dve lepi priložnosti za zadetek in vodstvo Gaja, vendar je prvi zadel 39-letni Adriano Fegic, tik pred koncem polčasa pa še Lučić. V nadaljevanju srečanja je bil Fegic uspešen še dvakrat, usodo Kočevcev pa sta s petim in šestim zadetkom zapečatila T. Lučić in Vrabec. Kočevci so bili pri streljih na domača vrata zelo netočni, častnega zadetka pa niso dosegli niti z enajstmetrov.

MELEMIN ČETRTE

KOČEVJE - Igralci namiznoteniskega kluba Melamin so zaključili sezono na četrtem mestu, kar je zanje lep uspeh. Čeprav so četrto mesto načrtovali že pred začetkom sezone, se jim je v končnici ponudila priložnost boriti se za naslov državnih prvakov. Žal so poklekli na tekmi proti Mariboru. V tekmi za tretje mesto so v soboto izgubili tudi povratno tekmo proti Moravskim Toplicam iz Murske Sobotice s 4:0. Kočevci bodo bodo prihodnjo jesen igrali v evropskem pokalu, Gregor Komac pa bo kot član slovenske reprezentance maja nastopil na svetovnem prvenstvu na Kitajskem. (M.G.)

PORAZ ELANA

NOVO MESTO - Novomeški nogometni drugoligaš Elan je v Trbovljah moral priznati, da je tretjevrščeni Rudar, ki je zmagal z 2:0, le boljše moštvo od zadnjevrščeni Novomeščanov, ki pa tudi tokrat niso razočarali, saj so se domačinom nogometšem dobro upirali, kar je dober znak pred sobotno tekmo s šestouvrščeni Napredkom iz Domžal.

KATJINA VELIKA ZMAGA

NOVO MESTO - Katja Zupancič, mlada igralka novomeškega teniškega kluba, je na odprtem prvenstvu Slovenije za igralce do 14. leta v Mariboru dosegla enega največjih uspehov novomeškega tenisa do sedaj: v finalu je premagala Mariborčanko Katjo Šaupperl s 6:1 in 7:6. Brežičana Nikola Maljkovič se je tako kot Katja uvrstil v finale, kjer ga je premagal domačin Rok Pogorelničnik.

ŠUŠTAR DRUGI

NOVO MESTO - Že na prvi tekmi letošnjega slovenskega pokala v jadrlnem padalstvu v Lijahu pri Novi Gorici so se tekmovalci belokranjskega Kumulusa dobro odrezali. Novomeščan Mitja Šuštar, ki se je skupaj z Grahamom k Belokranjcem preselil iz radeškega kluba, je z novim padalom osvojil drugo mesto, Marjan Grah je bil 12., Aleš Šaver pa 50.

LOKI NA BAZI 20

NOVO MESTO - Člani lokostrelskega kluba Novo mesto so minulo soboto na novem lokostrelskem vadbisču na Bazi 20 pripravili drugo letošnje tekmovalje v arrowheadu, na katerem je nastopilo 38 tekmovalcev iz 10 slovenskih in hrvaških klubov. Uspešno so nastopili tudi domači tekmovalci. V compoundu je bil Samo Šenica osmi, v instiktivnem slogu je bil Bojan Brule šesti, med juniorkami pa je Petra Ilc zmagala.

Sijajna sezona TPV-jevk

NOVO MESTO - Odbojkarice novomeškega TPV-ja so v sredo v Celju izgubile tudi drugo tekmo za tretje mesto, čeprav je bilo srečanje tokrat precej bolj izenačeno kot prejšnjo soboto v Novem mestu, kar kaže tudi izid 2:3. Kljub porazu na koncu prvenstva so lahko novomeške odbojkarice z minulo sezono izredno zadovoljne, saj so dosegle vsaj toliko, kolikor so pred začetkom ligaških bojev le na tihem pričakovale, poleg tega pa se jim je na koncu sezone ponudila enkratna priložnost, da osvojijo tretje mesto, saj so v končnici dvakrat premagale Celjanke, vendar so se jim Stajerke za poraza na odločilnih tekmah oddolžile. Četrto mesto je Novomeščankam prineslo tudi uvrstitev v evropski pokal, ki pa je lahko kaj draga avantura.

Trener TPV-ja Bojan Vernig se je priprave in vodenja ekipe očitno lotil s pravega konca, obenem pa je imel tudi nekaj sreče, saj se nobena izmed ključnih igralk med sezono ni poškodovala, vsaj toliko ne, da bi bil s tem ogrožen cilj, ki so si ga zastavili. Steber ekipe je bila vsekakor najmlajša članica prve postave, kadetska, mladinska in članska reprezentantka Slovenije Jana Vernig, za katero pa v ekipi žal ni niti približno enakovredne zamenjave. To se je pokazalo predvsem v končnici prvenstva, ko je boljšim ekipam nekajkrat uspelo, da so Jano onemogočile, njena pomanjkljivost pa je predvsem, da ne tolče izza trimetrške črte. Ostale domače igralko so svojo vlogo odigrale dobro oziroma vsaj v okviru svojih sposobnosti, kot dobra pa se je izkazala tudi rešitev, da so v klub kot edino pravo tujko povabili odlično ukrajinsko podajalko Viko Orešino, ki je blestela predvsem na začetku sezone, ko se je odločilo, katere ekipe se bodo na koncu sezone borile za vrh. Najbrž ima prav ona poleg Vernigove največ zaslug, da je ekipa TPV-ja celo sezono igrala brez večjih nihanj v formi in ni naredila večjih spodrsrtajev. Nekoliko težav je imela le s Krimom, ki pa je za Novomeščanke že tradicionalno neugoden nasprotnik, v rednem delu pa so edine premagale Blejke, bodoče državne prvakinje im jim na Bledu edine odvzele niz. Pohvala velja tudi organizatorjem tekem, ki imajo precej zaslug, da so bile tekme vedno zanimive in privlačne tudi za številne in zveste gledalce.

I. VIDMAR

Kopica medalj karateistov

CELJE - Novomeški in semiški karateisti so v Celju na državnem prvenstvu v light kontaktu dokazali, da so na letošnjo sezono odlično pripravljeni ter da sta trenerja Šemso Šehić (KK Novo mesto) in Nikola Šebuk (KK Semič) tudi to zimo s svojimi varovanci dobro delala. Ker je bilo tekmovanju obenem tudi kvalifikacijska tekma za nastop na svetovnem prvenstvu v Strassbourgu, kamor bodo odpotovali državni prvaki, njihove zamenjave pa bodo nosilci srebrnih medalj. Novomeščani so osvojili 3 naslove državnih prvakov: Iztok Vorkapič je zmagal v kategoriji do 74 kg, kjer je bil Gašper Cajner drugi; Tomaž Maranč je bil najboljši v kategoriji do 79 kg, kjer je bil drugi Tomaž Dolinar in tretji Franjo Kikič, Sašo Hajnsšek je zmagal v kategoriji do 84 kg, Sebastijan Lazar pa je bil v kategoriji do 69 kg tretji.

Semičani so osvojili dve medalji: Stefan Hožjan je državni prvak v kategoriji do 63 kg, Igor Žugelj pa je osvojil 3. mesto v kategoriji do 79 kg. Karateisti, ki se podobno kot večina športnikov otepaajo z denarnimi težavami, se za nastop na prvenstvu zahvaljujejo pokroviteljem, firmama Joker in Eminent iz Novega mesta. Konec maja bodo fanji nastopili še na državnem prvenstvu v full contactu v Mariboru, kjer prav tako pričakujejo odlične izide in uvrstitve na svetovno prvenstvo v tej zanimivi in težki vrsti karateja, ki bo novembra v Kijevu.

V PRVO LIGO - Rokometni drugoligaši so v soboto začeli s tekmami končnice, ki bo odločila o dveh novih prvotligaših. Krški Interier, ki se za vstopnico za prvo ligo bori na vzhodu, je doma s 24:19 (14:7) premagal Veliko Nedeljo, trebanjski Akripol, ki igra v zahodni skupini, pa s 30:29 (14:14) Preddvor. V skupini za obstanek v drugi ligi je Črnomelj s 23:22 premagal Novo Gorico. Rokometistice Kočevja, ki igrajo v prvi državni ligi, so doma s 14:16 izgubile z Žalcem in so na lestvici osme. Novomeščanke (na sliki v napadu) so doma s 27:20 premagale drugo ekipo Žalca in so se jim tako maščevale za edini letošnji poraz; na drugoligaški lestvici vodijo in, kot kaže, bodo prihodnjo sezono spet igrale v drugi najboljših. (Foto: I. Vidmar)

Želja veliko, denarja znatno manj

Na skupščini črnomaljske Športne zveze je beseda tekla o delu članic, ki je močno povezano z denarjem, tega pa vedno primanjkuje - Tajnik postal Milan Kordič

ČRNOMELJ - Članice Športne zveze Črnomelj so se minuli teden zbrale na letni skupščini. Predsednik Boris Fabjan je v poročilu nanizal predvsem uspehe črnomaljskega športa, ki jih ni bilo tako malo, razprava pa se je sukala predvsem okrog denarja, ki so ga lani dobili manj, kot so načrtovali, predvsem pa so zamujale mesečne dotacije iz občinskega proračuna.

Sicer pa so se v športni zvezi strinjali, da pripravijo ključ, po katerem bodo delili sredstva članicam, pri tem naj bi upoštevali predvsem uspehe v posameznih športih. V športni zvezi so opozorili še, da ne bodo dovolili preliivanja denarja za šport v druge dejavnosti. Slišati je bilo tudi predlog, naj bi turistična zveza pripeljala za šport, saj bi se tudi s pomočjo športa Bela krajina lahko turistično uspešno razvijala, pa naj gre za kole-

NAJUSPEŠNEJŠI ŠPORTNIKI - Boštjana Šaverja iz Semiča, ki tekmuje v gorskem kolesarjenju, so na skupščini Športne zveze Črnomelj proglasili za perspektivnega mladega športnika; Tadej Kobe, član šahovskega društva Stari trg, je postal športnik leta za preteklo leto; Darja Kapš iz istega društva pa že drugič zapored športnica leta (na fotografiji od leve proti desni). (Foto: M. B.-J.)

Jeleni že, kaj pa državniki?

V Suhi krajini v okolici Hinj, kjer domačini tudi še kmetujejo, "pomaga" divjad pospravljati pridelke z njiv in travo s košenic. Lovci, ki bdijo nad divjadjo, in kmetje so se v preteklosti neredko grdo gledali zaradi škode, ki jo dela na njivah divjad. Čas najhujših nesoglasij je verjetno za njimi. Toda divjad nima nič manjšega teka kot včasih in med Krajinčani niso redki ljudje, ki so prepričani, da imajo sme, jeleni in drugi podobni primerki po zaslugi lovcev še preveč pravic na poljih.

V Hinjah, ki ležijo na območju gojitvenega lovišča Lovske zveze Slovenije Žitna gora, so domačini pred časom opozorili, da divjad v zadnjem obdobju dela veliko škodo v gozdu. Po teh navedbah tam ni več mladih smrek in hrastov, poškodovane pa so tudi že leske. Naskok na gozd bi lahko bil posledica ograj, zaradi katerih štirinožci ne morejo več tako množično kot včasih na njive na slastnejše posevke.

Krajinške njive so začeli načrtneje ograjevati ob koncu 70-ih let, ko sta omenjeno lovišče in krajevna skupnost Hinje podpisala sporazum o preprečevanju škode od divjadi. Kot je nedavno povedal Blaž Krže, predstojnik služb Lovske zveze Slovenije, so se lovci z domačini v njem dogovorili o postavitvi varovalnih ograj. Potem je lovišče prispevalo material za ograje in jih s soglasjem lastnikov tudi postavilo. Tako je nastal nekakšen

električni pastir za divjad, in to v dolžini 10 km.

S temi žičnimi ovirami so obvladali glavno

Blaž Krže, predstojnik služb Lovske zveze Slovenije

"nadlogo", divje prašiče. Ko so s takimi naelektranimi napetimi žicami pregnali merjase, so lovci ugotovili, da je večji problem gibljivejša jelenjad. Jelenom namreč prvotno zamišljene ograje niso bile kos, ker te živali, kot so se na kraju samem prepričali lovci in domačini, preskočijo celo dva metra visoko oviro. Da bi jelenom stopili "na prste", so se odločili za dodatne varovalne ukrepe. O teh so znova govorili tudi letos februarja na sestanku v Hinjah, kjer je sodelovalo gojitveno lovišče in krajevna skupnost. Med drugim so se dogovorili, da bodo obstoječe ograje izboljšali, tako da jih jelenjad ne bo prečkala. Takrat so se dogovorili, da bodo dostop živalim na njive otežili tudi s tem, da bodo naelektrili prehode na cestah in poteh. Te "prometne" točke so bile doslej brez elektrike in živali, kot da bi ugotovile to "pomankljivost", so si utirale pot na teh varnih mestih.

Lovci menijo, da je škoda na kmetijskih kulturah razmeroma hitro popravljiva, drugače pa je škoda v gozdovih. Blaž Krže pri tem poudarja: "Za naš odnos do škod naj velja, da je potrebno vlagati predvsem v odpravljanje vzrokov, ne le posledic. Poleg izbire vrste divjadi in njene številnosti med preprečevalne ukrepe sodijo biotehnična dela, še posebej tista za izboljševanje prehrabnih razmer, dopolnilno krmljenje in

FOTO: M. MARKELJ

Iz varstva gozdov na njive na pašo

tudi uporaba učinkovitih zaščitnih sredstev. Pri tem morajo seveda sodelovati tudi kmetovalci in gozdarji."

Glavni vzrok za škodo je divjad, ki pač živi na določenem ozemlju. Dokler ne bo stoodstotnega odstrala divjadi, bodo tudi njive popašene, za kmetijske pridelke, ki končajo v jelenovem, merjaščevem in drugih živalskih želodcih pa bo še neprej nekdo moral dajati kmetom nadomestilo.

Odškodnina je tudi ena od najpomembnejših reči v zvezi z dejavnostjo divjadi, a tudi v zvezi z zaščitnimi akcijami, ki jih skupaj organizirajo domačini v Suhi krajini in lovišče.

Lovišče Žitna gora se je je z omenjenim sporazumom obvezalo, da bo priznavalo odškodnino na zavarovanih kulturah le, če bo divjad naredila škodo, kljub temu da so bile varovalne ograje nepoškodovane in da so delovale tehnično brezhibno. Kmetovalcem, ki se ne želijo vključiti v skupne preventivne akcije za preprečevanje škode, lovišče ne bo priznalo odškodnine na površinah, z ostanki predvidene za zavarovanje. Oškodovanec je dolžan škodo prijaviti čimprej, najkasneje pa v tednu dni po nastanku. Če je ocenjeno, da je škoda na poljščini 100-odstotna, z ostanki poškodovane kulture razpolaga lovišče. O tem se mora s kmetom dogovoriti v 8 dneh. O oceni škode sestavijo zapisnik, v katerem so podatki o vrsti kulture in površini, kjer raste, o obsegu škode oz. o številu poškodovanih rastlin, o hektarskem donosu in dnevni ceni. Na podlagi zapisnika, ki ga podpiše predstavnik lovišča oziroma cenilec in oškodovanec, lovišče izplača odškodnino najpozneje v mesecu dni po ocenitvi.

Odprti vprašanji, zaradi katerih se morajo občasno sestati predstavniki lovišča in krajevne skupnosti, je očitno več. Eno od njih je: zakaj naj bi kmetje sodelovali pri vzdrževanju ograj, če so lastniki njiv, divje živali pa so bolj zadeva lovcev kot kmetov? Del odgovora je v omenjenem sporazumu. S tem aktom se je krajevna skupnost obvezala, da bodo kmetovalci sodelovali pri postavitvi, vzdrževanju in nadzoru napeljav elektrificiranih varovalnih ograj. Očitno tako sodelovanje ni slovenska posebnost. Blaž Krže namreč pravi, da ima tudi v zahodnih državah lastnik zemlje določene preventivne obveznosti v zvezi s preprečevanjem škode od divjadi.

Domačini, ki čutijo bližino ali obstoj gojitvenega lovišča Žitna gora, sicer upirajo oči v slovensko lovsko zvezo, ki skrbi za lovski "rezervat", vendar pričakujejo pomoč tudi od države. Pravijo, da je hektarski donos na nerodovitnih krajinških njivah majhen, obdelovalne površine so omejene, obdelava težka. "Ko gre naš šolar v Ljubljano, mu ne moremo dati v torbo zemlje. Damo mu pač denar, tega pa imamo manj, kot nam ga lahko da njiva, tudi zaradi požrešne divjadi," lahko slišite pripombo v Suhi krajini.

Domačini predlagajo delitev morebitnega dobička od vpljenjane in prodane divjadi iz lovišča Žitna gora. Če pa lovski turizem v tem lovišču ne prinaša kdove kako masnih denarcev, naj da država Suhi krajini nekaj tistega denarja, ki ga dobi za gamse, ki jih položijo na dlako petični lovci v gorenjskem kamnu. Če bo razvitejša Slovenija preslišala krajinško godrnjanje in pritožbe, nameravajo domačini povabiti najvišje državne veljake živeti v Hinje, Prevole, Pleš ali Žvirče. Visoka divjad ve ve za te kraje, vprašanje pa je, če visoki slovenski državniki poznajo pot v ta del svoje države.

MARTIN LUZAR

PROTI KULTURI SMRTI

Papež Janez Pavel II. se ne bo vpisal v zgodovino cerkve in sveta le kot "potujoči" papež, ki je obiskal vse kotičke zemeljske krogle (prihodnje leto bo prišel tudi v Slovenijo), ampak tudi kot "pišoči" papež, saj je poleg literarnih del in različnih verskih knjig napisal in poslal katoliškemu občestvu kar enajst enciklik oziroma papeških okrožnic. Med njimi bo ostala nedvomno najbolj znana prav zadnja, ki je že deležna velike pozornosti verske in laične javnosti. Okrožnica Evangelij življenja je nastala po dolgotrajnem posvetovanju z vsemi škofi, papež pa jo je podpisal 25. marca. Odmevi najočnejši so že tu, in to vsakršni, od navdušenih do zavračajočih, vsekakor pa okrožnica buri svetovno javnost. Z njo je papež podal svoja videnja moralnega stanja človeštva pred koncem tisočletja in obsodbo vse bolj prevladujoče "kulture smrti". Nji nasproti postavlja evangelij upanja, "kulturo življenja", ki spoštuje človekovo dostojanstvo od trenutka spočetja do smrti.

Papež v okrožnici ugotavlja, da je sposobnost sodobnega človeka, držav in mednarodnih organizacij, da ločijo, kaj je dobro in kaj zlo, vse manjša. V prevladujočem moralnem relativizmu in nihilizmu se širijo nasilje močnih nad šibkimi, egoizem in skrajni individualizem, reifikacija človeka, materializem in hedonizem, predvsem pa nespoštovanje človekovega življenja. Povod in vzrok za izdajo te obsežne okrožnice, ki šteje kar 188 strani, je torej predvsem v papeževi osnovni ugotovitvi, da je v sedanjem zmaterializiranem svetu, v katerem namesto kulture solidarnosti in življenja prevladuje kultura smrti, človekova pravica do življenja na različne načine ogrožena, zlasti življenje spočetih, a še nerojenih otrok, življenja duševno in telesno prizadetih ter starih in onemoglih ljudi, torej nemočnih, ki se sami ne morejo braniti. Vendar papež z ogroženostjo življenja ne misli samo na neposredno ogroženost (genocid, splav, evtanazija, smrtna kazen), marveč tudi na posredno, povezano z negativnim odnosom do življenja, ki se odraža v uporabi kontracepcije, spočetja zunaj maternice, sterilizacije, genetskega inženirstva ipd.

Papež najostreje obsoja predvsem splav, evtanazijo in smrtno kazen, torej usodne posege v človekovo pravico do življenja, ki so v mnogih državah sveta ali legalizirani ali pa jih ne smatrajo več za kazniva dejanja, denimo evtanazijo. Če bo pri obsodbi smrtno kazni in morda tudi evtanazije katoliški verski poglavar našel razumevanje pri milijardi katoličanov po svetu, pa ga s svojo ponovno brezpopojno obsodbo splava najbrž ne bo tako popolnoma deležen. So namreč okoliščine, ko splava ni mogoče jemati kot zločin. Sicer pa odklonilno mnenje o splavu, evtanaziji in smrtni kazni ni novost v katoliški doktrini, obsodili so jih že papeži pred Janezom Pavlom II. Najbrž pa bo za mnoge katoličane še najbolj sporna papeževa obsodba uporabe kontracepcijskih sredstev kot posredne oblike ogrožanja človeškega življenja. Uporaba kontracepcijskih sredstev dandanes ni namenjena samo preprečevanju nezazelenosti in načrtovanju družine, ampak je povezana tudi z varovanjem zdravja (aids), da sploh ne omenjamo tega, da problem silovitega naraščanja svetovnega prebivalstva z vsemi političnimi, gospodarskimi in ekološkimi posledicami brez kontracepcije praktično sploh ni rešljiv.

Papeževa okrožnica je sicer namenjena katoličanom in obvezuje le nje. Ostalih naj se potemtakem ne bi tikala. Vendar ni povsem tako. Papež v okrožnici posebej poudarja nalogo zakonodajalcev, ki naj ne bi smeli glasovati za zakonodajo, ki bi bila v nasprotju s cerkvenim naukom, omenja dolžnosti zdravnikov in zdravstvenega osebja, ki naj ne bi storili ničesar, kar bi bilo v nasprotju z varovanjem življenja. S tem pa enciklika posega v delovanje laične družbe in vsaj posredno zadeva vsakogar.

Evangelij življenja je, kot lahko sklepamo iz časopisnih in drugih poročil, res dokument, ki odpira in sili k ponovnemu premisleku o pomembnih vprašanjih, zato bo najbrž med zelo brani besedili. Slovenski prevod enciklike bo izšel prihodnji mesec in takrat bo mogoče natančneje pretehtati dobre in vpršljive plati najnovejših papežev okrožnic, o kateri se bo prelilo še veliko črnila.

MILAN MARKELJ

družina leta

Največje bogastvo je srečna družina

Casopis Kmečki glas je lani ob letu družine vsak teden predstavil eno od mladih slovenskih družin, ki so se potegovale za laskav naslov: družina leta. Na materinski dan je v Kozjem na Kozjanskem na srečanju dvanajstih družin meseca padla zadnja odločitev. Družina leta Kmečkega glasa so postali Štukljevi iz Kota pri Semiču, po domače Dragarji.

Mama Mateja in oče Toni, ki ob živahnem čebljanju štiriletne Katje, dveletne Nastje ter zadovoljnih vzkljkih štirimesečne Maje marsikdaj komaj prideta do besede, pravita, da kljub naslovu družine leta živijo naprej tako, kot so doslej. Pravzaprav se jim zdi, da sploh niso kakšna posebna družina, ampak takšna kot mnoge druge okrog njih. Razlikujejo se morda le po tem, da imajo za slovenske razmere nadpovprečno število otrok. Zato pa toliko več dela, skrbi, a tudi dobre volje, ki jo trojijo naokrog živahne deklice.

In kako so se Štukljevi sploh uvrstili v izbor za družino leta? Mateja pravi, da niso vedeli za akcijo. Konec lanskega leta je prišel k njim novinar Kmečkega glasa, jih decembra predstavil v časopisu, bralci pa so potem z glasovnicami med štirimi družinami za družino meseca izbrali prav Štukljeve. "Družine meseca smo se na srečanju v Kozjem pomerile med seboj. Najprej smo postali zmagovalci zime, potem nam je uspelo zmagati v polfinalu in na koncu smo premagali še zadnje tekmece," pove v množini Mateja, čeprav sta tekmovala sama z možem. Štiriletna Katja je zvedavo opazovala dogajanje na odru, medtem ko sta mlajši dve ostali doma. Bili smo najmlajša in najmanjša izmed dvanajstih družin. Ena od njih je imela celo enajst otrok. Zato verjamem, da nama je pomagala tudi sreča," pravi Toni. Nekaj znanja o Kmečkem glasu, o Kozjem in Kozjanskem ter ročnih spretnosti pa sta kljub vsemu morala pokazati, čeprav Mateja priznava, da ni bilo veliko časa za priprave.

Toni, ki dela v navijalnici semiške Iskre ter Mateja, ki je zaposlena v kuhinji osnovne šole Semič, sedaj pa je na porodniškem dopustu, še dokončujeta novi dom. Ukvarjata se tudi s kmetijstvom, kolikor je to v tistih strminah, posejanih s kamenjem, sploh mogoče. Pod hišo imajo Štukljevi vinograd s tisoč trtami, pridelajo krompir in pšenico za

lastne potrebe, gojijo pet ovac, pa je kmetijstva že skoraj konec. Sicer pa popravita, da jih v njihovi družini ni pet, temveč deset. Res, da živijo v dveh hišah, saj so v sosednji stari še Tonijeva starša, stara mama, sestra in nečak, a podnevi so kot ena družina. "Delo si ženske, ki smo v večini, racionalno razdelimo med seboj. Ena kuha, druga pazi otroke, tretja gre na njive, v vinograd. Le tako složne smo lahko tudi uspešne," je zadovoljna Mateja, ki se zaveda, da bi ob tako živahnih deklicah, kot so njihove, morda kdaj ostali celo brez kosila, če si ne bi delili dela. Vendar Štukljeva pravita, da sta se odločila za tri otroke zato, ker menita, da je to ravno pravišnje število.

"Ko so otroci majhni, še nekako gre, ko pa zrastejo, so stroški tako veliki, da bi jih več pri teh plačah in cenah težko vzdrževala.

Prejemam na mesec po 24 tisoč tolarjev nadomestila za porodniški dopust, samo za Majino mleko pa odštetejo šest tisočakov. Menim, da bi država, ki tako tarna nad premajhno nataliteto, morala finančno podpreti družine, ki so pripravljene imeti več otrok. Rešitev s triletnim porodniškim dopustom ne bi bila dobra, kajti vprašanje je, kako bi ženske, preden bi rodile, sploh dobile zaposlitev. Tudi jaz sem šla delat, ko je bila Katja stara komaj pet mesecev, da sem ohranila zaposlitev pri zasebniku. Nastja pa je imela celo šele štiri mesece, ko sem se ponovno zaposlila. Vendar je bila to moja odločitev, kajti ponudila se mi je priložnost v osnovni šoli, ki bi je, ko bi končala s porodniškim dopustom, najbrž ne bilo več. Tako bom šele pri tretjem otroku porodniški dopust izkoristila v celoti," pripoveduje svojo zgodbo o porodniškem dopustu Mateja.

Sicer pa Štukljevi pravijo, da so zadovoljni družina. Da jim nič ne manjka, saj so navajeni živeti skromno in se v razkošju, ki ga še nikoli niso okusili, zagotovo ne bi počutili dobro. Matejino in Tonijevo bogastvo so Maja, ki z zvedavimi temno rjavimi očmi zadovoljno opazuje okolico okrog sebe, Nastja, ki je kljub rosnim letom že dobro osvojila repertoar najbolj uporabnih besed ter Katja, ki pokroviteljsko in včasih že kar preveč resno opazuje obnašanje mlajših sester. In čeprav si starša šele zvečer, ko se poležeta otroški smeh in včasih tudi jok, malo oddahneta, si ne moreta predstavljati, da bi se jima dan lahko začel lepše kot z otroško budnico.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Mateja in Toni Štukelj s Katjo, Nastjo in Majo

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Manjka še olimpijsko zlato

Prof. dr. Kamen Stančev že peto leto vodi novomeško člansko kolesarsko vrsto, s katero je osvojil veliko, še več pa od svojih fantov pričakuje v prihodnosti. Njegovo delo se ne pozna le v Novem mestu, temveč je z njim veliko pridobilo tudi slovensko kolesarstvo v celoti. Po njegovem mnenju se je s tretjim mestom Gorazda Štanglja na dirki Po Normandiji vse skupaj šele začelo.

- V Novo mesto ste prišli pred skoraj petimi leti. Takrat ste načrtovali štiriletni cikel vadbe, na koncu katerega naj bi novomeški kolesarji dosegli tiste prave rezultate. Kako ste sestavili načrt vadbe, za koga in ali je Štangljevo tretje mesto na dirki Po Normandiji že eden izmed načrtovanih uspehov?

"Štiriletni načrt vadbe sem sestavil na osnovi metodike, ki jo je takrat uporabljalo nekaj trenerjev. Poleg mene so na ta način načrtovali vadbo svojih kolesarjev tudi reprezentančni trenerji Poljske, Nemčije in Rusije, iste metode pa uporabljajo tudi poklicni kolesarji. Izhajamo iz predpostavke, da večina poklicnih kolesarjev dosega najboljše rezultate šele po 24. letu starosti. Vadba temelji na velikem obsegu dela. Pri tem je pomembno, da kolesar trening zdrži. Ko sem prevzel vadbo novomeških kolesarjev, so na leto prevozili od 18 do 20 tisoč kilometrov, kar smo povečali za približno 50 odstotkov na okoli 30 tisoč kilometrov, podobno kot poklicni kolesarji. Pomembno je, da kolesarji v sebi nakopičijo veliko količino vadbe, vse skupaj pa mora iti postopoma. Danes fantje v enem tednu naredijo toliko, kot so prej napravili v enem mesecu. Krkino moštvo po moji oceni in po mnenju tujih strokovnjakov nedvomno spada med deset najboljših amaterskih moštev na svetu. Zadnje čase smo kar nekajkrat tekmovali skupaj s poklicnimi kolesarji in menim, da smo tu nekje v sredini. Ko kolesar prestopi med profesionalce, potrebuje vsaj eno leto, da se navadi na drugačen odnos in na drug način tekmovanja. Med amaterji fantje tekmujejo preveč pod vplivom čustev, ki pogosto vplivajo tudi na njihovo večkrat nepremišljeno taktiko. Med poklicnimi kolesarji je vse do potankosti načrtovano in nobena kolesarjeva poteza na dirki ni nepremišljena. Bistvo uspeha poklicnega kolesarja je sozvočje moči in vzdržljivosti. Zakaj ves čas govorim o poklicnem kolesarjenju? Po Atlanti (letne olimpijske igre 1996, op. p.) ne bo več amaterjev in poklicnih kolesarjev, obstajali bodo samo še dobri, povprečni in slabi kolesarji."

- Kako se načrtuje vadba kolesarja? Kako je vašeden cikel razdeljen na mikrociikle? "V kolesarjenju zelo pomeni eno vadbeno

obdobje, ki se deli na 11 ciklov, mikrociiklov pa je 50. Načrtovanje vadbe je odvisno od tekmovalca, na katero se pripravljajo. Če na primer tekma pride v nepravem času, se ji ognemo ali pa na njej kolesarji bolj trenirajo kot resno tekmujejo. Če je cilj vadbe na primer svetovno prvenstvo, vadbo načrtujemo od prvenstva nazaj. Nikoli ne začnemo pisati načrtov na začetku, ampak na koncu vadbenega obdobja."

- Pogosto slišimo za medikament. Sliši se zelo zapleteno. Gre pri tem za vitamine in minerale? Ali ti medikamenti vsebujejo še kaj drugega?

"O tem se veliko preveč govori in s tem se preveč špekulira. Na to področje se pogostokrat vključujejo zdravniki, ki pa se na to ponavadi ne spoznajo dovolj. Pri tako napornem delu, kot je športna vadba, je človeškemu organizmu treba pomagati, saj navadna prehrana ne zadostuje. Vendar strogo zagovarjam le uporabo dovoljenih pomagala. Uporabljamo tri vrste preparatov: vitamine, minerale in soli ter energitike. Uporabljamo najmanjšo še zadovoljivo količino medikamentov po isti metodi, kot jo uporabljajo Američani, ki pri tem tesno sodelujejo z mednarodnim olimpijskim komitejem, tako da so vsa sredstva, ki jih uporabljamo, stodostnotno preizkušena in dovoljena in predvsem, kar je najpomembnejše, s stranskimi učinki ne škodijo kolesarjevemu zdravju. Sem pristaš zelo omejene uporabe medikamentov in dajem poudarek na prave metode vadbe. Z medikamenti le pomaga organizmu, da se preveč ne izčrpa in da se hitreje opomore po velikih naporih. Brez tega ne gre."

- Teoretično je ugotovljeno, da vzdržljivost kot motorična sposobnost doseže svoj višek med 30. in 40. letom. Kdaj mora začeti kolesar resno trenirati in kdaj se od njega lahko pričakuje najboljši rezultat?

"V cestnem kolesarstvu po podatkih mednarodnega inštituta športniki dosežejo svoj višek med 24. in 30. letom. Izjema so fenomen, ki se v svetovno elito prebijajo že pred 20. letom in zmagujejo na največjih tekmovanjih tudi še potem, ko se že bližajo 40. letu."

- Prej ste 20 let trenirali bolgarsko reprezentanco in na področju kolesarjenja delovali

Kamen Stančev v pogovoru z Gorazdom Štangljem

kot znanstvenik. Kako bi lahko primerjali strokovno delo in nasploh pristop do dela in športnega življenja v novomeškem klubu in bolgarskem kolesarjenju?

"V Bolgariji ves šport in seveda tudi kolesarjenje temelji na profesionalizmu. Športniki se ukvarjajo posebni inštituti in ministrstvo za šport, ki dobiva iz državnega proračuna veliko denarja. Za bolgarske vrhunske športnike skrbi okoli 200 dobro plačanih zdravnikov in skoraj dvakrat več drugega medicinskega osebja, ki delajo v stolpnici s 17 nadstropji. V bolgarski kolesarski zvezi je zaposlenih 9, honorarno pa tam dela še 5 ljudi. Slovenska kolesarska zveza je dolgo shajala le z enim, danes pa ima dva zaposlena. Če Slovenija želi, da bi se njeni športniki - ne le redki posamezniki - kolikor toliko enakovredno merili z najboljšimi na svetu, se bo morala odločiti za popoln profesionalizem, kar velja tudi za kolesarje. V vrhunskem športu ni več prostora za amaterje."

- Kako ocenjujete organizacijo dela v kolesarskem klubu v globalnem smislu oziroma v primerjavi z najuspešnejšimi športnimi moštvimi na svetu?

"Organizacija kolesarskega kluba Krka je dobra. Dela se z vsemi starostnimi skupinami, od pionirjev do članov. Na žalost ne vem natančno, kaj počno z najmlajšimi v Italiji, Franciji ali Nemčiji, ki so kolesarske velesile. Veseli me, da so se v delo novomeškega kluba vključili tudi rekreativci. Krka je profesionalno uravnotežen klub, kar dokazujejo tudi rezultati mladih kolesarjev, ki se na svetovnih prvenstvih uvrščajo med najboljših deset in vsako leto so med kandidati za medalje. Klubu skratka nič na manjka, razen denarja, seveda."

- Od fantov zahtevate profesionalen odnos do vadbe, njihov dnevni urnik pa je natančno določen?

"To je osnova, da tak klub sploh lahko de-

luje. Druga stvar, za katero se kot športni pedagog prizadevam, je, da so fantje, ko končajo športno pot, pripravljeni za življenje. Nočem, da bi dobil fanta v roke, iz njega izšel rezultate in ga potem zavrgel. Športnik mora biti, ko bo nehal kolesariti, uravnotežena osebnost. Zaradi tega jih ves čas navajam na red in disciplino, ki ni kasarniška, pač pa le resno delo. V svetu sem znan kot trener, ki striktno zahteva, da je vse tako, kot mora biti. Pa nisem samo jaz tak, tako je v vseh uspešnih moštvih."

- Pogosto se sestajate s tekmovalci. Pravi, da jim veliko pridigate. Zakaj pravzaprav gre na teh sestankih?

"Mi, ki smo živeli v vzhodnem bloku, imamo travme, ko slišimo besedo sestanek. Jaz sem sestanek spremenil v pogovor. Dobimo se v ponedeljek ob devetih, razčlenimo vadbo in nastope na tekmovanjih v prejšnjem tednu in se dogovorimo, kaj bomo počeli naslednji teden."

- Kaj pa psihološka priprava športnika?

"Psihološka priprava in motivacija je izredno pomembna stvar v športu. V praksi je ponavadi tako, da v moštvo povabijo psihologa, ki športa ne pozna in ne razume, čeprav je lahko odlični strokovnjak. Psihologi v moštvih so zadnje čase velika moda. Pred tremi leti je na tekmovanju "Settimana Bergamasca" italijanska ekipa trikrat menjala psihologa, na koncu pa je bil njihov kolesar šele osmi v skupnem

vrstnem redu, kar je bila zanje prava tragedija. Po moje mora biti dober trener tudi dober psiholog. Ne da je po poklicu psiholog, temveč mora dobro poznati za šport značilna psihološka znanja."

- Gorazd Štangelj je v Normandiji dosegel prvi veliki uspeh novomeških kolesarjev v letni sezoni. Kako bi ga predstavili kot športnika?

"Štangelj je odlični kolesar, ki bi lahko imel že precej velikih rezultatov, saj je telesno odlično pripravljen za več, kot je dosegel, vendar pogosto dela taktične napake in ga ureganejši izdati živci. Nobene tragike ni v tem, enostavno je še premlad za velike rezultate. Če primerjam Štanglja in Ravbarja, lahko rečem, da če na etapni dirki ne napravita nobene napake, sta avtomatično med najboljšimi šestimi."

- Bližate se šestdesetim letom. Koliko časa še mislite delati v kolesarstvu oziroma na čelu novomeškega moštva?

"Do kdaj? Ne vem. Temeljni cilj našega moštva in s tem tudi moj je odlična uvrstitev na svetovnem prvenstvu. Ko sem vodil bolgarsko reprezentanco, sem z njo osvojil nekaj medalj na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah, vendar ne zlata. Ta mi še manjka in to je moj cilj. Sedaj sem "Slovenec" in svoje cilje ureganičujem v Novem mestu."

IGOR VIDMAR

naše korenine

Cestar Egidij

Egidij Jarc bo letos dopolnil 83. leto starosti. Rodil se je v Velikem Lipovcu pri Ajdovcu v osemčlanski družini. Zemlje so imeli za pol grunta. Njive so takrat slabo rodile. Sadili in sejali so koruzo, ajdo, krompir, repo, zelje, pšenico in ječmen. Kako hitro je vse minilo, pravi Egidij in razmišlja: "Spremenili smo se od tistih časov navznoter in navzven. Včasih je bil človek človeku bližji za pomoč ali pa kar tako za pogovor. Ali nas je nekaj povezovalo pomanjkanje kruha? Ne vem, a tako kaže. Bel kruh je prišel na mizo le ob velikih praznikih. Zdaj je vse drugače. Ceste so asfaltirane, hiše naših dedov obnovljene in slamnate strehe ne vidiš več. Tudi starih vinskih hramov in kaš ni več, povsod so vikendi, tudi tam, kjer je bila narava deviško čista. Klub temu se mi zdi, da ljudem nekaj manjka, da je napredek odnesel tisto preprosto toplino, ki nas je nekoč povezovala. Fantovskih pesmi na vasi se ob večerih ne sliši več, vsem se mudi. Da smo preživeli, smo morali delati od zore do mraka. Zjutraj smo jedli koruzne žgance, repo in zelje, za popoldan krompir v kropu, za večerjo krompir v oblikah, koruzni močnik ali kašo. Do podrobnosti sem poznal hribe in senožeti okoli Ajdovca, kamor sem hodil v šolo. Od tam se v jasnem vremenu vidi tja do Kamniških planin."

Egidiju so zgodaj dali v roke pastirsko palico, da je pasel živino spomladi po gmajnah in stelnicah, na jesen pa po njivah, košenicah in ozarah. Očeta je zgubil v prvi svetovni vojni. Z očetovo smrtjo se je končalo Egidijevo otroštvo, 14-leten je moral po svetu s trebuhom za kruhom. Udinjal se je predvsem za hlapca.

"Denarja takrat nisem poznal, ker sem delal le za obleko in obutev. Tako sem služil eno leto pri kmetu v Ajdovcu, drugo leto sem šel na Reber pri Žumberku. Obakrat sem spal v hlevu pri živini. Topla sapa mi je bila v zimskih nočeh kot domača peč. Če mi je bilo hudo, sem se stisnil k živini. Od takrat imam rad živali. To se razume, da hlapci niso jedli z gospodarjem za isto mizo. Za nas, posle, je bilo pogrnjeno v veži ali pa zunaj. V svetlem spominu imam zdaj že pokojnega gospodarja Dularja, Bog mu daj plačilo! Bil je mlinar in žagar, ko sem se udinjal pri njem, in tudi jaz sem postal mlinar in žagar. Delali smo po 12 ur na dan, vendar smo dobro zaslužili. Imel sem svojo sobico v mlinu pa tudi pri hrani hlapci in dekle nismo bili ločeni, jedli smo za skupno mizo. Gospodar me je imel v čišlih in mi je zraven mesečne plače navelj še srebrnega kovača. Kadar mu je kupčija dobro uspela, pa sva popila skupaj še kupico dobrega vina. Ob prostih uricah sem spoznaval zeleno Krko in se nisem mogel dovolj načuditi, koliko lepih rib je v njej," obuja Egidij spomine na prijetna leta pri Dularjevih.

"Kadar se je naša dobra gospodinja odločila, da naredi malo spremembe v vsakdanji hrani, me je poprosila, da sem ji nalovil rib. To mi ni bilo težko, saj so ribe prišle vse do mlinških koles. Nalovil sem samo dovolj velike in najbolj okusne, in to kar v vrečo."

Dobrih deset let mlinarske in žagarske službe je hitro minilo. Vmes je odslužil vojsko kot minerec in pontonir. Ko je zapuščal dobrega gospodarja, je ob slovesu dobil od njega še darilo, ker je bil zvest in dober hlapec. Gospodar mu je dejal, da ima pri njem vedno delo, če ga bo kdaj prišla želja, da bi prišel nazaj. Gospodinja pa mu je za slovo pripravila obilno popotnico.

Egidij je nadaljeval svojo življenjsko pot kot vozar pri grofu Auerspergu. Živali je imel že od malega rad, zato je lepo skrbel zanje. Njegov par volov je bil najlepši. Ko je vozil z njim "fro-

Egidij Jarc

ht" v Stražo na železniško postajo, so jih ljudje z občudovanjem gledali.

"Takrat je bil zaslužek že boljši, pa sem si kupil kolo, lepo obleko in žepno uro. Samo po sebi je umevno, da so me dekleta rada gledala. Eno sem si tudi jaz izbral gori pri Zajčevih. Nisem se zmotil: že več kot 50 let me zvesno spremlja," pripoveduje Egidij. "Tudi v partizanih sem bil nekaj časa. Tam sem imel spet opraviti z živalmi. Skrbel sem za par konj in vozil z njim material."

Ko je minila druga svetovna vojna, je sklednil, da gre za cestarja. V tovarno ga ni mikalo, ker tam ni svežega zraka. Prijavil se je na Cestno podjetje in kmalu dobil svoj cestni rajon v smeri Smuka-Stari Log. Stanoval je na Smuku, nekdanji kočevski vasi, ki je bila takrat prazna, saj so se Kočevjarji izselili še pred vojno. Poklic cestarja je vzljubil, ker je živel v naravi in bil sam svoj gospod. Takrat tudi po cel dan ni bilo nobenega avtomobila, samo konjska vprega, kolesarji in samotni pešci. Vendar je bilo ceste vseeno treba vzdrževati. Svoj del ceste je skrbno vzdrževal, za kar je prejel diplomu in pohvalo. Seveda je bil na cesti po vsakem nalivu ali dežju ne glede na uro. Da sta si z ženo izboljšala življenjske razmere, sta obdelovala zemljo, ki je je bilo tam pretek. Redila sta kravo, prašiče, kokoši, zajce in še pes je bil pri hiši, da je v samotni vasi zalajal, kadar je bilo kaj narobe.

Stari cestar Egidij hrani številne spomine na cesto, ki ji je dal več kot 25 let življenja, drug pa vedo, da so bile ceste, do koder jih je vzdrževal Egidij, kot bi bile asfaltirane, čeprav je vsa dela na njih opravil ročno. Le pozimi so imeli za pluzenje cest konjsko vprego.

"Mislim," pravi Egidij, "da smo bili cestarji takrat tesno povezani z okoljem in z naravo. Če smo videli v bližini ceste smeti ali kaj takega, smo odpadke pobrali in sežgali. Pri srcu me stane, ko grem sedaj po cesti pa vidim ob njej množico plastičnih in pločevinastih odpadkov, ki jih odmetujejo avtomobilisti. Ne razumem, da jim ni do reda in snage v okolju!"

Za konec pove še tole: "Sedanji mladi generaciji bi povedal tale rek: Kruhova pijanost je huja od vina. Naj mi teh besed ne ne stejejo v hudo. Saj mogoče ne slutijo, kaj se pravi biti lačen, jesti proč od gospodarjeve mize, deliti toploto z živalmi, hoditi leto in dan v zakrpani obleki. Takrat v mojih mladih letih smo kruh cenili kot zlato. Če nam je padla drobtina na tla, smo jo spoštljivo pobrali in poljubili."

TONE VI RANT

z goljufijo do slovenske zemlje

Kje so naše južne meje?

V zadnjem obdobju je veliko govora o naših mejah, predvsem z Italijo in Hrvaško. Pri določanju meja je potrebno biti previden, čeprav sedanjih meja ne bi kazalo bistveno spreminjati. O tem, kje so bile nekdanje naše meje, prislunimo virom, iz katerih je razvidno, da so si Frankopani pridobili slovensko ozemlje s ponarejanjem listin.

Slovenski strokovnjaki ugotavljajo, da so posesti Ortenburžanov in za njimi Celjanov segale preko Gerova do Grobniškega polja pri Reki. Mi pa prislunimo predvsem hrvaškimi virom. V knjigi "Čabarski kraj" iz leta 1985 lahko med drugim preberemo, kako so si Hrvatje, pravzaprav Frankopani, pridobili ozemlje na območju današnjega Čabra, Gerova in Prezida. Po tej knjigi torej povzemamo:

Krški (otok Krk) knezi Frankopani so se s Krka širili najprej na obalni primorski pas, nato pa v notranjost. Najprej so osvojili Vinodol, nato pa globoko zaledje in goranski prostor, pri čemer so se posluževali tudi ponarejanja listin.

"Tako se v ponarejeni listini, domnevno izdani od Bele IV. leta 1260 (vir: Tadija Smičiklas objavlja ta popravek s pripombo, da je očiten falzifikat, v Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae, JAZU, vol V. Zagreb 1.907, str. 179-180), vezane za severozahodno mejo vinodolske župe, omenjajo: Praprotna draga, Bela voda, Berinšek, Prezid in Babino Polje, danes Babino Polje v Sloveniji. Navedena je tudi meja z Istro in Kranjsko, kakršna se je ohranila do najnovejših časov. Menjala se je tudi meja z modruško župo in je bilo v XIV. i XV. st. zajeto tudi ozemlje severno od Reke in Grobnika vse do reke Kolpe in kranjske meje, tako je ta župa zavzemala tudi območje današnjih občin Delnice in Čabar.

Da listine iz 1260. leta ne moremo imeti za izvirno, t.j. da je zares ponaredek, se vidi že iz samega zaglavja Vinodolskega zakonika 1288. V njem so namreč navedeni predstavniki mest vinodolske občine, ki so se zbrali z nalogo, da

zapišejo stare zakone, ki naj bi v bodoče koristili vsem. Našteti so ti kraji: Novi, Ledenice, Bribir, Grižane, Drivenik, Hreljin, Bakar, Trsat in Grobnik, ne pa kraji na goranskem območju, ki jih omenja falzifikat iz 1260. leta, kar bi bilo povsem naravno glede na kasnejši čas nastanka vinodolskega statuta. Vendar je treba listino videti predvsem kot dokaz srednjeveške prakse pridobivanja posesti oziroma načina, kako so si krški knezi prizadevali "uzakoniti" prisvajanje novih ozemelj in širitev svoje oblasti na goranski prostor..." (prevod iz knjige Čabarski kraj, str. 23-25).

V knjigi pa nikjer ne piše, da so bila to nekdanja posestva Ortenburžanov in Celjskih, se pravi, da je videti, kot da so si Frankopani prisvojili od drugih hrvaških posestnikov hrvaško zemljo, kar pa ne drži. Hrvatje pogosto tudi navajajo, da je najstarejša župnija v Gorskem Kotarju v Gerovu, nikjer pa ne zapišejo, da jo je ustanovila prafara iz Ribnice leta 1504. Nikjer tudi ni omenjeno narečje tega območja, ki ne pozna mehkega č, ki je zelo podobno slovenskemu in je torej dokaz, da so na tem območju gospodovali slovenski grofje.

Ta zapis naj ne bo osnova za prepire med Slovenci in Hrvati, ampak le opozorilo našim diplomatom in zunanjim ministrom itd., naj bodo v razgovorih s Hrvati previdni in naj se seznanijo tudi s hrvaškimi dokumenti (pa tudi slovenskimi) o naših obmejnih krajih. Že odlomki iz omenjene knjige namreč dokazujejo, da si Slovenci niso prisvojili "niti pedelj svete hrvaške zemlje", ampak da je bilo pred stoletji prav nasprotno. O bratih Hrvatih, ki ne

bodo odstopili "niti pedalj svete hrvaške zemlje", pa le še toliko iz njihovih virov:

V že omenjeni hrvaški knjigi na strani 30 piše: "... Poleg Frana Frankulina, vinodolskega kapitana, se je kot še posebej vnet pristaš zarote v Gorskem Kotarju (gre za zaroto Zrinjskih in Frankopanov, op. pis.) pokazal Juraj Pipinič, župnik na Brodu na Kolpi, ki je zbral 800 vstajnikov." V knjigi Gorski kotar, ki je izšla leta 1981 v Delnicah, je na strani 55 to še nekoliko določeneje opisano in sicer "... Juraj Pipinič, župnik v Brodu na Kolpi, ki je nameraval s svojimi 800 vstajniki prodreti na Kranjsko do Kočevja." Še določeneje pa lahko beremo v knjigi Stare slave djedovina, ki jo je izdala katoliška misija v Hanau (Nemčija) leta 1993, in sicer: "Nek davni župnik v Brodu na Kolpi, Juraj Pipinič, je bil 1669. in 1670. leta zelo vnet pristaš zrinjsko-frankopanskih zarotnikov v Gorskem kotarju. Organiziral je 800 vstajnikov in se pripravil na vdor na Kranjsko do Kočevja..." (str. 37).

Iz omenjenega se da zanesljivo sklepati, da hrvaška stran res ni imela nikoli namena odstopiti komurkoli "niti pedalj svete hrvaške zemlje", si je pa zato prillašala tuja ozemlja. Le dejstvo, da je Dunaj odkril zaroto Frankopanov in Zrinjskih ter prijetju Krste Frankopana in Petra Zrinjskega ter njunemu obglavljenju v Dunajskem Novem mestu leta 1671 gre torej zaslugi, da se že takrat meje Hrvaške niso pomaknile celo do Kočevja ali še kam dalje in da je Kočevje torej še vedno v Sloveniji.

Kljub vsem tem dejstvom (o katerih bi morali več vedeti in odgovorno ukrepati vsi, od zgodovinarjev in slavistov do diplomatov) pa se kaže s Hrvaško le strpno dogovarjati, saj tudi danes ljudje ob meji želijo živeti složno in se še naprej poročati, šolati, zdraviti itd., ne glede na državne meje. Skratka: ljudje ob meji se imajo radi in politiki ne bi smeli zadev preveč zaostrovati, vendar tudi ne preveč popuščati.

JANEZ KOČEVSKI

VELIKONOČNO JAJCE - Najslovesnejši praznik na Slovenskem je bil velikonočni. Sv. Neža je že davno pred tem "odvezala" kokošim riti, vendar jajce ob velikonočnem času kljub temu nekoč ni bilo v izobilju. Redkokatero jajce je ostalo doma. Večinoma so jih prodali trgovini in vsa so morala skozi posebno merico, ki je potrdila primerno velikost za odzem. Za veliko noč si je pred drugo svetovno vojno vendarle vsa družina prihranila nekaj jajc, ki so jih v Posavju navadno pobarvali z zavretkom iz čebulinih olupkov. Pirhe so skrili v vrtu, kjer so jih morali otroci poiskati. Do velike noči so spitali purana za praznično kosilo. V premožnejših vaških in posebno meščanskih družinah so otroke obdarili z okrašenim jajcem, izdelanim iz tršega papirja. Jajca je bilo moč odpreti in se posladkati z njegovo vsebino. Na fotografiji: velikonočno jajce iz premožnejše brežiške družine po 1. svetovni vojni. (Pripravila: etnologinja Ivanka Počkar)

Na Trdinovih zapiskih

Ljubav skrivajo - Neveste pogostoma tod govore, da ne marajo nič za ženina. Včasih morda ljubav skrivajo, dostikrat pa je gotovo res nima. In nasledek? Večidel se privadijo, delaje in pijančevaje z možem, dobe otroke in postanejo mnogokrat prav dobre, skrbne matre, ki ljubijo dedce, posebno če jim dajo dosti piti, še bolj pa otroke. Kakor ex offio govore se ve da rade "da bi bilo bolje, ko se nikdar ne bi omožile". Ali postavši vdove komaj čakajo, da ulove novega ptička za posteljo.

Dolenjska zanikarnost - Krčme kakor trafike često brez tega, kar jih dela krčme. V Prečini, tedaj v fami vasi edina krčma bila je kar vem že dvakrat brez vina, enkrat tri dni, druge še bolj. Ali če je vino, ni kruha in če se prinese kruh iz druge krčme, ni nikogar da ga gostu razreže. Kaj druga jesti ne dobi se skoraj nikoli, če ne štejemo čas klobas, razun kvečemu v nedeljo in ponedeljek. Krčmarstvo kot glavni posel in posebna, dobro hraneča obrtnost, je Dolencem skoraj neznano. Tudi iz tega se vidi, da so sosedje neobrtne Hrovatije. Komforta je v dol. krčmah sicer mnogo več nego v judovskih hrvaških, ali naj se skrivajo ti dolenski lenuhi našim Gorencem.

Ko smo že pri ploskanju, moram povedati, da so nas večkrat nagnali v kino, kjer smo morali med gledanjem sovjetskih filmov ploskati. Če se je prikazal na platnu gruzijski brkač, smo tako zaploskali, da so nas bolele dlani.

"Ali si tudi ti ploskal?" je vprašal Boštjan. "Tudi. Žal tudi jaz," je pritrtil očka. "Jaz sem ploskal, moj desni sosed, levi, pa tisti pred menoj in za menoj. Drug na drugega smo skrivaj pogledovali, saj ni nihče vedel, kdo bo sosed obdolžil, češ ta ni ploskal, ni bil navdušen. Vsi smo se bali za službo in drobno prosvetarsko odrinjeno miloščino."

V sosesčini tudi podnevi večkrat ni bilo miru in Boštjan ni mogel nemoteno študirati. Najhuje je bilo, kadar so sosedje imeli obiske svojcev in prijateljev. Pogovore niso zaključili v hiši, ampak so se nadaljevali pri vhodnih vratih. Ko so se naklepotali in obrali po vrsti vse sosedje in znanec in se včasih lotili celo tistih, ki so se preselili v druga mesta ali na drugi konec Zagreba, so se končno ločili. Vendar slovo še ni bilo dokončno. Gostiteljica je goste pospremila do ograje in vmes še dodajala, gostje pa so dodajali svoje. Vsak stavek je sprožil vrsto novih vprašanj in problemov.

Najbolj tiha, skoraj neslišna in nevsiljiva je bila sedemdesetletnica, ki so jo vsi v soseski imenovali "milostljiva". Upokojena natakara je spremljala nočni program televizije do pol dveh zjutraj, zatem pa je poldrugo uro prebirala cenene pogrošne romane in potem kajpak spala do enajstih. Zato se je je prijel vzdevek "milostljiva". Prav nič je ni motilo, da je bil njen sin Joža brez službe tudi na višku poletne sezone, ko je v letoviščih primanjkovalo natakarev. Občasno je res delal, kidal sneg pozimi, poleti pa vlačil premog, a je težko prigarani denar sproti zapil.

NAŠA ZGODBA

AMICA ZIDAR

DA NE BI ŠLA POMLAD MIMO

Polda, postarana in vase zgrbljena, se ozre skozi okno. Nad hišo je še nekaj zaplat snega, ampak prve rože že silijo iz zemlje.

"Za letos sem ji ušla. Tako samotno je tu, da še smrt noče priti, odveč ji je," dihne veselo in med gube se ji naseli radost.

Polda se veliko pogovarja s seboj. Pravi, da bi se ji drugače še jezik polenil in misli z njim. Tega se boji. Spet stisne iz sebe: "V ta odročni svet nihče ne usmeri rad koraka. Otroci pa, saj ni, da bi človek govoril. Menda so se preobjedli kruha. kruhova pijanost pa je tako najhujša, vse zastrupi."

Globoko vzdihne, na stežaj odpre okno. Rezek zrak, poln hostne svežine, ji osvrkne lica, zabriše otožnost.

"Da ne bi šla pomlad kar tako mimo," zavzdihne. Obledelo temno ruto potegne z glave, spravi jo v omaro. nadeni si zelenkasto z velikimi rožami. Na zapeček odloži črn predpasnik, zamenja ga s svetlim, pisanim. odpre še druga okna, okenca. Briše prah po starih podobah, po lesenem križu v kotu, po poličkah in omarah. Povsod so spomini, bolj živi so kot včerajšnji. Spomini na pet otrok, na njenega Franceta. Deset let bo že, kar ga je pokopala češnja. Tako previden je bil vedno. Takrat pa... Veja ga je oplazila. Usoda. Nje ne odvmeš. Otroci so potlej kar sfrčali. Fabrika jih je zvalila. Samo zdaj jim je

prava mačeha. Da jo zapirajo, se sliši, delavci pa na cesto. Morda bo kdo le prestopil domači prag."

Ob oknu je kletka z grlico. "Ti revica. Te stiska? Zleti, le zleti. Drugače boš še pomlad zgrešila," reče in odpre kletko. Grlica se vrti po njej. Priklanja se, sprosto pa ne ve kaj početi. Kar odveč ji je.

Polda modruje: "Na vse se navdiš. Tudi na kletko."

Briše naprej. Sklednik, oskrbljene lončene posode, črne lonce. Zvrhana je spominov na polne skledke žgancev ali črnega močnika, na skrebiranje žlic.

"To je pesem! Še vedno živi v meni."

Strese metlo, obriše burkle, ognjišče in misli se ji spet zlijejo v besede: "Osem, deset hlebcev črnega kruha na teden. Pomlaili so ga do zadnje drobtinice."

Z metlo podrgne po kotih in jo otrese pred pragom. Pogleda vhodna vrta. Starost se jih je dotaknila. Obledela so, vegasta. Potem gre h kletki in zbeza grlico, da zleti ven.

"Odletela si. Tako je to: na koncu si vedno sam."

Tesno ji je v srcu, v prsih jo stiska. Sede na majavo klopico pred hišo. Poravna si ruto, pogladi predpasnik in čaka. Čaka.

"Koga čakam? Otroke? Grlico? Pomlad? Ne vem. Ne vem."

Čaka in čaka. Morda na pomlad. Da ne bi kar tako šla mimo.

FOTO: M. MARKELJ

Dobro jutro, smeh!

Pri novomeški založbi Erro je te dni v knjižni zbirki Veronika izšla knjiga DOBRO JUTRO, SMEH, ki jo je podpisal dolgoletni novinar in publicist Slavko Dokl iz Novega mesta. V njej je natisnjenih okoli sto šestdeset anekdot o dolenjskih in belokranjskih obrtnikih, od katerih jih je sedemnajst opremljenih s celostranskimi ilustracijami trebanjskega likovnika Bogdana Breznika. Gre torej za delo, ki prinaša zajedno prgišče humorja, zraslega na domačem zelniku, med našimi ljudmi. Avtor je te kratke in šaljive zgodbe zbiral in zapisoval kar dobro leto. Trideset pripovedovalcev iz različnih krajev na obeh straneh Gorjanec (v knjigi so navedeni) mu jih je natreslo blizu petsto ali še za dve taki knjigi, kakršna je pričujoča. Obe sta na zavihku platnice tudi že napovedani: druga bo imela naslov Dober dan, smeh, tretja pa Dober večer, smeh. Torej se nam obeta kar nekakšna trilogija dolenjsko-belokranjskega obrtniškega humorja.

Zbirka anekdot Dobro jutro, smeh je torej prva od napovedane trilogije. V njej se vrstijo najrazličnejše smešne prigode, ki so se nekoč zgodile znanim rokodelcem oziroma obrtnikom širom po Dolenjski in Beli krajini. Med njimi je bilo veliko takih, ki so bili namazani z vsemi mogočimi žabami in so smešen pripetljaj marsikdaj sami zakuhali. Kdo od starejših, na primer, še ni slišal za burke, ki jih je uprizorjal šaljivec Štembur, znani kandijski gostilničar in župan Josip Zurec? Kdo ne za zbadljivke, s katerimi so se obkladali Windischer, Hratar in že omenjeni Štembur? Toda v tej galeriji glavnih junakov anekdot ne nastopajo samo Novomeščani in ne samo gostilničarji, čeprav je res, da je gostilničarskih šaljivih zgodbic v tej knjigi razmeroma največ. Sicer pa, kje je bolj pravišnji prostor za humor in smeh, kot je to gostilna, kjerkoli je že!

Knjiga takšne vrste je namenjena predvsem kratkočasenju, razvedritu, zabavi. Ob prebiranju Doklove zbirke anekdot pa pred bralcem ne oživijo le iz polpozabe iztrgani človeški liki, ampak tudi dogajanja v dolenjskem in belokranjskem obrtništvu med obema vojnama.

IVAN ZORAN

Ognjeni žar

Usodna moč ljubezni je navdihnila prenekaterega avtorja, da je za snov svojih literarnih stvaritev izbral to neizčrpano in vedno aktualno tematiko. V slovenski literaturi imamo poleg obsežnega ljubezenskega pesništva tudi vrsto proznih del, posvečenih ljubezni. Pomislili bi, da ni mogoče več povedati nič kaj pretresljivo novega, kar pa seve-

da nikakor ne drži. Dokaz je najnoveje delo našega priznanega "istrskega" pisatelja Marjana Tomšiča OGNJENI ŽAR, ki je nedolgo tega izšlo pri založbi Mihelač. Pisatelju je uspelo napisati "romaneskni spev" ljubezni, ki učinkuje izredno sveže, prepričljivo in čustveno močno, predvsem pa prijetno preseneča zaradi velike iskrenosti in odprtosti zapisovanja čustvovanja brez zajedljive samoirrije, ki je skoraj kronično prisotna v sodobni slovenski prozi.

Ljubezen med moškim v jeseni življenja in mladim dekletom ni nov motiv, ne nazadnje ga poznamo iz sloveske klasike, iz Tavčarjeve povesti Cvetje v jeseni, vendar je Tomšič motiv zasnoval in obdelal povsem drugače. Gre za izpisovanje plimovanja silne ljubezni, ki se nezadržno, skorajda mistično vname med slikarjem, razmišljajočim samotarjem v jeseni življenja, ter rosno mladim dekletom. Pisatelj v obliki dnevninskih zapiskov, razmišljanj in pisem v poetično nadahnjeni prozi razkriva vse šine in prepade, po katerih hodita zljubljenca, ko poskušata usodno strast in zavezanost rešiti pred propadom. Kljub popolnemu ujemanju dveh zljubljenih duš in src, je njuna ljubezen ogrožena; poleg okolja, ki pač le stežka sprejme takšne zveze, je tu usodnejša velika razlika v letih, ki opozarja na nezmožnost daljšega trajanja ljubezenske zveze v njeni telesnosti, ki pa se po težni logiki ljubezenskega čustva kaže kot neločljiv del celote. Na nek način se udejanjata prastari splet erosa in smrti ter dualizem duše in telesa. Junak pripovedi se tega zaveda, zato poskuša najti pot v duhovno nadaljevanje silovitega ognjenega žara, ki mu je razsvetlilo življenje. Konec knjige odpira možnost take poti.

Najnovejšo delo Marjana Tomšiča je knjiga, ki bo gotovo našla veliko navdušenih bralcev in, brez strahu, da bi bilo slišati zguljeno ali smešno, lahko zapišemo, da gre za lepo, branja vredno knjigo.

MILAN MARKELJ

telegrami

- Naš znani etnograf in kulinarik dr. Boris Kuhar je v samozaložbi izdal knjigo DOLENJSKA KUHINJA o značilnih dolenjskih vsakdanjih in prazničnih jedeh, kmečkih menutih ipd.
- Založba Obzorja je izdala zbir 19 študij zgodovinarja Franceta Filipiča OB RAZPOTJIH ZGODOVINE.
- TRI MAME SVETUJEMO DRUGIM MAMAM IN OČETOM je naslov knjige, ki so jo napisale novinarki Neva Železnik in Alenka Lobnik-Zorkoter psihologinja Marja Strojnik ter v nji izkušeni in znanja nabrali kopico nasvetov in modrosti o najzabavnejši in najlepši nalogi - vzgoji otrok.
- Mladinska knjiga je v zbirki Zlata knjiga izdala izbor tibetanskih pripovedk pod naslovom PRIPOVEDKE S STREHE SVETA.

Branimir Žganjer

Vajinega sinka imam neizmerno rada

15

Srečni so ljudje, ki se zadovoljijo z drobnimi rečmi in ne zahtevajo več od življenja.

XVI

Aetiae horrore comae (Od stranu lasje kvišku)

Odstavek, ki ga boste prebrali, je prepisan iz fantovega dnevnika. Pisanje je razdrobljeno in živčno. Nič čudnega! Mama je nenadoma zbolela.

"Še dandanes, ko je vse za mano, se zdrznem in zatrepčem, če zaslišim sireno rešilnega avtomobila. Na misel mi hodijo številni izrazi v jezikih, ki sem jih slišal ali jih deloma poznam, od italijanskega "pron-to soccorso" do novogrškega "prote beothesis." Tudi esperanto ima izraz "unua helpo" - mravljinci mi zagomazijo po hrbtu.

Mama je zbolela. Teško je hodila. Pri preiskavah so ugotovili poškodbo na žilah v abdominalnem delu. Sspecialistom sta bila že zmerjena za operacijo. Toda do nje ni prišlo. Na sv. Vida dan, 16. rožnika, je omahnila v kopalnici. Prizadeti možgani, ohromelost na desni nogi in desni roki. Z rešilcem so jo odpeljali v bolnišnico. Očka se je čisto izgubil. Nekaj dni je mamino življenje viselo na nitki. Vrstili so se dnevi in dnevi strašanske negotovosti. Vsak dan sem se vozil popoldan v bolnišnico. Toda nesreča nikoli ne pride sama.

Štiri dni po mamini nesreči je doletelo še očeta. Potožil mi je, da ga je nekaj stisnilo. Vso noč je prebedel na stranišču, tiščalo ga je na vodo, olajšati pa se ni

mogel. 19. rožnika na deževen dan kot sredi jeseni je moral v bolnišnico.

Zdravniki, nekdanji očkovi dijaki, ki jih je učil latinščine, so mu potegnili iz mehurja liter in šest decilitrov vode, nato je sledila operacija prostate in devetnajstdnevno bivanje v bolnišnici.

Tako sem se vsak dan vozil v bolnišnico, najprej k mami v drugo nadstropje, zatem k očku v pritličje. Očka se sicer boji slehernega stika z zdravniki, to pot pa se zase ni bal, pač pa ga je bilo strah za mamo, ker zelo počasi okreva. Po poldrugem mesecu so jo vso omotično prepeljali v zdravilišče Krapinske toplice.

Toda težave so se še vrstile. Vse je padlo na fantova ramena. V času, ko sta bila oče in mati v bolnišnici, je kupil nov tapon, posteljnino, prebelil strop z apnom, omislil si je dva nova tekača. Nihče mu ni pomagal pri kuhi paradižnika za ozimnico. Vložil je kumarice za zimo, nakupil fižol, hkrati pa naredil nekaj izpitov na fakulteti. Ko se je očka vrnil iz bolnišnice, sta se nekajkrat odpeljala z razmajano stoenko v Krapinske toplice k mami. Enajst let stara stoenka ni bila preveč ubogljiva, zato je fant posumil, da nekaj ni v redu. Zapeljal je avtomobil k avtomehaniku, svojemu nekdanjem sošolcu. Zlezla sta pod stoenko in ugotovila, da je vez ovisišča z zadnjim desnim kolesom razrahljana.

Okvara bi bila lahko usodna. Če bi se odtrgalo kolo na luknjasti cesti od odcepa Zagreb-Maribor proti Krapinskim toplicam, bi ne preživela. Zadostoval bi močnejši sunek in kolo bi odpadlo. Toda brez tega

obrabljenega in večkrat popravljenega vozila ne bi Boštjan prišel nikamor. Kratko in malo zmanjkalo bi mu časa. Tako pa je vse opravil, čeprav v življenjski nevarnosti.

XVII

Medico tantum hominem occidisse summa impunitas est

(Samo zdravnik ima pravico brez kazni ubiti človeka)

"Kaj hočeta? Nimam časa," se je namrščila gospa doktorica Marija Gnušovič, šefinja oddelka za prizadete. Prezgodaj postarana, neporočna ženska, samska in nesrečna, taka, ki že zjutraj sovraži ves svet, v popoldanskih urah pa samo sebe. "Ne morem vam veliko povedati, kajti šele zdaj sem prevzela oddelke." "Tale "zdaj sem prevzela oddelke" je bilo pred dobrim mesecem. Od pacientov sta oče in sin izvedela, da komaj enkrat tedensko pokuka v sobo pacientov, hitro pogleda okoli sebe, nekaj spregovori in jo otepe odhuri ven. Da bi si ogledala pacienta ali mu vsaj potipala utrip, ga malce opogumila, tej doktorici nikoli ni prišlo na misel. Takšen je pač njen delavniški

Sobote in nedelje so za bolnike tlaka in se jim najbolj bojijo. Če premorejo kaj moči, jim misli uharjajo domov in, če jih nihče od svojcev ne pride obiskati, se jim še bolj toži po domu. Mama je bila potrtta. Solze so ji polzele po obrazu, čeprav je bilo nekoliko fizioterapevtov, ki so z njo pridno vadili. Toda šele doma s pomočjo treh fizioterapevtov, ki so se druga za drugo pošteno potrudile, se je zadeva premaknila.

"Kaj misliš, če bi doktorici pomahal z bankovcem za 1000 mark pod nosom, ali bi postala prijaznejša in bolj zgovorna?" je vprašal očka Boštjana.

"Obljubila bi čudeže, pričarala gradove v oblakih, postala prijaznejša," je odgovoril fant, oče pa mu je segel v besedo.

Rudniški gasilci so veliko naredili sami

Bodo dobili odškodnino?

RUDNIK PRI KOČEVJU - Premogovništvo se je v tem kraju pričelo že leta 1803, ko je knez Auersperg dobil eno jamsko mero premoga. Kot je bogata zgodovina premogovništva, je tudi zgodovina rudniškega gasilstva. Sprva so bili za to zadolženi samo določeni delavci, pred 70 leti pa so ustanovili gasilsko društvo. Po ukinitvi rudnika je društvo prešlo pod upravo industrije transportnih sredstev in opreme Itas. Ves čas po vojni je društvo uspešno delovalo, saj so bili člani zelo delavni. Z uvedbo stečaja podjetja Itas so gasilci delili isto usodo. Stečajni upravitelj je prodal obe zgradbi, gasilec pa priznal še nekajletno uporabo za gasilsko dejavnost.

Za razumevanje problematike je treba poseči nazaj v tista leta, ko so rudniški gasilci s prostovoljnimi delom ob finančni pomoči Občinske gasilske zveze, številnih sponzorjev, s prirejanjem veselice in le s skromno pomočjo podjetja Itas v stečaju temeljito dogradili in obnovili poslopji za potrebe gasilstva. To dokazujejo tudi dokumentacija in zapiski, iz katerih je mogoče ugotoviti, da so člani nekdanjega Industrijskega gasilskega društva za obnovo stavb največ prispevali v svojem prostem času, zato menijo, da gre nekdanjim članom tega društva iz naslova njihovega vloženega dela in prispevkov pravica do odškodnine. Upajo, da jo bodo tudi dobili, ko bo končno le končan stečajni postopek podjetja Itas, saj imajo podrobno evidenco o opravljenem delu.

V. DRAGOŠ

HREN VELIKAN - Viki Bukovinski iz Brežic je za Savo pri Brežicah izkopal 72 centimetrov dolg hren, ki je na tehtnici pokazal en kilogram. Tako bo za velikonočne praznike s hrenom preskrbljen, samo šunka še manjka. (Foto: Oskar Gerjevič)

Z avtobusom na izlet!

Slaba tretjina naročnikov Dolenjskega lista, ki jih bomo povabili na zanimiv avtobusni izlet, je že izbranih. Računalnik je tokrat izbral med tistimi, ki so se na Dolenjski list naročili leta 1963, štirinajsta potnica pa bo Angela Simončič, Gradnja 6, p. Smarješke Toplice.

Vsak teden je po en potnik več znan tudi za avtobus, ki bo na izlet popeljal poslušalce novomeškega radia Studio D. Nazadnje je žreb izmed reševalcev nagrajdnega vprašanja določil, da bo na izlet odšel Jože Novak iz Gorenjih Laknic 20, p. Mokronog.

Evropi raje recimo: "Ne, hvala!"

Ob izsiljevanju

Kljub ponosu ob razglasitvi samostojne Slovenije sedaj spoznavamo, da je bila osamosvojitve le prevara, saj nas politika pelje v okove novega gospodarja. "Spremeniti morate ustavo, da bomo mi s svojim kapitalom lahko kupovali vaše nepremičnine, vašo zemljo, sicer so vam vrata v Evropo zaprta," so italijanski pogoji. Smo torej res samostojni? Kakšne grožnje in ponižanja še lahko pričakujemo? Nisem in nočem biti pesimist, saj geografsko smo na evropskih tleh, če nam to priznajo ali ne. Zame ne obstaja le alternativa Evropi - Balkan, ampak tudi srednja: samostojna in neodvisna dobrososedsko odprta pot. Če ne bomo znali sami spoštovati sebe in domovine, nas niti drugi ne bodo cenili. Za "Evropejce" smo le majhna, ekološko še sprejemljiva zelena oaza in košček novega tržišča za njihovo hiperonovotracijo.

Zakaj naši politiki, ki barantajo z usodo domovine, ne povedo, kaj nas čaka po vstopu slovenske države v Evropsko unijo, koliko cenovno bom morali plačati novemu gospodarju za užitke na robu evropskega blagostanja? Želim, da bi tudi mi uživali evropski standard, vendar ne za vsako ceno. Zakaj tako na hitro v Evropo? Morda Evropa potrebuje nas, naš položaj za pot na jug in vzhod, ali nas potrebuje tudi kot tampon med vročim Balkanom in hladno Evropo. Zakaj ne bi mi postavili pogojev? Prilagodimo svojo zakonodajo in standarde evropskim in se skušajmo s kvaliteto svojih izdelkov in storitev poizkusiti na zahtevnih trgih. Tudi Švica je v osrčju Evropske zveze, pa ni njihova članica in na nobenem področju zaradi ne vključevanja ne kaže izumiranja. Evropa torej da, vendar ne za ceno izsiljevanja. Ne dovolimo spreminiti ustave in omogočiti tujcem nakupa naše zemlje, saj bo to le prvi korak k tihim asimilaciji slovenskega naroda, ki se bo s časom stopil z evropsko nacijo, če bo tako heterogena združba Evropske unije sploh lahko dolgo zdržala! In kaj je v Evropi tako mamljivega: naraščajoči kriminal, brezposelnost, alkohol, droge, uničena narava, neonacizem...?

JAKA SEVER
Radohova vas 4
Šentvid pri Stični

Bivanje v izgonu pušča posledice

Pred nadaljevanjem parlamentarne razprave o predlogu zakona o žrtvah vojnega nasilja

V teh dneh se bo nadaljevalo marčevsko zasedanje državnega zbora, na katerem bodo poslanci obravnavali tudi predlog zakona o žrtvah vojnega nasilja. S tem zakonom naj bi slovenskim izgnancem 1941-1945 kot prvim civilnim žrtvam nacizma priznali, da so žrtve vojnega nasilja. Seveda se je po 50 letih pričakovalo, da bo ta zakon uredil posebno zdravstveno, socialno in pokojninsko varstvo za žrtve vojnega nasilja, ne glede na premoženjsko stanje in na starost v času, ko so bili izpostavljeni fizi-

čnemu in psihičnemu trpljenju v izgnanstvu in internacijskih taboriščih. Pri tem ne gre za nobene privilegije, ampak vsaj za delno izenačitev s tistimi povojnimi generacijami, ki takemu trpljenju niso bile izpostavljene.

Sodobna medicinska in psihološka znanost daje dovolj trdne dokaze, da imajo žrtve vojnega nasilja, ki so otroštvu preživele v izgnanskih taboriščih, posledice. Zato ni slučaj, da so 1987. leta v Oslu ustanovili Mednarodni socialno-medicinski center za zbiranje in analiziranje informacij o psihosocialnih posledicah in posttravmatskih stresnih motnjah zaradi psihičnega in fizičnega trpljenja v izgnanstvu, internacijskih taboriščih in vojnem ujetništvu. Center so ustanovili zato, ker so ugotovili, da so se pri mnogih žrtvah vojne pokazale posledice šele v starejših letih in prej niso bile ugotovljive.

Svetovna zdravstvena organizacija je izdala posebno publikacijo, v kateri so nekatera poglavja namenjena trajnim posledicam, ki jih imajo žrtve

vojnega nasilja ("Internationale Klassifikation psychischer Störungen" - ICD-10). Dr. Janko Kostnapfel je v knjigi "Z vojno po vojni", ki je izšla 1994, opisal tudi vsebino mednarodne kodifikacije ICK-10 iz leta 1991, ki v poglavju F 43.1(1) obravnava posttravmatske, obremenitvene motnje in Mednarodno klasifikacijo F 62.0(1), v kateri se kot ekstremno obremenitev štejejo koncentracijsko taborišče, vsakršno mučenje, doživljanje katastrofe, izguba staršev, izguba doma, dolgotrajne in življenjsko ogrožajoče situacije, doživljanje terorizma, odvzem svobode gibanja z ogrožajočo življenjsko nevarnostjo. O psihosocialnih posledicah izgnanstva govore tudi razne raziskave pri nas pa tudi izkušnje. In vse kažejo neugodne posledice zdravstvenega in psihološkega značaja, posebno pri ljudeh, ki so bili kot otroci izpostavljeni vojnemu nasilju.

Vse to govori za to, da v predlogu zakona o žrtvah vojnega nasilja ostane 13. in 14. člen, s katerima se v posebno dobo vsteva čas prisilnega izгона in bivanja v internacijskih taboriščih in predvideva možnost upokojitve pod ugodnimi pogoji. Ta dva člena sta z medicinskega in psihološkega vidika povsem upravičena. Prav tako pa tudi zahteva po popolnem zdravstvenem varstvu brez doplačil in pravica do vojne odškodnine.

Dr. FRANC ŽNIDARŠIČ

MOŽNOSTI ZA PETO KOLONO

Slovenska nacionalna desnica (SND) sprajuje vlado Republike Slovenije in za to pristojno notranje ministrstvo, kako bo ukrepalo v primeru zahtevkov za registracijo političnih strank, ki imajo svoje centre v tujini. Po naših informacijah so vložili zahteve za registracijo: HDZ (Hrvaška demokratska zveza, centrala na Hrvaškem), SDA (Stranka demokratske akcije, centrala v Bosni) in JUL (Jugoslovanska ultra levičar, centrala v Beogradu). Novi zakon o političnih strankah določa, da lahko politično stranko ustanovi 200 ljudi, ki so državljani Slovenije. Večina teh "prosilcev" pa ima poleg podarjenega slovenskega državljanstva še eno ali več državljanstev republik bivše Jugoslavije. Pri sprejemanju zakona v Državnem zboru smo desničarji ostro nasprotovali takšni dikciji in pravočasno opozarjali na možnost legalizacije pete kolone v Sloveniji. Od vlade zahtevamo, da javnosti pojasni trenutno stanje vlog za registracijo omenjenih strank.

PREDSESTVO SND
predsednik: SAŠO LAP

VEČJA SKRIB VARSTVU OKOLJA

TURJAK PRI VELIKIH LAŠČAH - Število prebivalcev v tem kraju in okolici raste, na kar so vplivale tudi nove gradnje stanovanjskih in ostalih zgradb. Da bi se gradilo bolj načrtno, je te dni pričel veljati predpis o prostorskih ureditvenih pogojih za KS in nekatere kraje v okolici. Po tem predpisu bodo morali bodoči graditelji posvetiti večjo skrb varovanju okolja, zlasti voda, in storiti več za gradnjo vodotesne kanalizacije in čistilnih naprav. Ti kraji so na nadmorski višini nad 500 metrov, kjer ni dovolj vodnih virov. S tem predpisom je na tem območju prepovedano skladiščenje naftnih derivatov. V prihodnje bodo posvečali več skrbi varstvu zraka in varstvu pred hrupom ter načrtnemu odstranjevanju odpadkov.

V. D.

PRVIČ KLUB SUHOKRANJSKIH ŠTUDENTOV

ŽUŽEMBERK - Suhokranjski študentje so v začetku februarja ustanovili svoj klub z namenom, da bi povezali študente na različnih področjih, predvsem pa popestrili družabno življenje na našem območju. V soboto so na svojem drugem zboru v Ribiškem domu v Žužemberku potrdili program dela, ki vključuje iskanje stalnega klubskega prostora, organiziranje športno-rekreativne prireditve, družabni izlet članov v gore in zabavo s komercialnim namenom. Na sestanku so povabili predstavnike društev in podjetij, da bi jih seznanili z njihovim delovanjem in programom. Direktor Iskre Keko Tone Konda in predsednik turističnega društva Žužemberk-Dvor Vlado Kostevc sta pokazala zadovoljstvo, da so se pobudili suhokranjski študentje, in izrazila željo, da bi mladi po končanem izobraževanju ostali v domačem kraju. V poletnih dneh načrtujejo spust po Krki, hkrati pa naj bi bila to tudi očistilna akcija v sodelovanju s turističnim društvom. Konec meseca bodo pripravili kresovanje za študente in vse ostale krajanje.

DRAGO JARC

Pijanec

Z rezjo je končno likof bil pa k sosedu malo sem zavil. Ko se vrnem od sosed, žena me grdo pogleda.

Je začela godrnjat, da ne pomagam ji rezin pobrat. Rekla je: "Pober se, kjer si bil!" pa sem spet čez par trenutkov pri sosedu pil.

Ubogi jaz naslednji dan! Po vinogradu sem javal neprespan. Žena pobira rezine, meni besede ne zine.

Pu kaj mi mar besed ženice za prijaznost skrite. V preletu pojejo mi piče, pogovarjajo z menoj se trte.

Tako pod nebom ptice žvrgolijo, da topilhi dni se veselijo. Tine čisto tiho šepetajo, da me že od prej poznajo.

J. MURN

Štiri leta boja proti sladkorki

Posavskemu društvu prva zahvalna listina?

BREŽICE - V začetku marca so člani Društva za boj proti sladkorni bolezni Posavja na letni skupščini za predsednika ponovno izvolili Ivana Živiča. Društvo po štirih letih delovanja združuje okrog 600 diabetikov te regije, njegova osnovna naloga pa je skrb za izobraževanje članov na področju samokontrole bolezni, boj za izboljšanje socialnih razmer ter organiziranje srečanj in izletov.

V letošnjem letu se bo društvo moralo prilagoditi novi zakonodaji - zakonu o društvih, zakonu o invalidskih in humanitarnih organizacijah ter zakonu o fondacijah. Konec leta so predstavniki Slovenske organizacije za boj proti sladkorni bolezni, kot so po novem poimenovali prejšnjo zvezo društev, obiskali ministrstvo za zdravstvo in tudi ministrstvo za delo, kjer sta tako dr. Božidar Voljč kot tudi državna sekretarka Anka Osterman pokazala razumevanje za težave diabetikov in obljubila pomoč pri

reševanju socialno-ekonomskega položaja bolnikov. Predsednik Slovenske organizacije Štefan Temlin obeta diabetikom boljše čase predvsem na osnovi tesnejšega sodelovanja s Centri za socialno delo.

Posavsko društvo tudi letos nadaljuje z aktivnostmi za pripravo nacionalnega programa za boj proti tej bolezni, ki naj bi ga septembra obravnaval državni zbor. V tem letu bodo s pomočjo dr. Vande Kostevc Zorko organizirali strokovna predavanja, obeležili dan posavskih diabetikov in šli na ekskurzijo v Prekmurje. Na pobudo iz Zagreba bodo začeli tesneje sodelovati s tamkajšnjim društvom.

Na skupščini društva je Štefan Temlin tudi predlagal, da bi posavsko društvo za uspešno štiriletno delo kot prvo prejelo zahvalno listino Slovenske organizacije za boj proti sladkorni bolezni.

BRANKA BJEGOVIČ

LEP USPEH RADIOKLUBA PREKOPA - Prvi april je bil za člane radiokluba Prekopa v Sežani pomemben dan, saj so se udeležili razglasitve rezultatov tekmovanja. Celo lansko leto je namreč potekalo državno prvenstvo radioamaterjev, ki so se pomerili v 24-ih SS UHF-VHF maratoni, kjer je sodelovalo okoli 200 slovenskih radijskih postaj v različnih kategorijah. Iz radiokluba SS9DDT Prekopa so se trije, člani Brane Čuk (z znakom S57MCB), Miro Robek (S57IVC) in Vasja Čuk (S57MCB), odlično odrezali, saj so zasedli drugo, tretje in šesto mesto. Za rezultate je šlo število vzpostavljenih zvez in oddaljenost. Miro, Vasja in Brane so največ zvez vzpostavili iz Planine nad Podbočjem, zato gre posebna zahvala lovski družini Podbočje, ki jim je delo omogočila iz bivaka na Planini. To je za radioklub Prekopa, ki letos praznuje 30-letnico obstoja, velika spodbuda za naprej in tudi za letošnje tekmovanje, ki se ga tokrat udeležujejo ekipno.

SREČANJE STAREJŠIH KRAJANOV - Krajevni organizaciji RK Trebnje in Štefan sta v trebanjskem gasilskem domu ob materinskem dnevu 25. marca pripravili srečanje starejših krajanov, med njimi sta bila tudi najstarejša krajana Amalija Zen in Viktor Germovšek. Pevci so pod vodstvom Rezke Majer in harmonikarja Toneta Bevca ter Lojza Podlogarja navzočim popestrili popoldan. Srečanje se je nadaljevalo s kulturnim programom, ki ga je povezovala Zvonka Falkner. Nastopili so tudi harmonikarji glasbene šole pod vodstvom prof. Tatjane Mihelič in recitatorji, med njimi 8-letni Rodič, ki je igral na orglice in glavniki pod vodstvom učiteljice Slavke Rajer. Da je srečanje tako uspelo, so pripomogli številni pokrovitelji, za prizadevanje delo pa so bila podeljena priznanja Zupanu Cirilu Pungartniku, Anici Kržan, Majdi Gačnik, Ivanu Stariču in Karitasu. (R. Majer)

BANKA VRNILA DENAR

NOVO MESTO - SKB banka v Novem mestu je poslala Novomeščanu 8.147 tolarjev. Občan se je nemalo začudil ob prejemu denarja, potem pa je zadevi prišel do dna: banka mu je poslala vsoto, s katero je on preplačal kredit, ki ga je bil v preteklosti najel pri tej banki. Občanu se je zgodilo prvič, da mu je kakšna ustanova kaj vrnila, zato ne ve, ali drugim nikoli nič ne preplača ali pa si drugi privoščijo slabša računovodstva kot SKB.

ODPRT RIBNIK PRILOZJE

METLIKA - Pred kratkim so metliški ribiči vložili do sedaj največjo količino krapov v svoj sportno-komercialni ribnik v Priložju pri Krasincu. Okoli 1.500 krapov čaka spretno belokranjske ribiče, da preizkusijo znanje in srečo ter potegnejo kakšno lepo ribo na suho. Odslej je ribnik odprt za ribolov vsak petek, soboto in nedeljo. Cene dnevnih kart in krapov so zmerne in ugodne.

I. J.

Na izlet vas bosta peljala Dolenjski list in Studio D

Tretje delovno srečanje v okviru CRPOV v Žužemberku

ŽUŽEMBERK - Na delovnem srečanju, ki je bilo v petek, 31. marca, so govorili o kulturni dediščini v krajevni skupnosti Žužemberk, saj je v tej dolini Krke kar 45 spomenikov naravne in kulturne dediščine. Do njih imamo zelo mačehovski odnos, stvari pa se le počasi izboljšujejo. Kaj storiti, je pojasnil dr. Marko Marin. Povedal je, da je bil Žužemberk v 12., 13. in 14. stoletju pomemben kraj, obrtniško zelo razvit, imel je čevljarstvo, usnjarno, odlično lesno industrijo, leta 1774 je dobil šolo. Ponaša se tudi s številnimi spomeniki, na primer z gradom, ki je bil že prvotno predvsem gospodarskega značaja. V Žužemberku je tudi vrsta sakralnih spomenikov, osrednje mesto med njimi pa zavzema cerkev sv. Nikolaja, ki se ponaša s freskami slikarja Janeza Ljubljanskega.

Potrebno bo marsikaj spremeniti, da bo turist v Žužemberku vztrajal, na primer: zaščititi lipo, ki vidno propada; temeljito obnoviti grad, ki bi moral odpreti vrata vsem, ki hočejo razviti turizem in obogatiti kraj. To že vrsto let poskušajo tudi otroci osnovne šole Žužemberk. Opravili so vrsto zgodovinskih in raziskovalnih nalog. Na Dvoru se ponašajo z bogato zbirko Marjana Mariča, ki že več let ne najde prostora. Po besedah dr. Marina je Dvor velikanski muzejski element in bi bil lahko prava evropska privlačnost. Škoda, da je KS Žužemberk v prvi fazi izpadel iz programa CRPOV in da se je KS Žu-

žemberk že v začetku izbire vasi odločila izpustiti tako pomembno dediščino.

S. MIRTIC

SODELUJEJO TUDI DOLENJSKI UPOKOJENCI

MARIBOR - Pred kratkim je Društvo upokojencev Maribor-Center na delovnem srečanju sodelavcev-upokojencev, piscev, predstavilo v Mariboru svoj doslej najboljše Zbornik ljudskih piscev društev upokojencev Slovenije z naslovom "Darovanje". V njem je na 240 straneh objavljenih 238 prispevkov (pesmi in proza) 35 piscev upokojencev. S svojimi deli sodeluje v "Darovanju" tudi šest avtoric iz Dolenjske, natančneje: tri avtorice živijo na Dolenjskem, tri pa so se rodile na Dolenjskem. Slavka Janežič, ki živi v Škocjanu, objavlja štiri prispevke, Jožica Lenardič, rojena na Muljavi (zdaj živi v Piranu), je objavila enajst prispevkov, Helena Sajko, rojena v Okrogu pri Šentrupertu (zdaj živi v Kopru), je objavila dva prispevka, Bernarda Uršič, rojena v Gradcu v Beli krajini (živi v Mariboru), je objavila deset prispevkov in Anica Zidar iz Mokronoga, priznana slovenska pisateljica, je objavila dva prozna sestavka.

B. A.

ZAKAJ NE BO PLAČAL DAVKA

Spet smo prejeli pismi Martine Černeta iz Kopa. Prvo govori o "razpiti črni gradnji obkoljske ceste". Takih njegovih pismom nekaj že objavljamo in jih ne bomo ponavljali. Zapisali smo tudi že, da bomo poročali o zaključku te afere po končnih ugotovitvah sodišča oz. sodišč (seveda če bomo o tem obveščeni). Tako je bralcem že popolnoma znano, da je bil Martin Černe proti gradnji obkoljske ceste (skupaj z nekaterimi redkimi posamezniki), velika večina ljudi ob tej cesti, raznih organov in organizacij pa je bila za gradnjo. Delna novost je le drugo njegovo pismo, za objavo katerega prosi. V njem sporoča Upravi za javne prihodke v Kočevju, da ne bo plačal katastrskega dohodka (davka) za lani, ker mu je bilo "s črno gradnjo obkoljske ceste odvzeto in poškodovano veliko njiv in gozdnih parcel, katerih lastnik ali solastnik sem, ter brez soglasja posekano veliko sadnega in gozdnega drevja" itd., in dodaja, da se zato na okrajnem sodišču v Kočevju vodi odškodninska pravda.

PRIJETNO IN KORISTNO

Smo majhen vrtec, ki deluje na Dvoru pri OŠ že 9. leto. Prostorji so majhni in tiski, v njih delujeta dve skupini - PS in mešana skupina 3 do 5-letnih otrok. Da bi bilo delo lažje in bili otroci zadovoljni ter se primerno razvijali, sodelujemo z različnimi delovnimi organizacijami. Že dolga leta tudi s tovarno Novoles, ki nam pomaga s svojimi odpadnimi proizvodi. K temu pisanju nas je spodbudila otroška pisalna miza, ki nam jo je podarila tovarna Novoles - Žaga Soteska kot svoj inovacijski proizvod. Miza je namenjena predvsem vrtcem, je lično izdelana, ima primerno obdelane robove, je primerna otrokovi višini in zelo preprosta. Otroci radi sedijo k njej in ustvarjajo. Tovarni se lepo zahvaljujemo. Z izdelkom smo zelo zadovoljni, saj nam pride prav zlasti v tem času, ko je denarja za nabavo novih sredstev vse manj. (Otroci in delavke VVO Dvor)

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke bomo poslej objavljali pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa bodo opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne bomo objavili prispevka, ki bo napisan žaljivo in z namenom zaničevanja, ali če bo nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanaša (13. člen).

občine Črnomelj, kakor tudi številko uradnega zapisa dela magnetograma. In končno v tej vlogi nisem nikogar prosil za mnenje oz. zahteval, da mi odgovarja na zvita pravniška vprašanja. Če bom kdaj to storil, bom to izpeljal na običajni uradni način in najbrž bo to mnenje dal v imenu sveta g. J. Strmec, če se bo svet ali njegov predsednik tako odločil. Če pa ne, bo to izzvenilo kot prijateljsko prepričevanje, da nekdo res ni zavijal na levo, ampak nasprotno od desne. No in v tem primeru bi bralec lahko našel kakšno podobnost med mojimi in Mužarjevimi prispevki!

TOMAŽ BURAZER

Bioenergetik - čer ali svetilnik

Dol. list št. 12, 23. marca

K pisanju me je spodbudil prispevek novinarja Martina Luzarja o bioenergetiki z Rateža. Z veseljem lahko napišem, da sem bila njegova pacientka. Obiskala sem ga 20-krat, vedno z veseljem, saj je bilo moje zdravje iz dneva v dan boljše. Tudi ostali pacienti, ki jih ni bilo malo, so pripovedovali o boljšem zdravstvenem stanju. Na vseh seansah, ki jih je imel g. Ivan, pa nisem nikoli slišala, da bi govoril: "Dudek sem jaz, Dudek si ti, Dudek smo mi vsi," kot je to dala napisati gospa "Pirčeva pacientka" iz Posavja. Zato ni lepo, da pišejo neresnične stvari, resnica pa tudi ni tisto glede cene. Denar, ki ga pušči pri bioenergetiku, ni omembe vreden, zato mislim, da g. Pirč zasluži samo pohvalo, in želim, da bi bil še dolgo med nami in bo tako pomagal zares bolnim ljudem.

Njegova pacientka Sonja Novo mesto

Ponos ali spodvihan rep?

Dol. list št. 13, 30. marca

V resnično predolgi polemiki o "Spodvihanem repu" bralci vse bolj izgubljajo jasno sliko dogajanj na takratni seji sveta občine Črnomelj, zato dajem zadnje pojasnilo:

V prejšnjem Dolenjskem listu svetnik Mužar navaja, da je enako kot jaz zaprosil g. J. Strmca, naj mu odgovori na dve konkretni vprašanji. Žal v omenjenem postopku ne najdem nobene enakosti! Iz moje prispevka je bilo razvidno, da sem v imenu stranke dal uradno vlogo na vložišču občine Črnomelj. Naslovljena je bila na tajništvo, ne na g. J. Strmca. V svojem prispevku sem navedel tudi številko vloge, overjene na vložišču

EKOLOŠKA UČNA URA - Turistično društvo Sinji Vrh je pretekli mesec nadaljevalo z lani začeti oledpevalnimi akcijami v desetih najjužnejših slovenskih vaseh. Sanirali so studence, obnovili kamnite oboke nad zajetji vode, obsekali drevje, uredili okolico pokopališč na Sinjem Vrhu in v Špeharjih. V petek pa se je 67 učencev 6. in 7. razreda vinskih osnovnih šol s člani turističnega društva in širini učitelji lotilo 27 divjih smetišč. Šola je ekologijo vključila v letni načrt, ob pobiranju smeti pa so otroci v praksi spoznali, kako se ne smejo obnašati do narave. Med drugim so iz jame potegnili tudi star avtomobil (na fotografiji). Sponzor tokratne akcije je bila zavarovalnica Tilia. V maju bo turistično društvo skupaj s Hrvati čistilo še bregove Kolpe. (Foto: M.B.-J.)

Lado Kocijan:

Pet partizanskih napadov na Žužemberk (3)

Peti napad na Žužemberk je bil izveden pod posebnimi okolnostmi od 1. do 4. maja 1944. leta.

VII. korpus je dokaj uspešno kontroliral in obvladoval svoje operativno območje, ki je obsegalo ozemlje med Savo in Snežnikom ter prgo Ljubljana-Postojna in Kolpo. Na Dolenjskem je XV. divizija z eno do dvema brigadama držala v stalni blokadi nemško-domobranski postojanki v Novem mestu in Kostanjevici, z ostalimi enotami pa zavarovala svobodno Belo krajino. XVIII. divizija je delovala skupaj s hrvaškimi partizani v gornjem toku reke Kolpe in Gorskem Kotarju, XIV. divizija pa je operativno pokrivala Notranjsko in posebno še Ribniško dolino, kjer je bilo več nemško-domobrskih utrjenih postojank: Kočevje, Vel. Lašče, Ribnico, Zdenosko vas in Sv. Antona. Po odhodu XIV. divizije na Stajersko v začetku 1944. leta je štab VII. korpusa pregrupiral svoje enote in istočasno določil operativne cilje za sledeče obdobje in to na Ribniško dolino, saj so sovražne enote iz teh postojank s svojimi izpadi in vdori vse bolj ogrožale centralni del korpusnega operativnega področja, to je gornji tok doline Krke in Rog, kjer je bila naša glavna materialna in bolniška baza in Centralno vodstvo.

Štab korpusa je takoj po odhodu XIV. divizije iz njegove sestave vrnil XVIII. divizijo iz Gorskoga Kotarja, ki je z delom enot prevzela blokado Kočevja, z ostalimi pa začela demonstrativne napade z namenom da vznemiri sovražne postojanke v Ribniški dolini ter tako prepreči nemško-domobrskim enotam izpade iz postojank proti gornjemu toku Krke in Rogu. Istočasno je bila premeščena

glavnina XV. divizije na teren v Suhu krajini, s čemer se je okrepil tudi borbeni pritisk na sovražne postojanke v Ribniški dolini. Štab VII. korpusa se je zavedal, da razpoložljive enote ne morejo obvladati vseh postojank v Ribniški dolini, zato se je odločil, da bo nekatere postojanke samo demonstrativno vzmerniral, nekaterim zadal resnejši udarec, nekatero pa obvladal. Tako je ostalo Kočevje blokirano, na Velike Lašče je bil izveden demonstrativni napad, dokaj resen udarec, posebno z uporabo artilerije, pa je bil zadan posadki v Ribnici; organiziran je bil tudi odločen napad na posadki v Zdenski vasi in pri Sv. Antonu.

V tem času je na prostoru med Savo in Krko štab korpusa pustil samo zapadnodolenjski odred. To pa je bilo tvegano, kajti koncentracija glavnine korpusnih enot v Ribniški dolini ni ostala neopažena. Sovražnik se je nato odločil za izredno domiselno ravnanje. Da bi razbremenil partizanski pritisk na posadke v Ribniški dolini, so se Nemci odločili namesto za pojačanje in pomoč napadenim posadkam za vdor v hrbet VII. korpusa, na njegovo vitalno operativno področje, v Mirensko in Trebanjsko dolino pa vse do reke Krke. Pri tem so vzpostavili vrsto garniziranih posadk v Žužemberku, Dobravi, Dobrniču, Trebnjem, Mirni Peči in Trzišču. To pa je bil že prevelik izziv in štab VII. korpusa je reagiral na novonastalo situacijo. Ob konzultaciji poveljnikov obeh divizij in brigad je bila sprejeta odločitev, da preneha z napadno operacijo v Ribniški dolini in takoj pripravi protiidarec, s katerim bo sovražniku onemogočil, da bi utrdil novopostavljene postojanke.

XVIII. divizija, ki je bila šibkejša, je ostala na južnem robu Suhe krajine za blokado postojank in zapiranje smeri proti gornjemu toku Krke. XV. divizija brez ene brigade, ki je blokirala Novo mesto, je bila skupaj z Zapadnodolenjskim odredom in vso razpoložljivo artilerijo usmerjena proti nemško-domobrskemu vdoru v mirensko-trebanjsko dolino in dolino Krke z nalogo, da se likvidirajo vse novopostavljene okupatorske postojanke.

Prvi cilj protiidarja je bil seveda Žužemberk. Toda za napad na Žužemberk je bilo nujno poprej zavzeti postojanko na Dobravi, oddaljeni komaj 2 km, in solidno blokirati Dobrnič, oddaljen 8 km. Že 25. aprila je ZD odred začel demonstrativen napad na Žužemberk, istočasno pa je del artilerije vzmerniral posadko pri izgradnji fortifikacij. Za napad na Žužemberk je bila od štaba XV. divizije odrejena Gubčeva brigada, ki naj bi poprej obračunalna s posadko na Dobravi. XII. brigada je dobila nalogo blokirati posadko v Dobrniču in tako zaščititi gubčevcem hrbet. Ostale enote so imele nalogo zavarovati ogrožene smeri k Žužemberku. Na Gubčevje je bilo torej težišče dejstev divizije. Vedeli smo, da bo boj trd in neizprosen in da Žužemberka ne bo mogoče zavzeti v enem zaletu. To je bil naš tretji napad na Žužemberk. Večina nas je dobro vedela, kaj je pred nami, a povelja so bila nedvoumna: postojanka mora pasti!

Glavni napad se je začel 30. aprila zvečer, ko je Gubčeva napadla Dobravo. Bile so pripravljene grupe bombašev in še posebej grupe za požar, saj so izvidniki ugotovili, da je posadka, ki se je noč in dan utrjevala, vk-

ljučila v obrambni sistem tudi nekaj močnejših zidanih hiš in še posebej cerkev, kjer je imela podnevi mitralješko gnezdo in opazovalnico. Lahko rečem, da je bil naš napad taktično presenečenje za posadko. Sicer je sovražnik odkril, da se približuje ena od grup, vendar, tako izgleda, je napadeno ocenil, da gre za izvidnico. Vpad gubčevcev je bil tako bliskovit, da nasprotniku ni uspelo zavzeti obrambnih položajev. Kljub večkratnim poskusom ni mogel priti v cerkev in zvonik, ker je bil vhod pod močnim mitraljejskim ognjem gubčeve jurišne grupe. Tako je cerkev ostala nedotaknjena. In prav tu je obramba posadke začela popuščati. Vdor napadalcev je bil vse uspešnejši in posadka je bila prisiljena na umik, ki pa se je hitro spremenil v pravi beg vsmeri Trebnjega. Dobrava je v nekaj urah padla in Gubčeva se je takoj pripravila za naskok na Žužemberk z vsemi štirimi bataljoni, v rezervi pa je obdržala bataljon X. brigade, ki ji je bil dodan v pojačanje.

Natančnih podatkov o posadki v Žužemberku ni bilo, ocenjeno je bilo, da šteje okrog 400 mož. Obvladati to pa ni šala, saj je bil del posadke za skoraj meter debelimi zidovi. Vedele so se, da sta tu del 13. SS polka in 31. četa domobrancev iz Novega mesta, ki so sodelovali 13.3.1944 pri napadu na Cankarjev bataljon na Javorovici. Torej je bilo vsaj za te enote jasno, da imajo dobre borbene izkušnje. Imele so tudi nekaj artilerije in tankov. Za utrjevanje so imele 8 dni, kar tudi ni tako malo, posebno še, ker so posedle objekte, ki so jih urejali še Italijani. Iz danes nerazumljivih vzrokov partizani nikoli nismo onesposobili teh obrambnih objek-

SEJEM KAPITAL - Finačni sejem Kapital, ki so ga na ljubljanskem gospodarskem razstavišču letos pripravili tretji, dobiva vse večji pomen, na njem pa se je letos prvič samostojno predstavila Dolenjska banka. Novomeška zavarovalnica Tilia je na sejmju že tretjič, tokrat pa se je predstavila (na sliki) skupaj z dolenjskimi družbo za upravljanje investicijskih skladov Vizijo, katere večinski ustanovitelj je, in Dolenjsko borzno posredniško družbo, ki so jo pred nedavnim ustanovile Krka, Dolenjska banka, Tilia in metliška Beti. Poleg predstavitev družb in predavanj s finančnega in kapitalnega področja so na sejmju uprizarili tudi avkcije vrednostnih papirjev, zlata in nakita.

KAPUCINKA EDINA SPOMINJA - Prav nič ni do sedaj na novomeškem Novem trgu spominjala, da je tu nekdanji kapucinski samostan. Tamkajšnjih kapucinarjev se je pred otvoritvijo novega gostinskega lokala spomnil Robi Tratik (drugi z leve v družbi novega lokala) z Rake, ki se je, preden je dal lokalu ime, posvetoval s starimi Novomeščani. Izmed večih dobrih predlogov, kot so naprimer Sance, Na vratih, Pod Kostanji ali Kapucinar, so izbrali rožo, ki so jo tamkajšnji menihi gojili na svojih vrtovih in je prav po njihovem redu imenovana kapucinka. V poplavi osladnih tujih ali pa le tuje zvenceh imen novomeških lokalov je Kapucinka izjema, po kateri bi se spodobilo zgledovati. (Foto: I. Vidmar)

JAMA SPET ODPRTA ŽE TO NEDELJO - Kostanjeviški jamarji so se v preteklih dneh lotili temeljitega čiščenja jame Studene in okolice, popravili so cestno kapti ponavadi se 1. maja jama odpre za turistične ogled. Jamarji bodo letos storili nekoliko prej. Tako bo že to nedeljo organizirana vodniška služba, potem pa vse do 31. oktobra vsako soboto, nedeljo in državne praznike od 10. do 18. ure. Ogledi jame so za organizirane skupine možni vsak dan, če se prej dogovorite po telefonu. Na voljo sta dve številki: 0608 87-542 in 0608 87-034. (Foto: T. Gazvoda)

to. Močni objekti na trgu in obe cerkvi, Cvibelj in Zafara z župniščem, so bili spremenjeni in trdnjavo z dobro organiziranim ognjenim sistemom za medsebojno podporo posameznih odpornih točk.

Ko smo vse to na svojih izhodiščnih položajih opazovali, nam je bilo jasno, da nas lahko reši samo artilerija, ki bi nam naj omogočila vdor oz. približevanje bombašev in minejev, da opravijo svoje. Iz izkušenj iz Ribniške doline smo imeli neizmerno zaupanje v artilerece. Niso nas razočarali! Vsa razpoložljiva artilerija je bila razporejena na položaje za neposredno streljanje. Prav predzrni so bili, saj so tako topove izpostavljali veliki nevarnosti.

Začel se je pravi pekel. Po pricizni artileriji, v kateri je bilo uničeno več bunkerjev, se je začel juriš Gubčeve. Dosežen je bil uspeh na trgu, toda 2. maja ob zori je posadka na trgu ob podpori tankov prešla v protinapad. Mi nismo imeli sredstev za protitankovsko borbo in oba bataljona sta bila prisiljena na umik na izhodiščne položaje. Že okrog 9. ure zjutraj je posadka dobila podporo aviacije, skupina 12 avionov je neusmiljeno bombardirala naše položaje. Vas Reber je bila vsa v plamenu, težko sta bili prizadeti tudi Bogdanja in Dračva vas. Na srečo bombardiranje artilerije ni imelo posledic, saj so artilerici pravočasno spremenili svoje položaje. Sovražnik je s temi dejstvi povsem jasno pokazal svoj namen: ostati v Žužemberku!

2. maja zvečer se je napad nadaljeval. Gubčeva je v borbo uvedla tudi bataljon X. brigade, ki je bil v njeni rezervi. Napad artilerije je bil usmerjen na posadko na Cvibelju; z več direktnimi pogodki je dobesedno zdrobila in porušila to obrambno točko, zvonik, v katerem je bilo več mitraljezov, je padel na cerkveno streho, dvignil se je oblak prahu in prav pod to zaščito je preživel del posadke

pobegnil na Zafaro, pod zaščito tamkaj, ki je bil na križišču. Cvibelj je padel in obrambna organizacija je bila s tem načeta. Istočasno so iz več smeri, iz Kočevja, Novega mesta in Stične, iz Kočevja, Novega mesta in pomoč. Uspela se je prebiti samo ena skupina iz Novega mesta, ki je krenila izven komunikacije, po gozdu, prebrala zasedo XII. brigade na Brezovi Rebrti ter občutno ojačala že utrjeno posadko na Zafari. Na trgu je bil pritisk napadalcev tako močan, da je posadka bila prisiljena na umik, prebrala se je na Zafaro. Predhodno je izvršila še protinapad in v eni hiši, ki so jo zažgali, je zgorelo 12 gubčevcev. Sedaj je bilo že vse jasno: vsa posadka, okrog 700 mož, je bila na Zafari. Imela je veliko avtomatskega orožja in vse pristope držala neprestano pod močnim zapornim ognjem. Pogoj za naš uspeh je bil samo v močnem artilerijskem ognju.

Artilerici so kljub za ta čas izredno hladnemu vremenu pregazili Krko in na rokah privlekli v Zdenski vasi vzplenjen protitankovski top na Zafari ter neposredno streljali na zadnjo obrambno točko na Zafari. Granate so padale skozi vrata in okna v cerkev. Zadet je bil zvonik in zvonovi so s treskom padli. Kronist artilericev je oddal dan zapisal: "Protitankovec je oddal silen ožen na Zafaro. Granate so padale skozi okna in vrata in uničevale posadko. Že po nekaj ustrevalnih granatah sta se začela podirati zvonika. Padli so zvonovi in skozi dolino je padec močno odzvanjal. Posadka je začela bežati iz cerkve."

Seveda ni resnica, kar je zapisal Žajdela v Slovencu, da je bil ta top postavljen na oltar na Cvibelju. Kdo bi le dvignil 2 toni težak top, in to na oltar, kjer je prostora komaj za kolen in sveče pri maši? Sicer pa to ni edina nesmiselna laž, ki jo je avtor napisal, saj je bil za klevetanje zadnja leta že kar nekajkrat obsojen.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 13. IV.

SLOVENIJA 1
9.45 - 0.20 TELETEKST
10.10 TEDENSKI IZBOR
NANA, MALA OPICA, 1/4
10.20 POKAL, EBU DRAMA
10.45 ARHIV ZEMELJE, amer. poljudnoznanstvena serija, 10/14
11.15 PO DOMAČE
13.00 POROČILA
13.05 OČIT KRITIKE, ponov.
15.35 HOJA PO ŽERJAVICI, ponov. angl. drame, 2/3
16.25 SLOVENSKI UTRINKI, oddaja madžarske tv
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ZIV ZAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 STIRI V VRSTO, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 KOMISAR REX, avstrij. nadalj., 2/15
21.00 TEDNIK
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.20 ŽARIŠČE
22.40 POSLOVNA BORZA
22.55 SOVA
BROOKLYNSKI MOST, amer. naniz., 1/22
23.25 JALNA, franc.-kan. nadalj., 9/16

SLOVENIJA 2
12.35 - 0.05 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 14.40 Kinoteka: Humoreska, (amer. film, ČB) - 16.40 Tedenski izbor: V vrtincu - 17.25 Sova (ponov.): Princ z Bel-Aira (amer. naniz., 1/24); 17.55 Jalna (franc.-kan. nadalj., 8/16) - 18.45 Že veste - 19.15 Tok tok, oddaja za mladostnike - 20.05 Moški, ženske - 21.05 Umetniški večer - 21.30 Mahabharata (angl. nadalj., 4/6) - 22.25 Posnetek finala PEP v košarki (m)

KANAL A
7.00 Video strani - 10.05 TV prodaja - 10.15 Luč svetlobe (ponov. 403. dela amer. nadalj.) - 11.05 Trojska vročica (ponov. 20. dela amer. naniz.) - 11.55 TV prodaja - 12.10 CMT - 16.05 TV prodaja - 16.15 Dance session (ponov. oddaje o plesu) - 16.55 Zasedo (ponov. oddaje o akt. dog.) - 18.00 Magnetoskop (glasbena oddaja) - 18.45 TV prodaja - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (404. del amer. nadalj.) - 20.00 Pred poroto (38. del amer. naniz.) - 20.25 Poročila - 20.30 Hitlerjev SS (2. del angl. drame) - 21.55 Kino, kino, kino (ponov. oddaje o filmu) - 22.45 Magnetoskop (ponov.) - 23.45 CMT

HTV 1
7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.05 Imperatriz - 12.50 Maske (franc. film) - 14.30 Šolski program - 15.30 Program za otroke in mladino - 16.30 Poročila - 16.40 Z jadrni okoli sveta, 1/12 - 17.45 Hrvaska danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.10 Kvizokoteka - 21.30 Ekran brez okvirja - 22.40 Moč denarja - 22.50 S slika na sliki - 23.30 Poročila - 23.35 Sanje brez meja

HTV 2
15.55 Video strani - 17.35 Don Kihot (serijski film, 2/5) - 18.25 Kambodža (dok. film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.10 Svet narave (dok. oddaja) - 21.05 "Jeves in Wooster" (hum. serija 11/12) - 22.00 Don Kihot (serijski film 3/5) - 22.50 Večer z vami (zabavno glas. oddaja)

PETEK, 14. IV.

SLOVENIJA 1
9.45 - 1.45 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.20 TEDENSKI IZBOR
RISANKA
10.40 ZLATOROG
10.55 ROKA ROCKA
11.45 SVET NARAVE, ang. poljudnoznanst. serija, 2/10
12.35 ŽE VESTE
13.00 POROČILA
14.15 KAM VODILO NAŠE STEZICE
15.15 MOJA PRIJATELJICA MAX, ponov.
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 HUGO, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 POGLEJ IN ZADENI
21.40 TURISTIČNA ODDAJA
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.20 ŽARIŠČE
22.55 SOVA
BROOKLYNSKI MOST, amer. naniz., 2/22
23.10 JALNA, franc.-kan. nadalj., 10/16
23.55 KAMENJE IBARRE, amer. film

SLOVENIJA 2
12.15 - 23.35 Teletekst
12.30 Video strani - 13.00 Tedenski izbor: Vrtnice in peteršilj (danska hum. serija, 1/5); 13.50 Omizje; 15.50 Osmi dan - 16.40 Sova (ponov.): Brooklynski most, (amer. naniz., 1/22); 17.10 Jalna (franc.-kan. nadalj., 9/16) - 18.00 Evangelistično bogoslužje (prenos) - 18.50 Znanje za znanje - 19.15 Poglej me! - 20.05 Westbeach, (angl. nadalj., 2/10) - 21.10 Krizev pot (prenos)

KANAL A
10.05 TV prodaja - 10.15 Luč svetlobe (ponov. 404. dela amer. nadalj.) - 11.05 Pred poroto (ponov. 38. dela amer. naniz.) - 11.30 Ameriški deset (ponov. glas. oddaje) - 12.15 CMT - 16.25 TV prodaja - 16.35 Hitlerjev SS (ponov. drame) - 18.00 Pozitiv + (glas.)

17.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.05 Imperatriz - 12.50 Obala v megli (franc. film) - 14.30 Šolski program - 15.30 Program za otroke in mladino - 16.30 Poročila - 16.40 Hrvaska književnost - 17.45 Hrvaska danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.10 V iskanju - 21.00 Krizev pot - 22.35 S slika na sliki - 23.35 Poročila - 23.15 Film - 0.45 Poročila - 0.50 Sanje brez meja

HTV 1
7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.05 Imperatriz - 12.50 Obala v megli (franc. film) - 14.30 Šolski program - 15.30 Program za otroke in mladino - 16.30 Poročila - 16.40 Hrvaska književnost - 17.45 Hrvaska danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.10 V iskanju - 21.00 Krizev pot - 22.35 S slika na sliki - 23.35 Poročila - 23.15 Film - 0.45 Poročila - 0.50 Sanje brez meja

HTV 2
17.25 TV koledar - 17.35 Don Kihot (serija 4/5) - 18.25 Bachovi korali - 19.30 Dnevnik - 20.10 Dama s kameljami (amer. film)

SOBOTA, 15. IV.

SLOVENIJA 1
7.45 - 1.30 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.20 TEDENSKI IZBOR:
RADOVEDNI TAČEK
8.35 MEDVEDOVE DOGODIVŠČINE, finska dok. naniz., 6/8
8.30 MOJ PRIJATELJ JAKOB PIKI, tv naniz., 6/7
8.50 UČIMO SE ROČNIH USTVARJALNOSTI
9.20 MALE SIVE CELICE, kviz za šestolce
10.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
10.55 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.30 ŽEPNI NOŽ, nizoz. film
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
MOŠKI, ŽENSKO
MALO ANGLEŠČINE, PROSIM
TEDNIK, ponov.
POGLEJ IN ZADENI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. oddaja, 3/10
18.00 RPL - STUDIO LUWIGANA
18.45 HUGO, TV igrice
19.05 RISANKA
19.17 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 UTRIP
20.10 ONA + ON
21.15 NOČI ODRINEMO
22.15 OZARE
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 SOVA
JALNA, franc.-kan. nadalj., 11/16
23.45 ZADNJA POSTAJA, angl. film

SLOVENIJA 2
7.35 - 0.50 Teletekst
7.50 Video strani - 8.00 Euronews - 10.00 Koncert - 10.50 Tedenski izbor: Komisar Rex (ponov. avstrij. nadalj., 2/15); 11.40 Turistična oddaja - 11.55 Sova (ponov.): Brooklynski most (amer. naniz., 2/22); 12.20 Jalna, (franc.-kan. naniz., 10/16) - 16.55 Športna sobota - 19.05 Karaoke - 20.10 Čas neznosti (amer. film) - 22.25 Sobotna noč

KANAL A
7.00 Video strani - 8.05 Mož z železno masko (ponov. risanke) - 9.00 Kaličopko (ponov. otroške oddaje) - 10.00 Teden na borzi (ponov.) - 10.10 Kino, kino, kino (ponov. oddaje o filmu) - 11.00 Učna leta - 11.30 Splošna praksa (ponov.) - 16.15 Tigrovo oko (ponov. filma) - 18.40 Ameriški deset (glasb. oddaja) - 19.10 Beverly Hills 90210 III (ponov.) - 20.00 Vreme - 20.05 Živeti danes (dok. oddaja) - 20.35 Splošna praksa (17. del avstral. naniz.) - 21.30 Ljubezni vodči (amer. film) - 22.25 Vreme - 22.30 Posnetek koncerta - 23.35 CMT - 0.15 Erotični film

HTV 1
8.40 TV spored - 8.55 Poročila - 9.00 Dobro jutro - 10.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Imperatriz (serijski film) - 13.00 Risanka - 13.35 Briljantina (oddaja za mladino) - 14.45 Prizma (multinacionalni program) - 15.30 Poročila - 15.55 Beverly Hills (serijski film 8/30) - 18.30 Dokumentarna oddaja - 19.15 Na začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.10 Vedeno (amer. film) - 22.15 Glasbena oddaja - 23.15 Slika na sliki - 23.45 Sanje brez meja

HTV 2
16.15 TV koledar - 16.25 Nogomet - 18.15 Ekran brez okvirja - 19.30 Dnevnik, vreme, sport - 20.10 Tom (humor. serija, 6/10) - 20.40 Cro pop rock - 21.30 Latinita - 22.30 Športna sobota - 22.45 Nočna izmena: Življenje na severu; Državnik novega kova; Romeo in Julija (angl. film)

NEDELJA, 16. IV.

SLOVENIJA 1
7.15 - 0.20 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
7.50 OTROŠKI PROGRAM
ZIV ZAV, ponov.
8.40 ARABELA SE VRAČA, češka nadalj., 1/26
9.10 VRTILJAK, ponov. mehiške nadalj., 2/28
9.30 OČIVIDEČ, angl. dok. oddaja, 2/14
10.00 VELIKONOČNA MAŠA
11.00 SREČANJE KOROŠKIH VIŽARJEV
11.25 BIBLIJA, 14. oddaja, ponov.
11.55 PAPEŽEVA VELIKONOČNA POSLANICA

12.30 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
13.05 WESTBEACH, angl. nadalj., 2/10
14.35 LUCIA, slovenski film
16.00 V OBJEMU GORA, kanad. naniz., 6/13
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
18.50 HUGO, TV igrice
19.05 RISANKA
19.18 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.52 ZRCALO TEDNA
20.10 PRESODITE
21.25 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. oddaja, 5/16
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA:
ČUDNA MEDIGRA, amer. nadalj., 1/2

SLOVENIJA 2
Opomba: Ljubljana: mednar. prvenstvo v gimnastiki 14.45 do 16.45; Hokej 16.45 do 19.15
7.50 Video strani - 8.00 Euronews - 10.00 Tedenski izbor - 10.55 Sova (ponov.): Jalna (franc. nadalj., 11/16); 11.45 Ona + on - 14.45 Športna nedelja - 19.20 4 x 4 o živalih in ljudeh - 20.10 Razgledi slovenskih vrhov - 20.35 Toscin poljub (švic. film) - 22.00 Biblija - 22.30 Športni pregled

KANAL A
8.05 Tom Sawyer (risani film) - 9.00 Kaličopko (otročka oddaja) - 10.00 Video igralnica (oddaja o računalniških igraricah) - 10.30 Male živali - 11.30 Dance session (ponov. oddaje o plesu) - 12.10 Epikurejske zgodbe (oddaja o slov. gostilnah) - 12.25 Zametne vrtnice (glas. oddaja) - 17.00 Ponov. posnetka koncerta - 18.00 Danyjeve zvezde - 19.30 Živeti danes (ponov. dok. oddaje) - 20.00 Vreme - 20.05 Beverly Hills 90210 III (9. del amer. naniz.) - 20.55 Kino, kino, kino (oddaja o filmu) - 21.45 Zlata nota (glasbena oddaja) - 22.15 Klasična video glava (glasbena oddaja) - 23.05 Ljubezni vodči (ponov. filma) - 0.00 CMT

HTV 1
7.40 TV spored - 7.45 TV koledar - 7.55 Poročila - 8.00 Velika nagrada (amer. film) - 9.55 Poročila - 10.00 Prenos maše - 11.30 Poročila - 11.35 Risanka - 12.00 Papeževa poslanica - 13.30 Mir in dobro - 14.05 Poročila - 14.10 Plodovi zemlje - 15.00 Opera Box - 15.30 Dokumentarni film - 16.20 Beverly Hills (serija, 9/30) - 17.05 Poročila - 17.10 "Easter Parad" (amer. film) - 18.50 Risana serija - 19.15 TV fortuna - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.10 Sedma noč - 21.55 Dr. Quinn, žena vrač (serija, 11/16) - 22.45 Poročila - 23.00 Slika na sliki - 23.50 Sanje brez meja

HTV 2
12.45 TV koledar - 12.55 Hokej - 14.20 Događiščine Huckleberryja Finna (amer. film) - 16.20 CRO pop rock - 17.05 Svet narave (dok. oddaja) - 17.55 Acc pomorska akademija (reportaža, 3/4) - 18.10 Košarka - 18.45 Tenis - 19.30 Dnevnik, vreme, sport - 20.10 Črno belo v barvi: Padec rimskega cesarstva (amer. film)

PONEDELJEK, 17. IV.

SLOVENIJA 1
8.15 - 23.45 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
9.00 OTROŠKI PROGRAM
9.55 TEDENSKI IZBOR
UPORNIKI V SLUŽBI KRALJA, danska nadalj., 4/13
10.25 ZNANJE ZA ZNANJE
10.50 ČAS NEDOLŽNOSTI, švic. film
13.00 POROČILA
13.05 ŠPORTNI PREGLED
15.05 UMETNIŠKI VEČER
15.30 MAHABHARATA, angl. nadalj., 4/6
16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ABC - ITD., TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 GLAS VPJOČEGA
20.50 MEDNARODNA OBZORJA
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.25 SOVA
MURPHY BROWN, 17. epizoda amer. naniz.
JALNA, franc. naniz., 12/16

SLOVENIJA 2
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 13.45 Tedenski izbor: Utrip; Zrcalo tedna; 14.15 Presodite; 15.25 Poglej me! - 17.10 Sova: Čudna medigra (amer. nadalj., 1/2) - 18.45 TV avtomagazin - 19.15 Sedma steza - 20.05 Pro et contra - 20.55 Zvok in tišina (serija, 3/4) - 21.45 Studio City - 23.00 Izza odra

KANAL A
10.05 TV prodaja - 10.15 Luč svetlobe (ponov. 404. dela) - 11.05 Obalna straža (ponov.) - 11.55 Študentska 1/4 (ponov.) - 12.10 Zametne vrtnice (ponov.) - 12.55 TV prodaja - 13.10 CMT - 16.00 TV prodaja - 16.10 Zlata nota (ponov.) - 16.40 Videoigralnica (ponov.) - 17.10 Klasična video glava (ponov. glasbene oddaje) - 18.00 Alica v glasbeni deželi (kontaktna glas. oddaja) - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (405. del amer. nadalj.) - 20.00 Dežurna lekarna (21. del španske humor. naniz.) - 20.30 Poročila - 20.35 Laskomiselna mladost (1. del amer. drame) - 22.10 Študentska 1/4 (oddaja študentske FDV) - 22.25 Alica v glasbeni deželi (ponov. glas. oddaje) - 23.15 TV prodaja - 23.25 CMT

HTV 1
7.40 TV program - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Imperatriz (serijski film) - 13.00 Malavizija - 14.05 Spet se bomo videli (angl. film) - 15.35 Program za otroke in mladino - 16.30 Hrvaska danes - 17.00 Učimo se o Hrvaski - 17.30 Santa Barbara (serijski film) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Živeti z... - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.10 Film - 21.50 Hrvaska

in svet - 22.45 Poročila - 23.00 Slika na sliki - 0.30 Sanje brez meja

HTV 2
13.30 Video strani - 13.45 TV koledar - 13.55 Košarka - 15.35 Dr. Quinn, žena vrač (serija) - 16.50 Svet v vojni (dok. serija) - 17.10 Košarka - 18.55 Rokomot - 20.25 Arena (oddaja o športu) - 21.30 Murphy Brown (humor. serija 23/50) - 22.00 Don Kihot (serija, 4/5) - 22.55 Serijski film

TOREK, 18. IV.

SLOVENIJA 1
10.15 - 0.20 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.45 TEDENSKI IZBOR
IGRAJMO SE GLEDALIŠČE, 2/13
11.10 TOSICIN POLJUB, švic. film
12.35 TV AVTOMAGAZIN
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
SEDMA STEZA
13.50 SOBOTNA NOČ, ponov.
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ARABELA SE VRAČA, češka nadalj., 2/26
17.40 MOJ PRIJATELJ PIKI JAKOB, serija 7/7
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 LINGO, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 TANGO ZA TRI: OBOTAVLANJE, danska hum. serija, 2/5
21.00 OSMI DAN
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.20 ŽARIŠČE
22.40 POSLOVNA BORZA
22.55 SOVA
NARAVNOST FANTASTIČNO, angl. naniz., 7/12
JALNA, franc. nadalj., 13/16

SLOVENIJA 2
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.15 Tedenski izbor: Malo angleščine, prosim; National Geographic (amer. dok. oddaja, 5/16); 16.30 Karaoke - 17.30 Sova (ponov.): Murphy Brown (amer. naniz., 17/23); 18.00 Jalna (franc. nadalj., 12/16) - 18.45 Iz življenja za življenje - 19.15 Videošpon - 20.05 Gore in ljudje - 21.00 Roka rocka - 21.50 Hoja po žerjavici (angl. drama 3/3) - 22.40 Svet poroča

KANAL A
7.00 Video strani - 10.05 TV prodaja - 10.15 Luč svetlobe (ponov. 405. dela amer. nadalj.) - 11.05 Dežurna lekarna (ponov. 21. dela šp. humor. naniz.) - 11.35 Video igralnica (oddaja o računalniških igraricah) - 12.05 TV prodaja - 12.20 CMT - 16.25 Laskomiselna mladost (ponov. 1. dela amer. drame) - 18.00 Rodeo (kontaktna glas. oddaja) - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (406. del) - 20.00 To trapasto življenje (2. del amer. nadalj.) - 20.50 Poročila - 20.55 Na vodnih poteh ZDA (dok. oddaja) 21.55 Računalniška kronika (dok. oddaja) - 22.25 Rodeo (ponov. kont. glasb. oddaje) - 23.25 CMT

HTV 1
7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Imperatriz - 13.00 Dan po sejm (angl. film) - 14.45 Šolski program - 15.45 Program za otroke in mladino - 16.30 Hrvaska danes - 17.00 Otok, šola, dom - 17.30 Santa Barbara (serijski film) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Besede, besede - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.10 Brod pri Orašju (dok. oddaja) - 21.00 TV parlament - 22.50 Dnevnik - 23.10 Slika na sliki - 23.40 Svet v vojni (dok. oddaja) - 0.30 Sanje brez meja

SREDA, 19. IV.

SLOVENIJA 1
9.45 - 0.15 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 TEDENSKI IZBOR
HROŠČOSNED, amer. risana serija, 1/21
10.35 BOLJ PRAVLJICA KOT RES, 30 let
MPZ Maribor
12.05 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
12.30 ALPE-DONAVA-JADRAN
13.00 POROČILA
15.00 TEDENSKI IZBOR
ZVOK IN TIŠINA, ponov. serija, 3/4
16.20 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 RPL - STUDIO LUWIGANA
18.45 PARI, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FORUM
20.25 ZA ZABAVO, kit.-hongk. film
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 ŽARIŠČE
23.55 SOVA
PRINC Z BEL-AIRA, amer. naniz., 2/24
JALNA, franc. nadalj., 14/16

SLOVENIJA 2
Opomba: Milano: Nogomet 20.25 do 22.10; Hokej 17.55 do 20.25
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 16.10 Zgodbe iz školjke - 16.40 Tedenski izbor: Videošpon - 17.25 Sova (ponov.): Naravnost fantastično (angl. naniz., 7/12); 17.55 Jalna (franc. nadalj., 13/16) - 18.45 Arhiv zemlje (amer. poljudnoznan. oddaja, 11/14) - 19.15 Vrtincu - 20.05 Športna sredi - 22.10 Omizje - 0.10 Alica (evropski kult. magazin)

KANAL A
7.00 Video strani - 10.05 TV prodaja - 10.15 Luč svetlobe (ponov. 406. dela) - 11.05 To trapasto življenje (ponov. 2. dela amer. nadalj.) - 11.55 TV prodaja - 12.10 CMT - 15.15 TV prodaja - 15.25 Male živali - 16.25 Na vodnih poteh ZDA (ponov. dok.)

• *Boj se starega brivca in mladega zdravnika. (Ameriški pregovor)*
• *Če bi bilo kajenje naravna stvar, bi ljudje namesto glave imeli dimnik. (Ameriški pregovor)*

ČETRTEK, 13.4.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila in 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 17.00 Oddaja za podjetnike - 18.00 Poročila - 18.30 Otroška oddaja - 20.00 Rockovski sprehod

PETEK, 14.4.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Grmski vulkan - 17.00 Sračin TV izbor - 18.00 Poročila in ego tripi sodelavcev radia - 20.00 Večer z evergreeni - 22.00 Kviz

SOBOTA, 15.4.
5.30 Dobro jutro - 6.45 Kmetijski nasveti - 8.30 Viza dneva - 9.00 Poročila - 9.10 Praktični kotiček - 10.00 Gospodinje sprašujejo, Helena Mrzlikar odgovarja - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 13.00 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 16.00 Godec v studiu - 17.00 Sraka ima dolgi rep - 18.00 Poročila - 18.30 Otroška oddaja - 20.00 Čestitke - 21.00 Super veselica: javljanje s Trške gore

NEDELJA, 16.4.
8.00 Dobro jutro - 8.30 Kuharske mojstrovine Petra Bevca - 9.00 Poročila - 9.30 Kmetijska oddaja, sadjarstvo: gost Jani Gačnik - 10.00 Mali oglasi - 11.05 Vinogradniška oddaja - 12.00 Čestitke, mali oglasi in domača glasba - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 16.00 Nagradni kviz - 18.00 Poročila - 20.00 Cinca Marina - 22.30 Ves ta jazz

PONEDELJEK, 17.4.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 9.30 Športni pregled - 10.00 Gospodarske novice - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Popevka tedna - 16.00 Srače gnezdo - 17.00 Aktualna oddaja - 18.00 Poročila - 18.30 Otroška oddaja - 19.00 Rockovnik - 22.00 Nove plošče - 23.00 Koncert: Barbara Streisand

TOREK, 18.4.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 in 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Nagradni kviz: Vsi znamo vse - 18.00 Poročila - 18.15 Računalniške novice - 20.00 Zupani na našem slišnem območju: Franc Hudoklin (Sentjernej) - 22.00 Evropska lestvica etno glasbe - 23.00 Rockovski hiti in balade

SREDA, 19.4.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00, 10.00 in 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 17.00 Borza dela - 20.00 Stari rockeri: akcija - 22.00 Country in bluegrass - 23.00 Glasba Južne Amerike

ŽIVAHNA SUHOKRANJSKA GLASBENA SCENA - Poleg nekaj plesnih parov z živo glasbo v gostilnah so Suhokranjci v osnovni šoli doživeli tudi predstavitev kasete ansambla Slapovi. Nastop v živo v gostilni Lunca v Žvirčah je imel tudi ansambel Nuria band (na sliki), ki ga sestavljajo bivši in sedanji učenci osnovne šole Žužemberk. Zeleni val p v novi zasedbi vneto vadi in se pripravlja na nove nastope. (Foto: V. Kostrevec)

studio
Dobri najbrjuni
Lestvica narodnozabavne glasbe

Obisk v porodnišnici

Projekt Izlet na Modri planet in spoznanje drugačnih

NOVO MESTO - V tednu izbirnih vsebin so učenci 5., 6. in 7. razreda OŠ Grm v Novem mestu predstavili projekt Izlet na Modri planet ali Spoznanje sveta drugačnih, katerega namen je bil približati učencem svet telesno in duševno prizadetih, da bi se ga naučili strpnost sprejemati. Projekt je bil zaključen s tematsko številko šolskega časopisa.

Vsi učenci so prebrali knjigo Ivanke Mestnik Izlet na Modri planet in razmišljali o glavni junakinji, deklici s cerebralno paralizo. Pogovoru z avtorico so sledile mnoge aktivnosti, po prve informacije o tej bolezni pa so se udeleženci projekta odpravili v novomeško porodnišnico. Prijazna dr. Pavlinova je učencem pojasnila vzroke te možganske okvare, ti pa so lahko: genetski in infekti v času nosečnosti ali prezgodnji porod ali komplikacije po porodu. Do tega stanja lahko pride pri vsakem od nas ob prometni ali kakšni drugi nesreči. Dr. Pavlinova je razvila dve uri starega krepkega novorojenčka in pokazala, kako zna sedeti, hoditi in kakšne odlične reflekse ima. Po-

vedala je, da pri vsakem novorojenčku opravijo test, pogledajo, če ima ravno hrbtenico, če dobro sliši, če pravilno diha... Videli smo deklico, si se je rodila v sedmem mesecu nosečnosti in je bila tako drobna, da je morala ležati v inkubatorju. Zdravnica je povedala, da se v Sloveniji rodi 5 odstotkov prizadetih otrok letno in poudarila, da se je letos rodilo za eno tretjino manj Slovencev.

MARJANA ŠTERN

V novomeški porodnišnici

TOLOVAJ MATAJ V BRŠLJINU

V četrtek, 30. marca, so nas obiskali štirje ljudski godci. V čudovitem nastopu so nam razkrili skrivnosti ljudskih pesmi in plesov iz vseh slovenskih pokrajin. S svojimi instrumenti so nas popeljali v čas naših babic in dedkov, v čas stare ljudske glasbe in godčevstva. Predstavili so nam tudi stare ljudske instrumente, kot so bas, violina, dudu, različne piščali... Najbolj nam je bila všeč polka iz Rezije.

PETRA IN KATJA
7. b, OŠ Bršljin

AKCIJA 2 x 5.000 LOPARJEV

24. marca smo se učenci OŠ Stari trg ob Kolpi zbrali v telovadnici osnovne šole. Povabili smo učence male šole, nekdanje najboljše igralce tenisa in starše. Najbolj smo bili veseli predsednika Namiznoteniške zveze Slovenije Janeza Pezlja, ki nam je podaril 50 loparjev in 20 majic. Pripravili smo tudi krajši kulturni program. Poleg namiznega tenisa zelo radi igramo šah, kjer dosegamo lepe rezultate. Na državnem prvenstvu posameznikov februarja v Kranju smo osvojili tri 1. in dve 2. mesti. Prvaki Darja Kapš in Tadej Kobe iz skupine do 14. leta in Sonja Mukavec iz skupine do 12. leta se bomo udeležili svetovnega prvenstva, drugouvrščeni Mario Kapš (do 10. leta) in Simona Mihelič (do 16. leta) pa bosta igrala na evropskem prvenstvu. Rezultati so plod dolgoletnega in uspešnega dela mentorja Vinka Kobeta.

DARJA KAPŠ
7. razred, OŠ Stari trg ob Kolpi

ŽABCA, ENA REDKIH TRGOVIN Z DOMAČIM IMENOM - Po poplavi trgovin s tujimi imeni sta v petek na Kandijški 37 v Novem mestu dva Mirana, Korasa in Sivec, odprla trgovino Žabca, ime pa priredila kar po žabji vasi. V spodnjih prostorih stanovanjskega bloka sta uredila ličen lokal z otroško, moško in žensko konfekcijo ter tekstilnimi izdelki domačih in tujih proizvajalcev. Petkovo otvoritev je popestrila maskota žabca, ki je mimoidoče opozarjala, da so v tem predelu mesta bogatejši za novo trgovino, ki se ponaša s kvalitativnimi in poceni izdelki. (Foto: Majda Luzar)

OB 1.100-LETNICI BRESTANICE

Lepo je seči v preteklost in iskati tiste drobne bisere, ki kažejo, kako so živeli naši ljudje, kakšne so bile njihove navade, običaji, hrana, kultura. Kar dve leti smo se na naši šoli posvečali raziskovanju. Mladi novinarji so segli po navadah in običajih, četrtošolci so izdelali projekt o vinogradništvu, zgodovinarji pa so se posvetili zgodovinskemu raziskovanju cerkva. Letos, ko se bliža pomembna obletnica, 1.100-letnica kraja, pa že spet pridno iščemo in se trudimo, kako bi čim globlje segli v preteklost in izbrskali vse, kar bo osvetlilo življenje in zgodovino kraja, njegovo pot skozi čas. Upamo, da nam bodo tudi krajanji priskočili na pomoč.

Učenci literarno-novinarskega krožka
OŠ A. Bohoriča, Brestanica

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Otroci in starši, ki imate kakršne koli težave, lahko pokličete na telefonsko številko (068) 341-304 v četrtek med 19. in 21. uro.

TREBNJE - Na vprašanja otrok in odraslih odgovarjajo strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. ter med 15. in 17. uro. Številka telefona je (068) 44-293.

ČRNOMELJ - Otroci in odrasli, ki ste v stiski, lahko pokličete vsak drugi in četrti torek v mesecu med 19. in 20. uro po telefonu (068) 53-213 ali se oglasite osebno v pisarni v Ulici Mirana Jarca 8.

LJUBLJANA - Telefon otrok in mladostnikov je vsak dan od 12. do 20. ure (tudi ob sobotah in nedeljah) na številki (061) 323-353. Za vas se bodo potrudili študentje medicine, psihologije, pedagogike in socialnega dela.

ZA NOV BIBLIJOBUS - Župan mestne občine Novo mesto Franci Koncilija je v petek popoldan pred Knjižnico Mirana Jarca podelil nagrade za najboljša literarna in likovna dela, ki so jih osnovnošolci pripravili na temo "Obiskali smo potujočo knjižnico". Med likovnimi prispevki je komisija najbolj ocenila dela: Tomaža Progarja iz Bršljina, skupinski prispevek je komisija najbolj ocenila dela: Tomaža Progarja iz Bršljina, skupinski prispevek delo Sandija, Andreja in Marja iz Senti- jerneja in Vesne Bučar, prav tako iz Senti jerneja. Med literarnimi prispevki je zmagal Klemen Kramar (na sliki) s prispevkom Voz želja, drugo nagrado je prejela Petra Pucelj iz Senti jerneja, tretjo pa Nina Mikec iz Mime Peči. (Foto: J. Pavlin)

MALO DRUGAČE - Glasbena šola Krško je preteklo sredo pripravila že tretjo prireditev, ki so ji nadeli naziv "Glasbena šola malo drugače". Zakaj drugače? Učenci in učitelji te šole so se predstavili s skladbami zabavnega, lahkotnejšega značaja ter tako pokazali svoje znanje in razvedrili številno občinstvo. Na sliki je nastop Jasne Slemenšek z blok flavto ob klavirski spremljavi prof. Draga Gradiška, ravnatelja šole. (Foto: B. D. G.)

GRAD IZ LEGO KOCK - Podjetje Emona Obala Koper že več kot leto dni po slovenskih mestih skupaj z otroki gradi iz lego kock. V Črnomlju so pretekli teden tri dni gradili grad, za katerega so porabili okrog 200.000 lego kock, v obrtnem domu pa bo na ogled do 14. aprila. Bodisi v organiziranih skupinah ali s starši je zagotovo največjo črnomaljsko igralnico obiskalo okrog 1.500 otrok, ki so se lahko sami odločili, s čim se poleg gradnje gradu še lahko igrajo. Črnomaljski otroci so tako kot mnogi drugi, ki jih je obiskalo omenjeno podjetje, želeli, da bi kocke ostale v mestu čim dlje, kar dokazuje, da v nobenem slovenskem mestu ni poskrbljeno za tovrstno zabavo otrok. (Foto: M.B.-J.)

CESTNO PODJETJE
NOVO MESTO
Ljubljanska 47, Novo mesto
tel. 068/321-723, 322-531
fax. 068/322-061

NUDIMO VAM:

- vse vrste asfaltnih, gradbenih, prevoznih, strojnih in inženiring storitev
- izvedbo zunanjih ureditev stanovanjskih in poslovnih objektov
- brezplačno svetovanje
- plačilo na 3 obroke brez obresti za asfaltiranje dvorišč
- za asfaltiranje dvorišč spomladanski popust v višini 10% do konca aprila 1995

REVOZ, d.d.

zaposli v Finančni direkciji, v Službi plana in kontrole poslovanja

1. vodjo oddelka planiranja

Delo obsega:

animacijo procesa planiranja kratkoročnega in dolgoročnega planiranja ter sodelavo pri analizah in eksternih poročilih podjetja.

Kandidati naj izpolnjujejo naslednje pogoje:

- visoka šola ekonomske smeri, MBA ali magisterij sta prednost
- 3 - 5 let ustreznih delovnih izkušenj
- aktivno znanje angleškega in (ali) francoskega jezika

2. pomočnika vodje službe

Delo obsega:

sodelovanje na področju organizacije, metod in procedur planiranja in kontrole poslovanja.

Kandidati naj izpolnjujejo naslednje pogoje:

- visoka šola ekonomske smeri, MBA ali magisterij sta prednost
- 5 - 10 let ustreznih delovnih izkušenj
- aktivno znanje angleškega in (ali) francoskega jezika

Delovni mesti sta v Novem mestu.

Če vas objavljeni deli zanimata in ustrežete zahtevam, pošljite prijavo s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj v 14 dneh na naslov: REVOZ, d.d., Personalna služba, Belokranjska 4, 68000 Novo mesto.

AVTOHIŠA

Servisno prodajni center Novo mesto, d.d.

- prodaja vozil RENAULT
- menjava "staro za novo"
- odkup in prodaja rabljenih vozil

Ob nakupu novega vozila RENAULT Clio si izberete darilo v vrednosti 35.000,00 tolarjev.

Prodaja vozil na leasing pod izredno ugodnimi pogoji in prodaja na kredit po obrestni meri od 10% dalje.

Pustite se presenetiti in nas obiščite v Ločni v prenovljenem avtosalonu ali pa nas pokličite po telefonu na številko 068/324-533.

novoles

Novoles - lesna industrija Straža, d.d.

objavlja na podlagi sklepa nadzornega sveta družbe Novoles - Bor, mize in leseni polproizvodi, Krško, d.o.o.

R A Z P I S

za zasedbo naslednjega delovnega mesta:

direktorja družbe Novoles - Bor, mize in leseni polproizvodi, Krško, d.o.o.

Od kandidatov pričakujemo, da bodo poleg zakonsko določenih pogojev izpolnjevali še naslednje pogoje:

- visoka ali višješolska izobrazba ustrezne smeri
- pet let delovnih izkušenj na odgovornih delih v gospodarstvu

Prijave in dokazila o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: NOVOLES - LESNA INDUSTRIJA STRAŽA, d.d., KADROVSKO-PRAVNI SEKTOR, STRAŽA, NA ŽAGO 6, z oznako "Za razpis".

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem razpisu.

PETROL

TRGOVINA

Bencinski servis
Škocjan
Stara vas
68275 Škocjan

razpisuje prosta delovna mesta:

- 2 trgovcev s poslovodsko šolo,
- računovodkinje,
- vulkanizerja in avtopralca,
- snažilke.

Pogoji:

Pod a: opravljena poslovodska šola, najmanj 4 leta delovnih izkušenj kot prodajalec.

Pod b: visoka izobrazba in najmanj 4 leta delovnih izkušenj ter obvladavanje dela z računalnikom.

Pod c: ustrezna kvalifikacija in najmanj 2 leti delovnih izkušenj.

Vsa dela so za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom.

Prijave z dokazili pošljite v 5 dneh po objavi razpisa na gornji naslov.

Vsi, ki se bodo prijavili, bodo o izbiri obveščeni v 5 dneh po preteku roka za prijavo.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 15. aprila, bodo odprte naslednje prodajalne živili:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: PC Zagrebška od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27 od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27 od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33 od 7. do 19.30. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30. ure: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30. ure: mlečni diskont Vita, Šmihel od 7. do 14.30. ure: market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Čekar v BTC, Bučna vas od 7. do 19. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 17. ure: trgovina Brar, Smolenja vas od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 16. ure: market Pero, Stopiče od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
- Šentjernej: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Rog

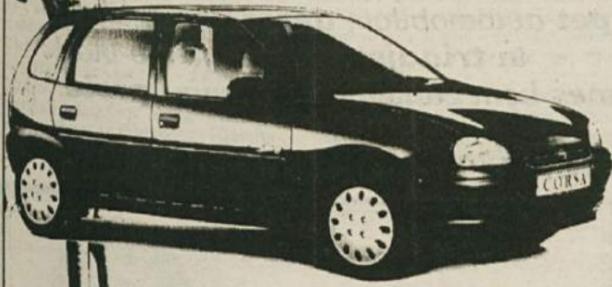
V nedeljo, 16. aprila, bodo odprte naslednje prodajalne živili:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Seidlova cesta, Market Ragovska, Market Drska, Market Kristanova, Nakupovalni center Drska, Samo-

- postrežba Šmihel od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27 od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33 od 7. do 19.30. ure: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30. ure: mlečni diskont Vita, Šmihel od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Čekar v BTC, Bučna vas od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 12. ure: trgovina Brar, Smolenja vas od 8. do 12. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 12. ure: market Pero, Stopiče od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
- Šentjernej: od 8. do 11. ure: Market
- Žužemberk: od 8. do 11.30. Market
- Škocjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- Mima: od 7.30 do 11. ure: Grič
- Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- Semič: od 7.30 do 10.30. Market

OPEL CORSA S 5 VRATI

STE VIŠJI OD
2,21 METRA?

V Oplu Corsa tudi večji ljudje nimajo težav. Prostorna Corsa ima namreč dovolj prostora tudi za zelo dolge noge. Pa za prtljago, za prijatelje, za psa... in vendar ga lahko spravite celo v najmanjši parkirni prostor. Preizkusite ga sami - na udobni testni vožnji. **Že od 17.900 DEM.**

Kruno d.o.o.

Pooblaščen zastopstvo Opel vozil
Cesta svobode 37, 68250 Brežice
Tel.: 0608/61 592, 62 905, 62 906
Fax: 0608/63 107
Pooblaščen prodajalec - Kurent d.o.o.
Trehnje, tel.: 0609/628 399

OPEL

Standard Konfekcija, d.o.o., Novo mesto —
v stečaju ponovno

objavlja javno prodajo z zbiranjem ponudb celotne stečajne mase, in sicer konfekcijskih oblačil, perila, zaves, pletenin, galanterijskega blaga, čistilnih sredstev, kozmetike, posode in gospodinjskih potrebščin kot celote za najnižjo ponujeno ceno 14.990.000,00 SIT. Podrobnejše informacije glede izklicne cene, načina in pogojev prodaje je mogoče dobiti pri stečajni upraviteljici ge. Cveta Matjašič na tel. (068) 23-936 od 7. do 10. ure vsak dan, ogled stečajne mase pa je možen po predhodnem dogovoru s stečajno upraviteljico. Rok za zbiranje ponudb je 15 dni po objavi v časopisu Dolenjski list.

VARNOST
TRETJE GENERACIJE
NOVA MAZDA 323 C

Mazda 323 C.
1.7/1.5/1.8i + 73/88/114 KM
Serijsko: ABS, US zračni blazini
za voznika in sovoznika od modela
1.5i SE naprej.

PRI VAŠEM TRGOVCU
Z VOZILI MAZDA.

MSI d.o.o.
Podbevškova 4
68000 Novo mesto,
tel./fax: 068 341 250

UGODNI KREDITNI POGOJI

MAZDA

Johanna Paungger, Thomas Poppe

Vse ob pravem času

Uporaba luninega koledarja v vsakdanjem življenju

Prva knjiga te vrste na svetu, ki zajema bogato znanje in izkušnje naših prednikov o vplivih Lune na človeka in okolje. Verjemite, da so zaradi bližine Lune ti vplivi zelo veliki.

Knjiga je prodajna uspešnica in v mnogih knjigarnah je na prvem mestu. V kratkem času je bila prevedena že v 4 jezike in natisnjeno več kot 30 izdaj. Izjemno zanimiva knjiga, ki je mnogim spremenila življenje, mnogi jo upoštevajo pri vsakdanjem delu in ravnanju. Knjiga vam bo razkrila in svetovala, kdaj je pravi ali najprimernejši čas za najrazličnejša opravila v zvezi z zdravjem, kirurške posege, dela v vrtu, na polju in v gozdu, opravila v gospodinjstvu (vlaganje in vkuhanje sadja in zelenjave itd.), nego las in telesa in še veliko koristnega.

Knjiga je trdo vezana, format 16 x 21,5 cm, 214 strani.

Posebna priloga: lunini koledarji do konca leta 1998!

Cena knjige po povzetju: 3.400 SIT - poštino plačamo mi.

Knjigo lahko plačate tudi v dveh obrokih - prvega po prejemu položnice, drugega pa čez mesec dni ob prevzemu knjige.

NAROČILNICA

Nepreklicno naročam izvod(ov) knjige VSE OB PRAVEM ČASU po ceni 3.400 SIT, ki jo bom plačal(a)

v enem obroku v dveh obrokih (označite!)

Ime in priimek:

Ulica in hišna št.

Kraj in poštna št.

Založba MAVRICA, Gallusova 2, 63000 Celje, Tel./Fax: 063/27-734

ROBI KID™

EPILADY

Družinski elektronski glavnik

Odkriva in uničuje uši

Brez kemičnih sredstev

Elektronski glavnik

ROBI KID™

pomeni revolucionarno in učinkovito novost v odkrivanju, odpravljanju in preprečevanju ušivosti.

ROBI KID™ je registrirano pomožno zdravilno sredstvo

Informacije
in prodaja:

FARESTA

Šišenska 2, Ljubljana, tel.: 061 551 565,
fax: 061 556 119 in lekarnah

HUMEK
PERUTNINARSTVO

NOVO MESTO, IRČA VAS 19
Tel.: 068/324-496

PONUDBA V APRILU:

- bele težke kokoši
- rjave kokoši nesnice
- purani, težki (od 2 do 4 kg)
- beli piščanci, večji (od 1,3 do 1,8 kg)
- enodnevni piščanci, beli, rjavi, grahasti.

Naročila sprejemamo po telefonu 068/324-496 in
Farma Gornje Laze po telefonu 068/67-108
ali pa po mobitelu 0609/61-92-92

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

marketing

tel. (068)323-610

fax: (068)322-898

PROSTOVOLJNA ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA

KRES

Zdravje je bogastvo,
ki nima cene

Zdravljenje, ko je nuja, pa tudi pravočasna skrb za zdravje sta lahko precejšnje finančno breme. A odločitev o povrnitvi, ohranitvi in krepitvi zdravja je sedaj lažja in bolj pri roki.

Doplačila zdravstvenih storitev pri Zavodu je doslej zavarovalo prek milijon dvesto tisoč zavarovancev. V letu 1995, ko posebej uveljavljamo kakovost, ponujamo še naslednja dodatna zavarovanja:

nadstandard A in B
zobna protetika - celota
dnevna odškodnina
pomoč na domu
zdraviliška zavarovanja
 vključitev v obvezno zdravstveno zavarovanje

Do 30. aprila 1995 velja poseben promocijski popust 10 %.

Zavarujemo bogastvo zdravja

ZZZS

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Obiščite nas v najbližji enoti Zavoda.

Včasih dobi človek točno to, kar si želi

Nekoč je živel človek, ki si je želel avtoradio z vsem, kar si srce poželi. S sprejemnikom Codem® IV s sistemom RDS Plus, z izvrstnim kasetnikom, krmiljenim s tipkami Soft Touch, s sistemom DMS za upravljanje CD

izmenjevalca, s ponosnimi 4x25 watti in izjemnim sistemom proti kraji KeyCard. Samo v pravljicah?! Ne. To je Frankfurt RCM 104. In če še niste bili pri vašem prodajalcu aparatov Blaupunkt, potem ga obiščite še danes.

Tako majhna modra pika, pa tako velika razlika.

Naprodaj v vseh dobro založenih trgovinah!

Zastopa: Robert Bosch d.o.o., področje BLAUPUNKT, 61000 Ljubljana, Celovška 228,
tel.: (061) 159 12 40, fax: (061) 57 65 34

BLAUPUNKT
skupina Bosch

Metliki - Valentino, Elizabeta Slađić iz Zabrđja - Sama, Mateja Bečaj iz Metlike - Dejo, Alenka Pugalj z Velikega Kala - Jureta, Marjeta Lužar s Sel pri Zburah - Nives, Tatjana Črnič iz Tribuč - Marka, Tilka Tratar iz Rakovnika - Boštjana, Mojca Pavlin iz Petelinjeka - Katarino, Mateja Filak iz Gradca - Petro, Darja Jeglič iz Orešja - Janjo, Barbka Novak iz Dolenje vasi pri Raki - Veroniko, Marija Soln iz Dovškega - Tino, Darja Pirc iz Krškega - dečka, Marija Hrstar iz Smarjeških Toplic - deklico, Anica Zupančič iz Dol. Nemške vasi - dečka.

Iz Novega mesta: Julka Majster iz Knafelčeve ulice 36 - Laro, Vesna Šteblaj iz Jakčeve 19 - Nejca, Mojca Golob iz Ulice Ivana Roba 37 - Luka,

Sabina Smolej, Nad mlini 100 - Jerneja, Mateja Rems z Mestnih njiv 1 - Luka, Mirjana Jakobčič iz Jakčeve 22 - Marka, Simona Kramar-Jaki iz Westrove 50 - Rozo, Vika Kek iz Solške ulice 6 - Izar-Gaj, Rozalija Kukman iz Cegelnice 38 - Klaro.

Cestitamo!

ZAHVALA UREDNIŠTVU

Najlepše se vam zahvaljujemo za poslano koledarje z ilustracijami junaka Martina Krpana, ki jih bomo uporabili kot učni pripomoček pri pouku in za razstavo v šolski knjižnici.

ZDENKA NOVAK
OŠ Martina Krpana, Ljubljana

ZAHVALA DRUŽINSKEGA TRIA NOVINA

NOVO MESTO - Družinski trio Novina se ob 1. športno-humanitarni vožnji Bohinjska Bela - Novo mesto, ki je bila 3. aprila, zahvaljuje poleg drugim radijski postaji Studio D, Mestni občini Novo mesto z županom Francijem Koncilijo, ansamblu Rubin iz Novega mesta, Marjanu Pirnarju, Dolenjki Supermarket, Dolenjskemu listu, Radiu Sraka, Vašemu kanalu, Društvu invalidov Novo mesto, STP trgovskemu podjetju Novo mesto, GG Novo mesto, Cvetličarni

Tatjana iz Družinske vasi, AFP Dobova, Windiš printu z Dol. Težke Vode, hotelu Krka Metropol Novo mesto, Graverstvu in izdelovanju pokalov Nežka Staniša z Dol. Težke Vode, Mercatorju KZ Krka-Hladilnica Cikava, Kovinoplastu Kovačič - Laharnar Dragica Novo mesto, GJP Pionir Novo mesto, Steklarstvu Šiško iz Novega mesta, Timiju iz Novega mesta, SPC Janez Molek iz Gradca v Beli krajini, Lekarni Novak Novo mesto, Z. Špelku in vsem, ki so svoj prispevek za kombi že nakazali. ŽR: 52100-620-107-05-1977113-46027 -

Društvo invalidov Novo mesto.

IZLET V SAN MARINO

NOVO MESTO - Društvo invalidov Novo mesto organizira 17. maja dvodnevni izlet v San Marino. Na voljo je še nekaj prostih mest, zato vas vabimo, da se nam pridružite. Vse informacije dobite na sedežu društva ob ponedeljkih, sredah in petkih od 8. do 12. ure.

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče in stari ata

DANIEL BARLE

Gor. Podboršt 5

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste pokojniku darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 69. letu nas je zapustil dragi brat in stric

ANTON KAMBIČ

Črešnjevec 17, Semič

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom za izraženo sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Še posebna zahvala g. kaplanu za lepo opravljen obred, gasilcem za organizacijo pogreba, pevcem za zapete žalostinke in govornikom. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, sestre, tete, stare mame in prababice

KAROLINE PLUT

iz Cerovca pri Semiču

se prisrčno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovano cvetje in sveče. Hvala tudi g. kaplanu za lepo opravljen obred, pevkam, govornikom za besede slovesa in vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

V SPOMIN

Zakaj moral si umreti, ko s teboj lepo je bilo živeti?

15. aprila bo minilo leto žalosti in praznice, odkar je mnogo prezgodaj ugasnilo življenje našemu ljubljenu sinu, možu, očetu, bratu in zetju

STANETU RADOVIČU

iz Obrha 6, Dragatuš

Hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov grob in mu prižigate sveče.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je zapustil oče, tast, stari oče, pradedek, stric in tetec

MATIJA JAKOBČIČ

iz Dolenjcev 12

Najlepše se zahvaljujemo za nesebično pomoč ter darovano cvetje in sveče sosedom, vaščanom, sorodnikom in znancem, govornikom, g. župniku in pevkam ter vsem, ki ste pokojnega tako številno spremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 47. letu nas je zapustil sin, brat in stric

ANTON ŠILC

z Vranovičev 3

Izrekamo iskreno zahvalo sorodnikom, prijateljem in znancem. Zahvala tudi osebju bolnišnice v Novem mestu, g. župniku za lepo opravljen obred, vaščanom, g. Štefanu za poslovilne besede, gasilcem za organizacijo pogreba ter govorniku Janezu za poslovilne besede. Zahvalo smo dolžni tudi Cvetki za pomoč in vsem za darovano cvetje in sveče.

Žalujoci: mama, sestre Rezka, Albina in Dragica z družinami

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in teta

JOŽEFA KIRAR

roj. Steiner

iz Stare vasi pri Škocjanu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in vaščanom, ki so nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in za sv. maše. Posebna zahvala g. župniku in g. Zrimu za obiske na domu ter lepo opravljen obred. Zahvala tudi govorniku Franciju za besede slovesa ob odprtem grobu. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Tam sveža je gomila, kjer se ti boš odpočila.

Tiho, kakor je živela, je v 58. letu starosti odšla brez slovesa naša draga sestra, teta in botra

ANIČA JERIČEK

s Pristave 1, bivajoča v Ljubljani

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti v njen tihi dom.

Žalujoci: brat in sestre z družinami

ZAHVALA

Vse življenje si garala, zdaj boš mirno v grobu spala.

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustila

MARIJA NOVAK

Mala sela 3, Adlešiči

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje in pokojnici darovali cvetje in sveče, ter sosedom za nesebično pomoč, posebno sosedi Vidi za besede slovesa pred domačo hišo. Hvala vsem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

Niti zbogom nisi rekla niti roke nam podala, smrt te vzela je prerano, v srcih naših boš ostala.

V 73. letu nas je zapustila naša draga žena, sestra, teta in svakinja

ANTONIJA MALUS

roj. Pavlič

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in znancem za izraženo sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter spremstvo pokojne na njeni zadnji poti, g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke ter bolniškemu osebju za lajšanje bolečin na domu. Prisrčna zahvala sosedi Marinki za pomoč in tolažbo v težkih trenutkih.

Žalujoci: mož in ostalo sorodstvo

Študa, Domžale, Loka, Mengeš, Kamnik, Novo mesto, Celje, Bizeljsko, Toronto, 2.4.1995

ZAHVALA

Trta je vzbrstela, češnja zacvetela, tvoje oči so se zaprle, v večnosti bodo cvetje zrla.

V 65. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in tast

ALOJZ ZAGORC

iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, darovano cvetje in sveče. Posebna zahvala dobrim sosedom, gospodu proštu za lepo opravljen obred, govorniku gospodu Modicu za besede slovesa in vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Na obrazih, glej, solze svojo pot gredo... Sedaj v družini boleča je tišina, v srcih naših neizbrisna bolečina.

V 75. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama in stara mama

MARIJA NOVAK

iz Stavče vasi 11

Ob boleči izgubi naše drage mame se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom za izraženo sožalje, vsestransko pomoč in podporo, darovano cvetje in sveče. Prisrčno se zahvaljujemo g. dekanu in gospodu diakonu za lepo opravljeno mašno daritev in besede slovesa, govornici ob grobu in Pogrebniemu zavodu Novak za kvalitetno opravljene pogrebne storitve. Iskrena hvala vsem, ki ste pokojno spoštovali in imeli radi in se v tako velikem številu poslovili od nje.

Žalujoci: vsi njeni

GRADBENO BARAKO, velikosti 3 x 4 m, in 15 m² pamo obloge, prodamo. ☎ 068/24-068. 3387

ELEKTRIČEN ŠTETILNIK, Kuppersbusch, korito, omarice, kot, mizo in kavč, vse rabljeno, prodam. Potočar, Vavpotičeva 16, ☎ 21-021. 3388

KRAVO SIMENTALKO, staro 3 leta, prodam. ☎ (0608)33-774. 3390

REZERVNE DELE za jugo (karoserijo), deske, 2,5 cm, in plohe, 5 cm, smrekove, prodam. ☎ 27-842. 3391

OVERLOCKI PFAFF in Singer, 4- nitni, novi, nerabljeni, z garancijo, ugodno na prodaj, tudi na obroke in z dostavo. ☎ (064)215-650. 3392

FANTOVSKO OBLEKO za obhajilo, št. 8, prodam. ☎ 45-358. 3397

SVETLO usnjeno sedečno garnituro zelo ugodno prodam. Ogljed možen od 13. ure dalje. ☎ (068)21-250. 3398

RAZNO POHIŠTVO, termoakumulacijsko peč in ostalo blago, zaradi selitve, prodam. ☎ 44-056, popoldan. 3401

ISKOM, špirovec, dolžine 8 m, in 5 m³ bukovih drv prodam. Anton Papež, Daljni Vrh 24, Novo mesto. 3403

VEČ TON sena prodam po 6 SIT. Franc Hočevar. ☎ 76-069. 3406

TELICO FRIZIJKO, brejo 5 mesecev, prodam. ☎ (068)40-839, zvečer. 3412

DVA SONČNA zbiralnica IMP ter 300 l bojer prodam. ☎ (068)323-464. 3413

DRVA, ostala po sečnji listavcev, prodam po ugodni ceni. ☎ 65-376. 3414

BELO in rdeče vino ter šmarčno prodam. Franc Hiti, Brezovica 25, Šmarješke Toplice. 3416

SONČNA KOLEKTORJA, dimenzije 900 x 1600, nova, zelo ugodno prodam. ☎ (0608)82-916. 3418

NAGROBNE SVEČE nudimo po konkurenčnih cenah. Dostava tudi na dom. Možna tudi nadaljnja prodaja. ☎ (068)323-390. 3420

KORUZO v zrnju prodam. Marija Vrhovc, Igenik pri Veliki Loki. 3422

LJUBITELJU ŽIVALI oddam odraslo pisico majhne rasti. ☎ 42-782, popoldan. 3423

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija 3 - vrstno, malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ (0608)70-170. 3424

VEČ PRIKOLIC hlevskega gnoja prodam. ☎ (068)85-004. 3426

KVALITETEN HLEVSKI GNOJ prodam, po želji priprejen. Cena 1 traktorske prikolice 100 DEM. ☎ 78-328. 3428

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija manjše izvedbe prodam. ☎ 25-278, zvečer. 3430

BREJO TELICO prodam. ☎ 45-514. 3434

VEČJI KOZOLEC (2 x 3 okna), dimenzije korozla 9 x 16 m, prodam. ☎ (068)83-015. 3440

POČITNIŠKO PRIKOLICO Adria, tip 410, z baldahinom in bukov gozd prodam. ☎ 51-473. 3443

LADJSKI POD - opaž, prve klase, vam posredujemo od 580 SIT dalje ter kamen za oblaganje po 900 SIT/m². Fer-line, d.o.o., ☎ (0608)70-343. 3445

KRAVO s telikom ali brez njega prodam. ☎ (068)46-673. 3451

SENO prodam. ☎ (068)43-759. 3462

ZAMRZOVALNO SKRINJO, itison za dnevno sobo in ležaj prodam. Mažibrada, Ragnoska 16, ☎ 25-991. 3467

SKOTSKO OVČARKO, staro 3 mesece, z rodovnikom, prodam. ☎ (068)73-287. 3469

RAČUNALNIK 286 ugodno prodam. ☎ 321-796. 3471

VOZ SENA, črna telica, po zelo ugodni ceni, ter igralno palico za nintendo prodam. ☎ 43-564. 3472

DVOJE dvokrilnih masivnih vrat, širokih 160 in 130 cm, in otroško posteljo z jogijem prodam. ☎ 81-726. 3476

KRAVO SIVKO, 8 mesecev brejo, prodam. ☎ 40-191. 3478

KABLJEN KAVČ ugodno prodam. ☎ 83-320. 3479

300 KOM. opeke Mont in motor za Z 750 zelo ugodno prodam. ☎ (068)76-489. 3483

KOŠNJO SENA in otave v izmeri 1 ha 30 a v k.o. Orehovica (Brhovo) prodam. ☎ 85-671, Velike Brusnice 2. 3484

9 TEDNOV stare pujske prodam. Škrbec, Ratež 29. 3487

3 T kvalitetnega sena prodam. ☎ 27-710. 3502

KOŠNJO SENA in otave prodam. Vera Jane, Vel. Brusnice 63, ☎ 85-700. 3503

DRVA, metre, koruzo v zrnju in košnjo na rasti na Otočcu prodam. ☎ 85-684. 3506

ZARADI SELITVE poceni prodamo opremo za kuhinjo, sobo in predsobo. ☎ 21-053 ali 26-695, vsak dan od 17. do 19. ure in v soboto od 8. do 14. ure. 3510

TROSED KAVČ, nov, raztegljiv, prodam po ugodni ceni. Joža Kobe, ☎ 24-990. 3515

KRAVO FRIZIJKO, brejo 7 mesecev, težko 700 kg, prodam. ☎ (068)76-528. 3517

POMIVALNI STROJ Gorenje, starejši, brezhiben, prodam za 100 DEM. ☎ (068)324-377. 3519

BREJO KRAVO sivko v A kontroli prodam. ☎ 84-296. 3521

KRAVO in telico, breji, prodam. ☎ 85-819. 3527

ZAKONSKO in otroško posteljo ugodno prodam. ☎ 25-225. 3529

LESENO OSTREŠJE za stanovanjsko hišo prodam. ☎ (068)23-485. 3531

KAMION mešanih drv prodam. ☎ 87-554. 3534

KRAVO za zakol prodam. Može, Daljni Vrh 2, Novo mesto. 3538

STREŠNO OPEKO Kikinda - toza prodam po 3 SIT/kom. ☎ 27-101. 3542

BREJO KOBILO in žrebe, oba zelo mirna, primerna za nadaljnjo rejo, prodam. Kočevar, Gradac 32. 3544

PRAŠIČE, težke 75 kg, prodam ali za menjam za smrekovo hlodovino. ☎ 42-253. 3549

KOKER ŠPANJELE, rodovniške, cepične, odličnih staršev, stare 9 tednov, še nekat mladičev, prodamo. ☎ (068)42-436. 3550

BARVNI TELEVIZOR Samsung, ekran 51 cm, prodam. ☎ (0608)84-040. 3551

MOŠKO OBLEKO sive barve, samo enkrat nošeno, št. 50, ugodno prodam. ☎ (068)78-263. 3555

DOBRO OHRANJENO ostrešje gospodarskega poslopja skupaj z opeko, velikost 15 x 15 m, potrebna demontaža, prodam. ☎ 85-135. 3556

NEMŠKE ŠPIČE, male, črne, cepljene, odličnih staršev, prodam. ☎ (0608)61-948. 3564

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

Prodamo:

hiše: v Novem mestu, Otočcu, Osojniku pri Semiču, Občicah, Dolenji Prekopi, Dolgi Raki pri Krškem, Ratežu, Brezovo pri Gabrovki, Stražni vrh pri Črnomlju, Vinjem vrhu, Žužemberku, Rebri, Trebnjem, Dol. Podborštu, Selih pri Šentjerneju, Šmarjeti, Smolenji solo in 1., 2. in 3. letnik srednje šole inštruiram. ☎ 59-021. 3376

UPOKOJENKA sprejme honorarno zaposlitev kot gospodinja. Šifra: -VESTNA-. 3345

MOJSTRA, ki bi naredil izolacijo stare hiše iščemo. ☎ (0608)78-147. 3355

ANGLEŠČINO in matematiko za osnovno šolo in 1., 2. in 3. letnik srednje šole inštruiram. ☎ 59-021. 3376

UPOKOJENKA sprejme honorarno zaposlitev kot gospodinja. Šifra: -VESTNA-. 3345

IZDELOVANJE in polaganje umetnega kamna vseh dimenzij in barv po konkurenčnih cenah. ☎ (068)73-337. 3437

GOSTINCI! Izposojamo in prodajamo igralne avtomate (pikade, flipperje, nogomet) po najugodnejših pogojih. ☎ (068)43-748, popoldan. 3439

OVCEREJCI Skupina strokovnjakov poleg svetovanja tudi striže, obrezuje parklje, tretira proti parazitom, označuje živali itd. ☎ (061)811-461, (061)753-717, (068)57-854. 3444

SKLADIŠČE, 30 m², v Novem mestu ali okoli najemam. ☎ (0609)621-177. 3455

PEVKA ali pevko narodnozabavne glasbe za sestavo tria v okolici Novega mesta iščem. Zvone Uhernik, Dobrava 85, Otočec. 3459

V NAJEM oddam sobo, 15 m², primerno za pisarniški prostor, ateleje ali trgovino, v središču Novega mesta, in ugodno prodam spalnico. Ogljed v soboto od 8. do 14. ure. ☎ (061)442-754. 3485

GRADBENA SKUPINA opravlja vsa zidarska dela. Delo dobota 2 zidarja Slovenca. ☎ 24-577. 3493

V OKOLICI Novega mesta prodamo bife in trgovino. ☎ 322-282. 3512

HORTING vam nudi strokovno pomoč pri ureditvi okrasnega vrta in košnji zelenic. ☎ 24-433, zvečer. 3540

MOŠKI, upokojeni tehnik, osamljen, s srčno kulturo, si išče družabnico za celoletno kampiranje v Portorožu, nekadilko, staro do 50 let. Šifra: -KAMP PRIKOLICA-. 3444

Ljubiteljem psov, ki imajo primerne pogoje zanj, oddam mlado psičko mešanico. ☎ (068)24-489. 3512

službo dobi

ZA PRODAJO vozniškega kažipota Slovenije zaposlimo komercialne predstavnike. Pisne vloge sprejemamo na naslov: Hladnik, d.o.o., Stara cesta 17, Škofja Loka. ☎ 3344

KV INŠTALATERJA centralne kurjave zaposlimo. ☎ 26-610. 3349

KOMERCIALISTI, zastopniki za prodajo zbirke priročnikov Enominutni vodja, svetovne uspešnice s področja managementa. Zastopnike potrebujemo za poslovanje s pravnimi osebami na območju Dolenjske. Taxus, d.o.o., ☎ (061)264-474. 3366

MLAJŠO UPOKOJENKO za varstvo 18 mesecev starega sina na lokaciji Novo mesto iščemo. ☎ 28-310, po 19. uri, 20-459. 3368

DODATEN ZASLUŽEK nudimo vsem, ki v redni službi premalo zaslužite za ureditve svojih želja! Zelo primerno tudi za upokojenca. ☎ (061)654-281. 3370

BAR BOTER išče gostinca za delo v střežbi. ☎ (068)323-390. 3421

NATAKARICO v gostilni v Novem mestu zaposlimo. ☎ 22-614. 3499

DEKLE za delo v střežbi zaposlimo. Dober OD, hrana in stanovanje. ☎ (068)52-530. 3501

DEKLE za delo v střežbi zaposlimo. Bis- tro Kaval, ☎ 85-623. 3523

MLAJŠO OSEBO iz okolice Metlike iščemo za delo v videoteki. ☎ 59-244, popoldan. 3526

Trgovki za občasno delo na terenu nudimo lep zaslužek. Možnost redne zaposlitve. Trgovina Žabca, Kandijška 37, Novo mesto. 3526

službo išče

PRODAJALKA išče zaposlitev v Novem mestu ali okolici. ☎ (068)24-260. 3338

REDNO ali honorarno delo sprejemam, tudi na domu. ☎ (0608)82-783. 3339

DELO NA DOMU takoj sprejemam. ☎ (068)321-902. 3402

Instrukcije za vse razrede osnovne šole. Tel.: 068/85-909.

stanovanja

DVO SOBNO STANOVANJE, 60 m², na Smrečnikovi, centralna, telefon, vseljivo takoj, prodam. ☎ (068)26-751. 3364

V NOVEM MESTU prodam najboljšemu ponudniku triinpol sobno stanovanje na Šegovi, 4. nadstropje. ☎ 28-310, po 19. uri, 20-459. 3367

ENOSOBNO STANOVANJE, 44 m², v Novem mestu, s telefonom, centralno, takoj vseljivo, prodam. ☎ 73-406. 3396

V NOVEM MESTU ali okolici najame družina eno - ali dvosobno stanovanje, do 200 DEM najemnine. Damo predplačilo za 2 leti. ☎ 321-210, dopoldan. 3407

OPREMLJENO STANOVANJE v Novem mestu iščemo. ☎ 23-452 ali 26-057, dopoldan. 3488

V TREBNJEM prodamo enosobno stanovanje, urejeno kot dvosobno. ☎ 342-470. 3513

ženitne ponudbe

STAREJŠA UPOKOJENKA želi spoznati starejšega upokojenca, lahko invalid, za skupno življenje. Šifra: -POMLAD-. 3512

Električne omarice, zunanje ter notranje, kompletno opremljene, ugodno prodam. Izvajam tudi elektroinstalacije, možnost dostave in montaže. Tel. 061/751-432. 3512

tabakum import

NOVO MESTO
PODBEVŠKOVA ULICA 5
TEL.: 068/23-826, 341-810
FAX.: 068/322-625

TRGOVINA S KMETIJSKO MEHANIZACIJO TABAKUM NOVO MESTO, obrtna cona CIKAVA,

HONEY MOON

Novi trg 1, etaža C, Novo mesto
tel.: 068/324-222

Izdelovanje in sposojanje poročnih in malurantskih oblek ter oblek za birmo in obhajilo.

LADA

DO LADE BREZ DENARJA

KARAVAN 27.400 SIT mesečno
SAMARA 31.700 SIT mesečno
NIVA 40.400 SIT mesečno

Možen leasing od 1 - 5 let, polog od 25 - 50%. Nudimo ugoden kredit na 4 leta brez pologa tudi za vse ostale avtomobile.

Tel.: 068/324-424.

Nudimo vam najugodnejše kredite za nakup novih in rabljenih vozil. Izbira avtomobila po želji. Tel. 068/324-424.

ODPRAVITE plešavost za vedno! Lipohair - svetovni hit. ☎ (061) 57-18-75.

DOLENJSKI LIST marketing
tel. (068) 323-610
fax: (068) 322-898

zavarovalnica tilia d.d.
Novo mesto

Zavarovalnica Tilia, d.d., Novo mesto, Seidlova cesta 5

vabi k sodelovanju za nedoločen čas

- cenilca in likvidatorja avtomobilskih škod

Pogoji:

- strojni inž. ali dipl. inž. strojništva
- 3 leta delovnih izkušenj
- 3-mesečno poskusno delo

Pisne ponudbe za navedeno delovno mesto z dokazili o doseženi stopnji strokovne izobrazbe, kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj zbira kadrovska služba Zavarovalnice Tilia, d.d., Novo mesto, Seidlova cesta 5. Rok za prijavo je 8 dni po objavi.

obvešča cenjene kupce, da ima na zalogi veliko izbiro:

- **VRTNIH ROTACIJSKIH KOSILNIC TER NAHRBTNIH IN BOČNIH OBREZOVALCEV**
- celoten program B C S, GOLDONI, GORENJE MUTA
- široko paleto traktorjev - **POSEBNA UGODNOST: GOLDONI in ZETOR**

Po konkurenčnih cenah lahko dobite tudi artikle proizvajalcev:

SIP, TEHNOSTROJ, CREINA, TEHNOS

- ŠKROPILNA TEHNIKA
- VARILNI APARATI VARSTROJ
- AGREGATI ZA PRANJE POD PRITISKOM
- CISTERNE IN SODI ZA VINO
- REZERVNI DELI ZA TRAKTORJE ZETOR, UNIVERSAL, TOMO VINKOVIČ
- GUME ZA OSEBNI, TOVORNI IN TRAKTORSKI PROGRAM (PIRELLI, SAVA)

Trgovina TABAKUM VAM ZELI VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ter se priporoča za obisk in ugoden nakup.

6-TEDENSKI PURANI bodo v prodaji od 3. maja 1995 dalje. Sprejemam naročila. Kuhelj, Šmarje 9, Sentjernej, tel. 068/42-524.

POPRAVEK

Pri zahvali Ivana Avbarja je pomotoma izpadla zahvala gasilcem GD Kamence. Se opravičujemo!

Avbarjevi

PRENOVA OKEN

Nova okna v stare okvire po novem sistemu brez poškodbe fasade in ometa in druga mizarska dela izvaja MONTLES BOŽIČNIK, Sevnica, tel./fax. 0608/82-945.

KAMNOSEŠTVO IN TERACERSTVO VLADIMIR SIMONIČ, s.p.

Lokve 5/c
68340 ČRNOMELJ

Po najugodnejših cenah vam izdelamo in brezplačno dostavimo izdelke iz marmorja in granita. Na zalogi 25 različnih barvnih otenkov in debelin.

Možnost plačila na obroke. Informacije na tel. (068) 52-492.

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

vsak dan ob 19: in 21. uri NOVICE

vsak ponedeljek ob 18. uri KALIMEROVIZIJA in po NOVICAH ŠPORTNI PREGLED

vsak torek ob 20. uri CELOVEČERNI FILM in ob 21.30 NOVICE

vsako soboto tedenski pregled OD SOBOTE DO SOBOTE in mladinska oddaja MKC TV

ZAHVALA

Utihnil je tvoj glas, zastalo tvoje je srce, nasmeh in tvoja volja.

vsakogar osrečiti sta znala. Ni več besed in stiska rok, ostal je le spomin in trpek jok.

Ob izgubi našega dragega

FRANCETA STRNIŠA

z Repč pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo GD Repče, pevcem za zapete žalostinke in g. kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Niti zbogom nisi rekla niti roke ne podala, smrt te vzela je prerano, a v srcih naših boš ostala.

Ob boleči izgubi naše drage mame

FRANČIŠKE MLAKAR

Gorenje Dole 13, Škocjan

se najlepše zahvaljujemo sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in sv. maše. Posebno zahvalo smo dolžni Andrejčičevim, Mlakarjevim, Zagorčevim in Šrajevim. Hvala cerkvenim pevkam, govornici, inšpektorju Stanku in kaplanu za lepo opravljen obred ter vsem, ki ste našo mamo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Adolf, hčerki Cilka in Majda z družinama

ZAHVALA

Globoko pretreseni ob spoznanju, da nam je kruta usoda iz našega doma iztrgala dragega moža, očeta, starega očeta, brata in tasta

MIROSLAVA ZALOKARJA

iz Straže

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga imeli radi, ga spoštovali in se v tako velikem številu poslovlili od njega. Za izjemno pozornost, skrb in nego v času njegove težke bolezni se iskreno zahvaljujemo vsem zdravnikom in sestram Oddelka za intenzivno nego Internega in Dializnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto. Še posebno zahvalo smo dolžni dr. Steklasovi za vso požrtvovalnost v času dializnega zdravljenja, vsem sorodnikom, sosedom za tolažbo in pomoč, ki so nam jo nudili v teh težkih trenutkih. Neizmerno smo hvaležni ge. Martini Pečjak, ki je bila naši družini v veliko oporo v dnevih obupa in žalosti. Iskrena hvala govornikom g. Mrvarju in g. Lesjaku za ganljive besede slovesa ter vsem, ki ste pokojnemu s cvetjem in svečami polepšali njegov zadnji dom. Ob nenadomestljivi izgubi, praznini in bridkem spoznanju, da ga ne bo nikdar več med nami, čutimo, da bodo njegova plemenitost, ljubezen in dobrota večno živele v naših srcih.

Njegovi najdražji, ki jim je posvetil vse svoje življenje

Slavko Kovačević

Pred skoraj tridesetimi leti je sedmošolca Slavka Kovačevića pod košo pripeljal starejši brat Zare in s tem zapečatil njegovo usodo vsaj za naslednja tri desetletja. Sloki mladenič, ki se je že na začetku priključil treningom članske ekipe, ker mlajših selekcij takrat klub še ni imel, se je hitro uveljavil ter že pri 14 letih prvič zaigral med člani. Košarka je bila bratoma Kovačević tako rekoč v krvi, saj sta bila doma le lučaj od igrišča na Loki. Po končani gimnaziji se je vpisal na ekonomsko fakulteto v Ljubljani, kjer je kasneje tudi diplomiral in nekaj časa igral v moštva ljubljanskega Slovana. V svojem dresu bi ga takrat rada videla tudi nekatera moštva prve zvezne lige, žal pa mu je strm vzpon športne poti preprečila takrat tipična košarkarska poškodba meniskusa in kolenskih vezi, ki je sprva niso jemali resno, zato kasneje niti operaciji v Ljubljani in v Boru nista več pomagali, s takim kolenom pa v prvi ligi ni mogel igrati.

Po sporu med novomeškimi igralci, trenerji in vodstvom je ob koncu sedemdesetih let na željo soigralcev prevzel tudi vlogo trenerja in organizatorja članskega moštva, ki se je potem uvrstilo v drugo zvezno ligo. Predjem pa je že šest let vodil pionirsko in kadetsko vrsto. Sprva je nastopal v dvojni vlogi, a hitro je bilo jasno, da ne more biti hkrati igralec prve peterke in trener. Pod njegovim vodstvom so bili Novomeščani edin-

krat slovenski prvaki, Slavko pa se še raje spominja svoje prve uspešne generacije kadetov rojenih leta 1963, in mlajših. Na državnem finalu v Sarajevu so le za točko izgubili z domačo Bosno, ki je kasneje premagala Šibenko s pokojnim Draženom Petrovičem na čelu za 30 točk.

Biti uspešen športnik je bila v njegovih mladih letih pomembna stvar, ki je marsikdaj za druge zaprta vrata športniku odprla na stečaj. Ko se je Slavko prvič oglašil v Novotoku in poprosil za službo, je bilo v petih minutah vse dogovorjeno. Zau-pali so mu. Takoj in brez pripravnika je moral prevzeti v tem podjetju takrat popolnoma novo področje marketinga. Kljub temu da si je ustvaril družino in mu je kariera vzela precej časa, se košarki ni odpovedal. Še naprej je vodil mlajše selekcije novomeških košarkarjev, z njimi vadil vsak dan in ves čas posegal po najvišjih mestih v državnem meniju. Prav njegova izredna volja in vztrajnost sta pripomogli k obstoju novomeške košarke, ki se je na začetku devetdesetih let na članski ravni popolnoma sesula. Iz pepela so jo z ustanovitvijo novega kluba dvignili šele Slavkovi nekdanji soigralci. Kmalu so se jim pridružili njegovi najbolj nadarjeni mladinci, med njimi državna reprezentanta Matjaž Smodiš in Simon Petrov.

Po 30 letih, ki jih je radodarno razdaljal košarki, je v njem dozorela odločitev, da se umakne in svoje mesto prepusti tistim, ki so, kot pravi sam, imeli vedno veliko povedati in so bili vedno "pametnejši" od njega. Naveličal se je stalnega oportunitizma nekaterih, ki mislijo, da so za novomeško košarko veliko naredili. Čeprav njegove besede zvenijo trdo, pa le malokdo verjame, da se bo res lahko odpovedal svoji veliki ljubezni. Morda bo že jutri spet oblekel dres in skupaj s svojimi varovanci stekel za žogo, kajti Slavko Kovačević nikoli ni bil trener v kravatni in salonskih.

I. V.

Križi in težave s križem

Pogovor s fizioterapevko - Za hrbtenico lahko veliko naredimo sami - Zakaj v Ameriki vrečke brez roč

DOLENJSKE TOPLICE - Bolečine v križu in kronične okvare hrbtenice tarejo veliko ljudi. "Največ okvar hrbtenice je med 30. in 40. letom starosti, pojavljajo pa se tudi pri mlajših ljudeh," pravi Rezka Arnuš, vodja fizioterapije v Zdravilišču Dolenjske Toplice, kjer kot fizioterapevka dela že 20 let. "Določeni nepravilni gibi in obremenitve večkrat pripeljejo do akutnih stanj, marsikdaj pa se vzrok vleče prav od zgodnjih otroških let; gre za slabo držo hrbtenice in udov. Vse to in potem še nepravilne obremenitve pripeljejo do okvar na vretencih." Zato Arnuševa poziva starše, naj vplivajo na izboljšanje drže otrok, pri šolarjih za to lahko veliko naredijo učitelji. "Staršem svetujem, naj otroke in mladostnike odvrtačajo od prekomernega sedenja pred televizorjem in računalnikom. Mladim ljudem je treba vzbuditi veselje do gibanja, športa, telesne aktivnosti. Seveda isto velja tudi za zrelejša življenjska obdobja," pravi.

Za bolnike z okvarjeno hrbtenico in za zdrave nasploh velja, da je treba vzdrževati čim boljšo telesno kondicijo, za kar je treba stalno in redno skrbeti. "Če bolnik, ki je v našem zdravilišču redno in pod nadzorstvom izvajal razne vaje, tega ne nadaljuje tudi doma, bo v dveh mesecih izgu-

bil vse, kar je pridobil v zdravilišču," svari fizioterapevka. Bolnik mora hrbtenico stalno vzdrževati v čim boljšem stanju. Človek z okvaro hrbtenice se mora podrediti natančno določenemu življenjskemu režimu, v katerega sodijo: primerna telesna teža, pravilne obremenitve hrbtenice pri delu in drugih življenjskih dejavnostih ter redno izvajanje predpisanih vaj.

"Pri preprečevanju poškodb hrbtenice je treba največ pozornosti posvetiti stalni telesni aktivnosti in krepitvi ter čim bolj ustreznim obremenitvi hrbtenice. Bremen nikar ne dvigujete s predklonom, marveč je treba počepniti, breme naj bo čim bližje telesu, dvignemo pa ga z močjo nog. Če je breme pretežko, ga ne sme dvigati en sam človek. Ko smo breme dvignili, ne obračajmo trupa, če se moramo obrniti, se prestopajmo in breme odložimo na enak način, kot smo ga dvignili," svetuje Arnuševa. Prav zaradi skrbi za zdravo hrbtenico imajo Američani nakupovalne vrečke brez roč, tako da morajo nakupovalci polne vrečke z obema rokama stisniti k telesu.

A. B.

METALSKI VEČER V GIMNAZIJI

NOVO MESTO - Jutri, 14. aprila, se bo ob 19.30 v prostorih novomeške Gimnazije zgodil zdaj že tradicionalni 2. gimnazijski rockovski žur. Nastopile bodo naslednje skupine: Ajmoht iz Novega mesta, Extaza iz Ljubljane, The Drunkards iz Šentjerneja, Kante iz Kočevja in Barakuda iz Straže. Vsi omenjeni bendi so še brez objavljenih posnetkov, imajo pa za sabo že nekaj koncertnih izkušenj. Sicer pa so člani vseh skupin še zelo mladi, saj so večinoma srednješolci.

J. GORENC

Rezka Arnuš

SALAMARJI IZ POSAVJA POBRALI PRVA MESTA - Na tradicionalni salamiadi v Samoboru na soslednjem Hrvaškem je komisija dobila v oceno kar 261 vzorcev te suhomesne dobrote. Največ nagrad so dobili salamarji iz Brežic in okolice. Med trinajstimi salamami, ki so jim prisodili velike zlate kolajne, je bilo največ izdelkov od Jožeta Strgarja iz Globokega; takšno priznanje je dobil tudi Branko Jurič iz Brežic, kar pet zlatih priznanj pa je dobil Jože Hotko iz Globokega. Na sliki: Mirkec Celezič, ki ga poznamo kot voditelja dopoldanskega programa zagrebške televizije, je pravkar razglasil Branka Juriča za enega od zmagovalcev salamiade Samobor 95. (Foto: M. Vesel)

BUTARA VELIKANKA - Za cvetno nedeljo so na Uršnih selih naredili 19 m dolgo butaro. 20 možakov in 10 otrok je v soboto popoldne celih 8 ur pri Ladu Rauhu, ki je vso stvar vodil, opletalo smrekovo deblo z bršljanom, pušpanom, vejicami s češnjevimi cvetovi, oljčnimi vejicami, gabrom, lesko in drugim zelenjem. To veliko butaro so na cvetno nedeljo na dveh vozeh pripeljali na sredo vati h kapelici. Od tam so potem zbrani vaščani z butaricami v procesiji krenili v uršensko cerkev. (Foto: A. B.)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca

Klic iz daljne Kanade - Janez Matašič ne išče Franca Nemaniča, temveč Njemaniča - Vsi Romi nismo enaki - Spet Atlantis - Cesta do Šmihela je kot zaorana njiva

Kar precej časa - klicatelj pa tudi dolarjev - smo v četrtek zvečer z veseljem namenili rojaku in našemu dolgoletnemu naročniku Janezu Matašiču, ki nas je nekaj po 20. uri poklical iz daljne Kanade. Tam je bila ta čas seveda ura za kosilo in povedal je, da si zaradi hudega mraza in snega ne upa na prosto. 71-letni Janez Matašič je in ostaja Belokranjec, doma s Krašnjega Vrha pri Metliki in občini Radovica, kot je za šalo sam povedal. V daljni svet se je odpravil pred 37 leti. Pokojnino si je zaslužil v tovarni General Motors v Torontu, kjer prebiva vsa ta leta. Po dolgih letih se je leta 1990 prvikrat vrnil v rodno Belo krajino, naslednje leto je prišel že dvakrat, tudi 1993 je bil na obisku pa tudi letos bo prišel, če bo po sreči. Poklical nas je najprej zato, da je pohvalil Dolenjski list in Krpanov koledar, ki ga je dobil natanko 39 dni po izidu. Nasploh bi želel, da bi Dolenjca čez ocean vozilo letalo, čeprav to nekaj več stane. Osrednji del pogovora je namenil zgodbi, ki se je prav te naši rubriki pojavila v treh nadaljevanjih. "Vse, kar je pisalo, je neresnično, saj sem poizvedoval za Francem Njemaničem, ne Nemanjem, kot je bilo pisano v poizvedbi. Želim izvedeti, kdaj je bil rojen Franc Njemanič in od kdaj do kdaj je živel na Krašnjem Vrhu. Ta človek je ukradel 12 let moga mladega življenja. To je dolga zgodba, in če bi jo sedaj pripovedoval, bi porabil preveč našega dragocenega časa in svojih dolarjev. Ko se spet vrnem v ljubljeno Slovenijo, jo bom

zaupal". Na koncu je zaželel zdravja tudi našemu novinarju Tonetu Jakšetu, ki je pred leti dobro popisal svoje bivanje med Slovenci v Kanadi.

Drago M. iz Rozmanove ulice v Novem mestu se pritožuje nad oblastjo, ki ne naredi reda pred nočnim klubom Atlantis. V imenu vseh stanovalcev bloka (stoji nasproti kluba) prosi mlade, naj jih ob četrkih, petkih in sobotah v jutranjih urah ne zbujajo s prepevanjem in celo razbijanjem. Sprašujejo se, kje so takrat policisti, ki jih je čez dan videti za vsakim vogalom.

G. Malerič iz Črnomlja javno čestita vsem novinarjem Dolenjskega lista, ki pogumno pišejo v rubriko Klicaj na prvi strani.

Martin Cemič iz Ulice Ilke Vaštetove 19 v Novem mestu se je prek dežurnega telefona pritoževal nad delavci podjetja Elektro, češ da jim je že pred tednom dni sporočil, da se mu je ustavila ura dvotarifnega števca.

Za rubriko "Halo, tukaj je bralec Dolenjca" nam je poslal pismo Rom Ignac Hrovatič iz Stranske vasi. Napisal je, da je po 32 letih dela v tovarni IMV upokojen. Pritožuje se, da vse Rome mečejo v en koš. "Mi smo delovna družina in prav zato, ker delamo, nas drugi Romi sovražijo. Našo družino na občini prikazujejo in slabi

luči. Vprašati bi morali predsednika krajevne skupnosti Birčna vas, gospoda Alojza Muhiča, pa bi imeli tako drugično mnenje. Mi smo edini, ki smo plačali za vodovod, telefon in elektriko. Živimo kot ljudje. Naši otroci imajo srednjo šolo," je prizadeto zapisal v svojem pismu Rom Ignac.

Zadnji trije klici so bili namenjeni cestni problematiki. Milka Gliha s Pristavice pri Radohovi vasi nas je poklicala v imenu vseh sovaščanov, ki stanujejo ob cesti, ki pelje od Biča proti Litiji. Cesta je sicer asfaltirana, je pa v njej toliko lukenj, da avtomobili kar poskakujejo. Pri Cestnem podjetju pravijo, da je skrb nad cesto v rokah krajevne skupnosti in da mora od tam priti naročilnica za zakrpanje lukenj. Bralko iz Šmihela moti povečan promet, ki se zaradi zapore ceste proti Ruperčvrhu sedaj odvijajo po Kraljevi ulici. Cesta je polna otrok, hitrosti avtomobilov pa celo trikrat prekoračene. Bodo ukrepali šele tedaj, ko bo že počilo? Tretji cestni klic je po telefonski žici poslal F. Š. iz Novega mesta in kritiziral cesto od Jedinšnice v Gotni vasi do Šmihela. "To ni več cesta, to je slabše kot sveže zaorana njiva!" je povedal v telefon.

J. P.

101. ROJSTNI DAN KOŠOROKOVE MAME - "Nisem več za ta svet, ampak se ne dam," se je pošalila Marija Košorok, ko smo ji s sevnjskim županom Jožetom Petermelom prišli voščiti za njen 101. rojstni dan (na posnetku). "Rože imam rada, potem pa knjige. Družino berem in pa Salezijanski vestnik, če ga dobim. Knjiga je bila vedno moj konjiček, za kakšne zabave mi ni bilo nikoli. Štiri države sem preživela. Tega, da sem dočakala tudi samostojno državo Slovenijo, sem še posebej vesela. Da se zame tako zanimata, je čast, ki je nisem vredna," je med drugim povedala Marija Košorok. Pa še obilo trdnega zdravja, lepih rož in knjig! (Foto: P. Perc)

BUTARA VELIKANKA

TELČE - Fantje po novem ne tekmujejo le v postavljanju mlajev, temveč tudi v tem, kdo spravi skupaj čim večjo butaro na cvetno nedeljo. Na Telčah so v soboto pripeljali k Švigljevim velikansko smreko. Ko so ji, kot pravijo po domače, odrezali 4 metre dolg ritnik, je merila še vedno spoštljivih 28,75 metra. Za okraševanje so porabili za dve traktorski prikolici bršljana. Do podružnične cerkve sv. Jakoba so tako okrašeno butaro nosili na legah. Z ročnim postavljanjem so pričeli v nedeljo ob šestih zjutraj, pokonci jim jo je uspelo spraviti tik pred koncem maše ob 8. uri. Vse se je srečno izteklo, čeprav so se morali izogibati električnim žicam do bližnjega transformatorja, cipresam in spomenikom na pokopališču. Ob radijski vesti, da so v Zavrchu pri Dobrni nosili le 57 metrov dolgo butaro, so na Telčah zamahnili z roko, češ naša stoji. Najbolj hudomušni so precej pristavili, da je treba k njihovi butari pristiže še 500 metrov nadmorske višine njihovega hriba. Kakorkoli, 24 metrov visoki zvonik so tokrat dodobra prekašali.

A. Ž.

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDATE IN PRIKODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Rajši vino!

Predmetni učitelj Gabrijel Zemlja iz Vrbe je leta 1946 po dekretu prišel v Metliko. Dekret je dekret in v tistem času se mu ni dalo ugovarjati. Pa se je v novem kraju hitro vživel v šolo in med ljudi. Dobil je primerno stanovanje, kosil in večerjal pa je hodil v bližnjo Gerbčevo gostilno. Venjetno je bil Zemlja že od doma navajen, da je po večerji rad popil skodelico mleka. Ko ga je prijazna birtinja povprašala, če bi morda spil kak kozarec vina, je dejal: "Veste, gospa, pa bi rajši malo mleka." Ko pa mu je Gerbčeva nekaj tednov kasneje po dobri večerji rekla, če želi še mleka, je Zemlja naglo odvrnil: "Če je tako, gospa, bi pa rajši dva deci vina!"

Ne vesta, kdo sta

Srečala sta se na sejmu dva Suhokranjčana. Začudena sta zazijala drug v drugega. "Kaj veš, kdo sem jaz?" je vprašal prvi. "Kaj veš, da ne vem, kdo si ti," je prepričljivo odvrnil drugi. "Bali, greva! Bova tam pogruntala!" je odločil prvi in pomignil proti krčmi. Vstopila sta in šele tam sta ob cvičku ugotovila, kdo sta.

Trojna zadolžitev

Ko je v Metliki učiteljica Pika Širkova vprašala malo Jerinkico, kaj je njen oče, se je šestletna Jerinkica takole odrezala: "Moj ate je šuštar, je župan i prost!" (Oče je namreč opravljal tudi civilne poroke).

Odstrelili premalo

Poljanci plana odstrela niso dosegli - Padel ni niti medved

PREDGRAD - Lovska družina Predgrad v občini Kočevje lanskega načrta odstrela divjadi niti približno ni izpolnila. Od načrtovanih 120 parmerkov srnjadi so jih uplenili le 90. Še slabše je pri jelenjadi, kjer so dosegli le 46-odstotni odstrel. Razen tega so imeli načrtovan še odstrel enega medveda, vendar "zaplanirane" še vedno živi. Razen tega pa so odstrelili še 20 divjih prašičev.

Predsednik LD Predgrad Jože Novak, ki bo to dolžnost opravljal gotovo še do 26. marca, ko bo občini zbor družine, na katerem bodo izvolili tudi novo vodstvo, pravi: "Gozdarji in lovski strokovnjaki menijo, da je v lovskih obšutno manj divjadi, kot je bilo še pred petimi leti.

NAJVEČJI "PUŠELJC" IZ HRASTOVICE

Cvetna nedelja je bila za 7 družin iz Hrastovice še posebej praznična. 33-letni Miro Škarja in 22-letni Franca Blatnik sta že poprej dala pobudo, da s sovaščani, kot je navada pripravijo butaro iz pušelj, kot pravijo v teh krajih. Miro je iz svoje hoste prispeval več kot 20 metrov visoko sušico, ki so jo obžagali na okroglo mero, zatem pa jo opremili z gozdnim "virhom in žingarico", krompirjem, opleli z bršljanom, na vrhu pa okrasili še s forzijami in travki v barvah slovenske trobojnice. Takole so Hrastovičani med cvetnonedeljsko mašo postavili "pušelj" ob župnijski cerkvi v Mokronogu. (Foto: P. P.)

Zbral: Bojan Ajdič

Razlog
Mama vpraša hčerko: "Ali si ribicam in akvariju danes že zamenjala vodo?"
"Ne, mamica, nisem, saj še niste, ko sem jim jo dala včeraj, niso popile."

Ribe ne vedo
Ribica se poslavljata, pa vpraša prvo drugega:
"In kaj boš delal jutri?"
"Jutri? Seveda, spet bom šel loviti ribe."
"Ali res? Si pozabil, da je petek nesrečen dan?"
"Ne, jaz nisem pozabil, toda ribe tega ne vedo."

Kljub dežju
"Pomisli," pravi ribič prijatelju ribiču, "čeprav je včeraj ves dan močno deževalo, sem vztrajal na ribolovu."
"Kaj res? In kaj si ujel?"
"Nobene ribe, samo prehlad!"

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prishlihuili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefonski številki (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.